

KAYSERİ

KÜLTÜR VE TURİZM ENVANTERİ 2011

Türkiye

KAYSERİ KÜLTÜR ve TURİZM ENVANTERİ 2011

KAYSERİ VALİLİĞİ

İL KÜLTÜR VE TURİZM MÜDÜRLÜĞÜ

Kültür Merkezi Gültepe Parkı Karşısı Melikgazi/KAYSERİ

Tel: 0 352 222 03 63 Belgegeçer:232 25 81

e-posta: iktm38@kayserikulturturizm.gov.tr

elektronik ağ: www.kayserikulturturizm.gov.tr

FOTOĞRAFLAR

Kayseri Valiliği Arşivi

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Arşivi

Müze Müdürlüğü Arşivi

ISBN: 978-605-359-456-7

KAYSERİ İLİ

TURİZM HARİTASI

KÜLTÜR ve TURİZM ENVANTERİ 2011

YAYIN KOORDİNATÖRÜ:
Ömer OZAN

HAZIRLAYANLAR:
Ruşen ERCİS, Murat ÇALIK, Yasemin TOPAÇ

DİZGİ-TASARIM:

Seyit Burhanettin Bulvarı Çınar Apt. Nu: 32-2
KAYSERİ
0 352 222 19 40
Yayıncı Sertifika Nu: 16862

YAZI DENETİMİ:
Nurkal KUMSUZ

KAPAK TASARIMI:
Mehmet ÇELEBİ

BASKI:
Bizim Büro Basımevi
ANKARA

*Bu Envanter İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nce hazırlanmıştır.
2011*

ÖNSÖZ

Türkiye'nin kültür, sanat, bilim, ticaret ve turizm merkezlerinden biri olan Kayseri, tarihin en eski zamanlarından beri pek çok uygarlığa beşiklik etmiş ve her dönemde önemini korumuştur.

Şehrin en eski adı olan Mazaka, Roma devrine kadar devam etmiş; Roma devrinde şehre imparator şehri anlamına gelen "Kaisareia" adı verilmiş, Türkler Anadolu'yu fethettikten sonra şehre "Kayseriye" adı verilmiş ve bu ad Cumhuriyet dönemi ile birlikte "Kayseri" şeklini almıştır.

Kayseri, her köşesi değişik uygarlık kalıntılarının birbiriyle kucaklaştığı, Anadolu'nun en köklü ve en eski yerleşim alanlarından biridir. Kültepe-Kaniş Karum'u, Soğanlı ve Erdemli Vadileri ile Kayseri'de yaşamış olan birçok medeniyete(Asur, Hitit, Frig, Roma, Bizans, Selçuklu, Osmanlı gibi) tanıklık etmiştir. Ayrıca Talas, Tavlusun, Germir, Gesi, Develi ve şehir merkezinde yer alan Tavukçular Mahallesinde bulunan Osmanlı Dönemi yerleşim özelliklerini yansıtan konaklar, önemini günümüzde de korumaktadır.

Kayseri'de tüm Anadolu medeniyetlerinden eserler görmek mümkündür. Şehir meydanında bir an için durup çevresine bakan insanın ilk farkına varacağı heybetli zirvesinden dört mevsim kar eksilmeyen Erciyes Dağı (3917m), Büyükşehir Belediyesi'nce yürütülen "Erciyes Master Planı" çerçevesinde; gerçekleştirilecek mekanik tesis ve konaklama tesisleri ile, kış sporu, dağcılık, trekking, doğa turizmi için ideal bir konuma gelecektir. Erciyes'ten sonra farkına varacağı binlerce yılın birikimi olan tarihi miras olacaktır. Roma ve Selçuklu eserleri olan İç Kale ve Surlar büyük meydanı birer zarif biblo gibi süslemektedir. Hunat ve Hacı Kılıç Külliyesi, Sahabiye, Şifahiye ve Gıyasiye Medreseleri, Selçukluların Anadolu topraklarındaki silinmez mühürleridir.

Kayseri'nin yetiştirdiği dđnyaca ũnlđ Mimar Sinan'ın yaptırdığı Kurşunlu Cami ve meydanın sembolđ olan Saat Kulesi, Cumhuriyet dđnemini temsilen Bđrđngũz Cami ve Atatũrk Anıtı şehrin kimlik sembolleri olarak dimdik ayakta dır.

Tarihi ve kũltũrel değerler yanında ilimizde turizme yđnelik doğal gũzelliklerde ũn plana çıkmıştır. Dđnyanın kayağa en elverişli karının ve Tũrkiye'nin en gũzel kayak pistlerinin bulunduğu Erciyes Dağı(3917 m), 301 kuş tũrũnũn bir arada bulunduğu dđnyanın ũnlũ kuş cennetlerinden Sultan Sazlığı, bũyũk bđlũmũ Kayseri sınırları içerisinde olan Aladağlar Milli Parkı, Kapuzbaşı şelaleleri,

Hacer Ormanı ve Yedi Gđller değişik ũzellikleri olan birer tabiat harikaları dır.

Ticaret yollarının sessiz bekęileri Sultan Hanı, Karatay ve Kara Mustafa Paşa Kervansarayları; devrin ũnemli ilim merkezleri Hunat, Sahabiye, Kũřk, şifahiye ve Gıyasiye medreseleri; gđz nuru el sanatlarımız halı ve kilimi; bir Kayseri mutfak klasiği olan mantı ve pastırması; Erciyes ve kent manzaralı yũksek tepe veya yamaçlara kurulmuş Beştepeler, Kıranardı Kent Ormanı ve Ali Dağı mesire ve piknik alanlarıyla; Kũltũrũ, tarihi, ticareti, modern şehirciliği ile bũtũnleřen doğal gũzellikleri gibi turizm destinasyonlarının yanı sıra; son yıllardaki Tũrk Siyaseti ve spor alanında yapılan yatırımları ile adından sıkça bahsedilen bir şehir konumuna gelmektedir.

Kayseri'ye ũzgũ; doğal, kũltũr ve turizm değerlerinin tanıtılması amacıyla hazırlanan "Kayseri Kũltũr ve Turizm Envanterinin" ilimize ve ũlkemize faydalı olmasını temennisi ile bu ęalıřmada emeiği geğenleri kutluyorum.

İsmet TAYMUş

İl Kũltũr ve Turizm Mũdũrũ

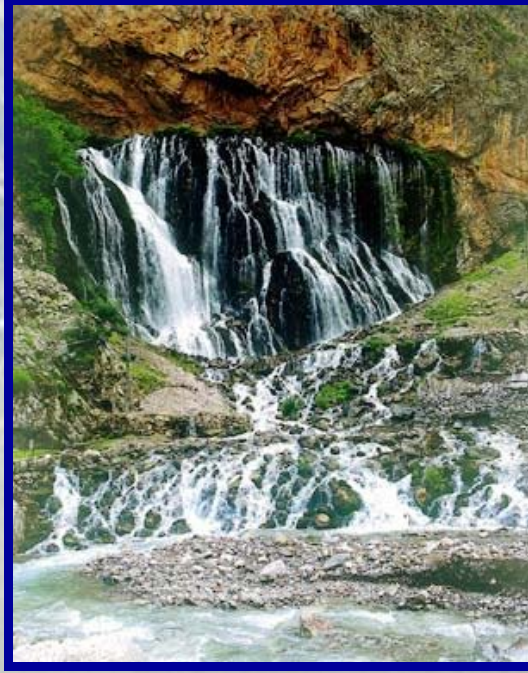
İÇİNDEKİLER

KAYSERİ İLİ TURİZM HARİTASI ... 1	Gülük Medresesi..... 28
Önsöz 3	Hunat Medresesi 28
İçindekiler 5	Hacı Kılıç Medresesi..... 29
Kayseri 9	Hatuniye Medresesi..... 29
COĞRAFI KONUMU 11	Köşk Medresesi..... 29
YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ..... 12	Sahabiye Medresesi 30
DAĞLAR 12	Seraceddin Medresesi..... 30
OVALAR ve VADİLER 12	Avgunlu Medresesi 30
AKARSULAR ve GÖLLER..... 12	Gıyasiye ve Şifahiye Medresesi 31
BİTKİ ÖRTÜSÜ..... 13	Kümbet, Türbe ve Mezar Anıtları.. 32
İKLİM 13	Ali Cafer Kümbeti..... 32
NÜFUS..... 13	Alaca Kümbet 33
EKONOMİK DURUM 14	Avgunlu Kümbeti 33
EĞİTİM..... 14	Beşparmak Kümbeti 33
SAĞLIK 15	Babuğ Bey Türbesi 33
ULAŞIM..... 16	Çifte Kümbet..... 33
İLİN TARİHÇESİ..... 18	Döner Kümbet 34
Kültepe 20	Dörtayak Türbesi 35
İL MERKEZİNDE BULUNAN KÜLTÜR	Emir Ali Kümbeti 35
ve TURİZM DEĞERLERİ 21	Emir Erdoğan Türbesi 35
Camiler 21	Emir Şahap Kümbeti 35
Cami Kebir (Ulu Camii) 21	Gevher Nesibe Kümbeti 36
Hunat Camii 22	Han Kümbet 36
Gülük Camii 23	Hacip Kümbeti 36
Han Camii 24	Hasbek Dadı Kümbeti 36
Hacı Kılıç Camii 24	Köşk Kümbeti 37
Lale Camii (Lala Paşa Camii) 25	Kutlu Hatun Kümbeti 37
Kurşunlu Camii..... 25	Hunat Hatun Kümbeti 38
Kale Camii 26	Mehmet Zengi Türbesi 38
Yanıkoğlu Camii 26	Melik Mehmet Gazi Türbesi 38
Cıncıklı Camii 26	Kırkızlar Kümbeti 38
Şıh (şeyh) Camii 26	Sadgeldi (Uluhatun) Kümbeti 38
İsa Kümbet Camii..... 26	Seyyid Burhanettin Türbesi 39
Battal Camii..... 26	Sırçalı Kümbet 40
Emir Sultan Camii 27	Suya Kanmış Hatun Türbesi..... 40
İki Kapılı (Bürüngüz) Camii 27	Şeyh Seyfullah Türbesi 40
Hasinli Cami 27	Şeyh Tennuri Türbesi 41
Kümbet Camii (Kubaroğlu Mescidi) . 27	Zeynel Abidin Türbesi 41
Hacet Mescit Camii..... 27	Lala Mühsin Paşa Türbesi 41
Çandır Camii 27	Roma Mezarı 42
Hacı Velet Camii 27	Hanlar ve Köşkler 42
Medreseler 28	Keykubadiye Köşkü 42
Hoca Hasan Medresesi 28	Vezirhan 43

Gönhan	43	(Dış Kale)	53
Pamukhan	43	İç Kale	53
Tarihi Çarşılar ve Bedesten	43	Beş Tepeler Mezar Odaları	55
Kapalıçarşı	43	Lifos harabeleri.....	55
Bedesten	44	Askeri Hastane Giriş Kapısı	56
Tarihi Çeşmeler.....	44	Kayseri Lisesi	56
Hacı Kasım Çeşmesi	45	Saat Kulesi	57
Lalapaşa Çeşmesi	45	MÜZELER.....	58
Hacıvelet Çeşmesi	45	Arkeloloji Müzesi	58
Hasbekçi Çeşmesi	45	Etnografya Müzesi	59
Hasbek Kümbet Çeşmesi	45	Gevher Nesibe Tıp Tarihi Müzesi	60
Hasinli Çeşmesi	45	Atatürk Evi (Raşitağa Konağı)	61
Asmalı Çeşme	45	Kent ve Mimarsinan Müzesi	62
Gülük Çeşmesi	46	Ahi Evran Zaviyesi, Esnaf ve	
Gavremoğlu Çeşmesi	46	Sanatkârlar Müzesi	63
Göllü Çeşmesi	46	İLÇELER.....	64
Şeyh İbrahim Tennuri Çeşmesi	46	KOCASINAN İLÇESİ.....	64
Çifteönü Çeşmesi	46	Hıdrellez Köşkü	65
Sahabiye Çeşmesi	46	Barsama Cami	65
Deliklitaş Çeşmesi	46	Tekgöz Köprüsü	65
Kadı Çeşmesi	46	Çokgöz Köprüsü	65
Matara (Matra) Çeşmesi	47	Gezi ve Mesire Yerleri	66
Mollaoğlu Çeşmesi	47	MELİKGAZİ İLÇESİ.....	67
Müftü Çeşmesi.....	47	Kültepe.....	68
Yazı Camii Çeşmesi	47	Gesi.....	69
Gömleksiz Çeşmesi	47	Gesi Kuş Evleri	69
Güdüllü (Güdüklü) Çeşmesi	47	Yanartaş (Darsiyah) Kilisesi	70
Karaimam Çeşmesi	47	Ağırnas Kasabası	70
Çukurlucamii Çeşmesi	47	Ağırnas Yer Altı Şehri	71
Tarihi Köprüler	48	Mimarsinan'nın Doğduğu Ev	71
Tarihi Hamamlar	48	Ağırnas Prokopis Kilisesi	71
Hunat Hamamı	48	Germir(Konaklar)	72
Sultan Hamamı	48	Germir Kilisesi	72
Kadı Hamamı	48	Tavlusun (Aydınlar) Mahallesi	73
Selahattin Hamamı	49	Kızıl Köşk	73
Deveci Hamamı	49	AKKIŞLA İLÇESİ.....	74
Cafer Bey Hamamı	49	Kululu	74
Gülük Hamamı	49	Yoğurt Festivali	74
Birlik Hamamı	49	BÜNYAN İLÇESİ.....	75
Kiliseler.....	49	Ulu Cami	75
Surp Losovoriç Kilisesi	49	Kayabaşı Mağaraları	75
Surp Astuadzadzin Kilisesi	50	Gergeme	76
Diğer Kültür ve Turizm Değerleri .	51	Samağır Noyan	76
Raşit Ağa Konağı	51	Şanmaş Pir Kilisesi	76
Eski Hastane Binası	51	Daniş Ali Bey Camii	76
Raşit Efendi Kütüphanesi	52	Alaüddevle Camii (Mescidi)	76
Şehir Surları.....	52	Sultanhanı Kervansarayı	76

Karatay Kervansarayı	77	Atatürk Köşkü	99
Halıcılık	78	Amerikan Erkek Koleji	99
DEVELİ İLÇESİ	80	Harman Camii	100
Askerlik Şubesi	80	Han Camii	100
Sivas Hatun (Ulu) Cami	81	Esmе Hatun Türbesi	100
Seyyid Halil Devletü Türbesi	81	Rüştiye Mektebi	100
Seyit Şerif Türbesi	81	Yeni Camii (Panaya Kilisesi)	101
Şeyh Ümmü Türbesi	81	Talas Alıdağı Sarnıçlı Yer Altı Şehri	101
Ebce Sultan Türbesi	81	Kuru Köprü	102
Dev Ali Türbesi	81	Endürlük Kilisesi	102
Hızır İlyas Türbesi	82	İspile Hanı	102
Hamidiye Medresesi	82	Derevenk Vadisi	103
Havadan Külliyesi (Şeyh İbrahim		TOMARZA İLÇESİ	104
Tekkesi)	82	Merkez Camii	104
Develi Kalesi	83	Tomarza Kilisesi	104
Öksüt Kalesi	83	İncili Köyü Türbe Tepesi	105
Fraktın Kaya Kabartması	83	Kaya Mezarları	105
İmamkulu Kaya Kabartması	84	YAHYALI İLÇESİ	106
Taşçı Abidesi	84	Yahya Gazi Türbesi	106
İlbe İleri	84	Seyit Ali Türbesi	106
Kiliseler	84	Aladağlar Milli Parkı	106
Ayşepınar ve Kaya Tapınakları	85	Kapuzbaşı Şelaleleri	108
Gereme Harabeleri	85	Sultan Sazlığı	109
Elbiz Parkı	86	Doğa Turizmi, Rafting ve Trekking	110
Sağlık Turizmi	86	Yahyalı Halıları	111
FELAHİYE İLÇESİ	87	YEŞİLHİSAR İLÇESİ	113
Yapı (Roma Mezarı)	87	Eratna Camii	113
Sıtma Pınarı	88	Hamza Paşa Camii	113
Dört Pencere Evleri	88	Zengibar Kalesi	113
HACILAR İLÇESİ	89	Soğanlı	114
İNCESU İLÇESİ	90	Erdemli	114
Kara Mustafa Paşa Külliyesi	90	DAĞCILIK ve KIŞ SPORLARI	115
Viranşehir Köyü-Roma Mezarı	91	Erciyes Dağı	115
Şeyh Turesan Zaviyesi	91	Erciyes Dağı'na Tırmanış	116
Eski Köy İleri	92	Erciyes Kış Sporları Turizm Merkezi	117
ÖZVATAN İLÇESİ	93	Erciyes Kış Sporları Turizm Merkezi	
Çan Kulesi	93	Maşter planı	118
SARIOĞLAN İLÇESİ	94	DOĞAL MAĞARALAR	119
Şahruh Köprüsü	94	KAPLICALAR	119
Palas Camii	94	Doğal Güzellikler ve Mesire Yerleri ...	120
Çiftlik Türbesi	94	Kapuzbaşı Takım Şelaleleri	120
PINARBAŞI İLÇESİ	95	Sultan sazlığı	121
Melikgazi Türbesi	95	Aladağlar Milli parkı	122
Zamantı Kalesi	96	Beştepeler Piknik Alanı	123
Yaylacılık ve At Yetiştiriciliği	97	Kıranardı Kent Ormanı	124
Avcılık	97	TUR GÜZERGÂHLARI	124
SARIZ İLÇESİ	98	Kültürel Miraslarımız Kayseri Evleri	128
Sarız Kilimleri	98	Bağ Evleri	129
TALAS İLÇESİ	99	GELENEKSEL EL SANATLARI	130

<i>Halicilik</i>	130	<i>Düğün Nişan Törenleri</i>	141
<i>Kilimcilik</i>	131	YEREL ETKİNLİKLER	145
<i>Bakırcılık</i>	132	SEYAHAT ACENTALARI	148
<i>Taş İşçiliği</i>	133	TURİZM İŞLETME BELGELİ	
KAYSERİ MUTFAĞI	134	KONAKLAMA TESİSLERİ	153
<i>Pastırma</i>	135	BAKANLIĞIMIZDAN BELGELİ	
<i>Mantı</i>	136	LOKANTALAR	155
<i>Diğer Yöresel Yemekler</i>	137	KAYSERİ TURİST İSTATİSTİKİ	
KAYSERİ FOLKLORİK BİLGİLERİ	138	VERİLERİ	155
GELENEKSEL GİYİM KUŞAM	138	<i>İlimizdeki Seyahat Acenteleri</i>	156
<i>Halk Müziği</i>	139	<i>İlimizdeki Turizm İşletme Belgeli</i>	
<i>Halk Oyunları</i>	140	<i>Konaklama Tesis Sayısı</i>	156

KAYSERİ

Kayseri; insanlığın varoluşundan itibaren çeşitli uygarlıkların yaşadığı yer olması, olağanüstü doğal güzellikleri, kültürel zenginlikleri ve coğrafi konumu itibariye ülkemiz turizmi açısından ayrıcalıklı bir konumda bulunmaktadır. Bu özelliği nedeniyle de turizm alanında ortaya çıkan tüm yeni beklentilere cevap verebilecek potansiyele sahiptir. Bu potansiyelin iyi değerlendirilmesi, dünya pazarından ülkemize ve ilimize yönelik turizm talebinin artırılması, ülkemiz ve ilimizin her zaman aranan bir turizm cenneti haline getirilmesi ve olumlu imajın sürekli gündemde tutulması büyük önem taşımaktadır.

İlimiz; Orta Anadolu'da 3916 metre yüksekliğindeki Erciyes Dağı eteklerinde kurulmuş, Anadolu'nun eski tarihini yazılı belgelerle kanıtlayan Kültepe-Kaniş-Karum'uyla, en eski yerleşme yerlerinden biridir. Hititlerin Anadolu'da kurduğu ilk kentin kalıntısı olan Höyük ve Karum'dan oluşan Kültepe ören yerinde; yönetim binalarının, dini yapıların, ev, dükkân ve atölyelerin kalıntıları görülmektedir. Gerek Anadolu'da bulunan ilk yazılı tabletler, gerekse dünyanın ilk organize ettiği ticaret merkezi olması yönünden Kültepe ören yeri, iki önemli ilklere sahip olmuştur.

Kültepe ile başlayan bu ticari hareketlilik, Kayseri'yi önemli stratejik konumlardan olmasına yol açmış; birçok devlet Roma-Bizans-Selçuklu ve Osmanlılar döneminde- tarafından el değiştirmesine neden olmuştur. Özellikle İpek Yolu ticaret merkezlerinden biri olan Kayseri'de bir çok durak ve pazar merkezleri kurulmuştur. Özellikle, Selçuklu dönemlerinden kalma Bünyan İlçesi Karadayı Köyü'nde yer alan "Karatay Hanı"; genişliği, yüksek duvarları, taş işçiliği ve kuleleriyle tarihi İpek Yolu üzerinde kurulan en önemli kervansaraylardan biridir. Yine Selçuklu dönemlerinden kalma Sultan Hanı, âdete bir kale görünümde inşa edilmiş önemli kervansaraylardandır. Bunlara ilaveten cami, medrese, hamam ve pazar yeri ile birlikte Kara Mustafa Paşa Külliyesi'ni oluşturan Kervansaray da tarihi İpek Yolu kervanlarına hizmet etmiş 17. yy yapısı, İncesu ilçesinde yer almaktadır.

Kayseri'nin ticari kimliğinin geçmişinin izlerinden biri de Pınarbaşı ilçesi Pazarören beldesinde Selçuklu döneminde her yıl kurulan uluslararası bir pazara ev sahipliği yapmış "**Yabanlu Pazarı**" yer almaktadır. Ayrıca Pınarbaşı ilçesinde önce Bizanslılarca yapıp Selçuklu ve Osmanlılar döneminde de kullanılan Zamantı Kalesi bulunmaktadır. Zarif bir tuğla işçiliği örneği olan 12 yy yapısı Melikgazi Türbesi Pınarbaşı ilçesi Melikgazi Köyü'nde bulunmaktadır. İlimiz merkezinde özellikle Selçuklu ve Osmanlı

eserleri, medreseler, camiler, çeşmeler, kümbetler, hanlar ve hamamlar yer almaktadır.

Kayseri'ye 80 km uzaklıkta, binlerce yıldır farklı hayatlara tanıklık eden yeşillikler içindeki Soğanlı Vadisi; güvercinlik, mağara, barınak, kilise ve manastır olarak kullanılan ilginç kaya oluşumlarına ev sahipliği yapmaktadır. Hıristiyanların inançlarını yaşatmak için 4. yüzyılda yerleşmeyi seçtikleri bu korunaklı vadiye, bu gün rastlanan kilise kalıntıları arasında; İncil'den sahneleri betimleyen güzel freskleriyle süslenmiş Kubbeli Kilisesi, inziva yerleri olarak kullanılan Aziz Barbara (Tahtalı), Karabaş ve Yılanlı Kiliseleri önemli kiliseler arasında yer almakta olup; birçok yabancı ziyaretçiler tarafından ziyaret edilmektedir.

Manastır kilise ve kayaya oyulmuş mekânların görülebileceği bir diğer yer ise, Kayseri'ye 69 km uzaklıktaki "Erdemli Vadisidir." Doğal güzellikleri ve tarihi kalıntılarıyla ilgi çekici bu vadi, görülmeye değer yerler arasındadır.

COĞRAFI KONUMU

İç Anadolu'nun Kızılırmak bölümünde yer alan Kayseri ili; kuzeyde Yozgat ve Sivas, batıda Niğde ve Nevşehir, güneyde Adana, güneydoğusunda Kahramanmaraş ve doğusunda Malatya illeri arasında yer alır.

Greenwich rasathanesine göre 33 derece 30 dakika doğu boylamında 38 derece 45 dakika 30 saniye kuzey enleminde bulunan ilimizin yüzölçümü 16. 917 km² ve denizden yüksekliği 1050 metredir.

YERYÜZÜ ŞEKİLLERİ

DAĞLAR

İlin orta kısmında lav yığınlarından oluşan tepelerle çevrilen 1100 km² lik kaidesi ile Erciyes (3917m.) sönmüş volkanı bulunur.

Kayseri'nin diğer dağları, sıradağlar biçiminde kıvrımlara uğramış jeografik bir yapıya sahiptir. Bunlardan biri Erciyes Dağı'nın 15 km. kadar kuzeydoğusundan başlar ve batı bölümü Koramaz Dağı (1900m.); orta bölümü Çeksoat Dağı (1950m.); doğu bölümü Hınzır Dağı (2623m.)' dır

OVALAR VE VADİLER

Kayseri ilinin üzerinde bulunduğu bölgedeki ovalar Erciyes Dağı'nın kuzey ve güneyinde yer almaktadır. Erciyes'in Kuzeybatı bölümündeki Ambar Ovası ve Karasazlık düzlükleriyle birlikte 750 km² lik alana yayılan Kayseri Ovası bulunur.

Erciyes'in güneyinde ise denizden yüksekliği 1100-1150 metreyi, yüzölçümü 800 km² yi geçen Develi Ovası yer alır. Kapalı havza düzlüklerinden olan bu ovanın büyük bir kısmında Sultan Sazlığı adı ile tanınan büyük bir sazlık bulunur. İlin bu ovalara göre daha küçük ovaları arasında; Akdölen, Zamantı ve Mandal ovaları yer almaktadır.

AKARSU, GÖLLER VE BARAJLAR

Kayseri ili içerisinde oluşan en büyük akarsu; Uzunyayla ortasındaki Örenşehir (Viranşehir) bucağının Şerefiye Köyü'ndeki büyük bir kaynaktan çıkan ve il arazisinde 200 km. yol alan Zamantı Irmağı'dır.

İlin bir diğer önemli akarsuyu olan Sarımsaklı suyu, Bünyan ilçesinin Güneyinde Tura Dağı eteğinde Pınarbaşı denilen yerden çıkar ve Kayseri'nin kuzeyinden batıya doğru akarak Karpuzatan ve burçlardan aldığı sularla Karasu adı altında Tekgöz civarından geçen Kızılırmak'a dökülür.

İl içinde doğan bu ırmaklar dışında Sivas ilinde doğan Anadolu'nun en uzun ırmağı Kızılırmak'ın bir bölümü Sarioğlan ilçesinden Kayseri'ye girer ve 120 km.'den fazla il içerisinde ilerleyerek Himmetdede kasabası yakınlarında ilden ayrılır.

Kayseri bir kısmı dağda olan (Sarıgöl); derinliği az olan ova gölleri (Yay Gölü, Çöl Gölü, Tuzla Gölü, Engil Gölü) ve sazlık gölleri (Sultan Sazlığı, Kurbağa Çibik Gölü, Karasaz) bünyesinde barındırır.

İlimizde bulunan barajlar ise; Yamula, Bahcecik, Sarımsaklı, Ağcaşar, Kovalı ve Akköy barajlarıdır. Sulama amacıyla yapılan bu barajlar toprak dolgudur.

BİTKİ ÖRTÜSÜ

Kayseri ili toprakları bozkır görünümündedir. İlimizde; ova, tepe, dağ bozkırları vardır. Dağlar doğal orman sınırları içerisinde olduğu halde, bu dağlarda sadece çalılıklar ile yer yer bozkır orman yapısı görülmektedir. Ormanlık alanlar, Toros dağı eteklerinin güneye bakan yamaçlarında görülmektedir.

İKLİMİ

Bilindiği gibi, Kayseri ili Anadolu'nun merkezi sayılabilecek bir konumdadır. İl sınırları içinde doğuya gittikçe yükselti artar. Güneye gittikçe de azalır. Yağışlar daha çok ilbaharda görülür. Yaz aylarında yağış azdır. Yüksek yerlerde İse yayla iklimi hüküm sürmektedir. İklim, alçakta kalan yerlerde daha yumuşak iken, yaylalardan dağlık kesimlere doğru gidildikçe daha da sertleşmektedir.

Kayseri'de en sıcak günler, temmuz ve ağustos aylarında olup, bazen 38 dereceye kadar ulaşmaktadır. Bu ayların ortalama sıcaklığı ise, 23°'dir. En soğuk günler; aralık ve şubat ayları arasında yaklaşık -36°kadar düşmektedir. Kış ortalaması -2° ile -6° arasında değişmektedir. Son altmış yılın gözlemlerine göre, merkezde ortalama sıcaklık, 10,4°'dir.

Kayseri'de kapalı gün sayısı oldukça azdır. Kapalı gün sayısı ortalama 68-110 gün civarındadır. Ortalama nisbi nem miktarı % 65'tir. Yağış miktarı ise, metrekareye ortalama 375 kilogramdır. Kayseri'de en fazla yağış nisan, mayıs ve haziran dönemlerinde görülmektedir.

NÜFUSU

Cumhuriyetin ilanından sonra, 1927 yılında yapılan ilk nüfus sayımına göre, ilin toplam nüfusu 250. 490 olup, bunun 60. 379 'u (% 24,1) şehirlerde, 190.111'i (% 75,9) ise köylerde yaşamaktaydı.

1970'lerden itibaren, il merkezinde sanayinin büyük gelişmeler göstermesiyle, yeni iş sahalarının açılmasıyla, göçü daha da hızlandırmıştır. 1970 yılında il nüfusu 598. 693 olup, bunun % 35.66 sı şehir, % 60.44 'ü kırsal nüfustur.

1990 yılında il genel nüfusu 943.484 olup, bunun 421.362 'si şehir nüfustur. 1997 yılında il genel nüfusu 978. 927 olup, bunun 498.233 'ü şehir nüfustur.

2010 yılında il genel nüfusu 1.064.164 olup, bunun 992.888'i şehir nüfustur.

EKONOMİK DURUM

Ülkemiz ekonomisine paralel olarak ilimizin ekonomisi de her geçen gün daha da gelişmiştir. Tarihte bir ticaret merkezi olan Kayseri, ülkemizin önemli bir sanayi ve ticaret merkezi hüviyetini sürdürmektedir. Cumhuriyetin ilk yıllarında başlayarak yapılan kamu yatırımların ildeki imalat sanayinin gelişmesine önemli katkı sağlamıştır. 1920'lerin sonlarında demiryolu ve elektrik santraline kavuşan ilde tank ve uçak gibi araçların montaj ve onarımı yapılan fabrikalar kurulmuştur.

El sanatlarına dayalı işyerlerinin yanı sıra tarımsal işler, demircilik, bakırcılık, pamuklu bez, halı ve kilim dokuma imalatı, pastırma ve deri işlemleri ile ordu için baruthanelerde barut yapan girişimciler ticaret ve sanayideki önemli birikimleriyle daha büyük işletmeler kurarak küçük ve orta ölçekli sanayilerde çok çeşitli mallar üretmişlerdir.

İşadamları ve tasarruf sahiplerinin sanayiye katılma eğilimleri çok yüksektir. İlimizin müteşebbis gücü yüksek olan ve her halükarda bir şeyler yapabilen üretici ve yatırımcı insanların yetiştiği bir kenttir. Devletimizin uzun vadeli istikrarlı bir sanayileşme politikası belirlemesi halinde müteşebbislerimiz daha da artacaktır. Doğuştan itibaren ticaret ve sanayi işlerinde yetişen Kayserili, uluslararası münasebetleri ile de kendini tanıtmıştır.

EĞİTİM

Kayseri'de eğitimin tarihçesi oldukça eski olup, yüzyıllar boyunca İç Anadolu'nun eğitim, bilim ve kültür merkezi olmuştur.

Selçuklular döneminde en ileri uygulamalı eğitim ve sağlık kurumları, Kayseri’de yer almaktadır. Bunlardan biri olan Gevher Nesibe Sultan Tıp Fakültesi(1205) dünyada ilk uygulamalı eğitim veren tıp okulu olma özelliğine sahiptir. Bu medresesinin yanı sıra, Sahabiye, Hunat, Hacı Kılıç medreseleri de yüzyıllar öncesinde eğitim- öğretim konusunda önemini ortaya koymaktadır. Kayseri, bu tarihî özelliğine modern eğitim kurumlarıyla yeniden hayat vermektedir. Başta Erciyes Üniversitesi olmak üzere, 2009 yılında açılan Melikşah Üniversitesi, açılması planlanan Abdullah Gül Devlet Üniversitesi ve Özel Nuh Naci Yazgan Üniversitesi ile Kayseri, bir “Üniversiteler Şehri” kimliği kazanma yolundadır.

SAĞLIK

Kayseri sağlık turizmi konusunda, İç Anadolu’nun en önemli merkezlerinden biridir. Şehirde çok sayıda kamu ve devlet hastanesi yer almaktadır. Sağlık turizmi konusunda bir merkez konumunda bulunan ve her türlü altyapıya sahip Kayseri’de, sağlık konusunda yeterli imkân sağlanmaktadır. Kayseri’de beş kamu hastanesi, 102 sağlık ocağı, 151 sağlık köy evi, 259 mahalle sağlık evi bunlara ilaveten 14 adet özel hastane yer almaktadır.

Eczane olarak, 13 ecza deposu, 376 adet eczane yer almaktadır. Neredeyse her sokakta bir adet eczane bulunmaktadır.

SAĞLIK BAKANLIĞINA BAĞLI HASTANELER

Kayseri Devlet Hastanesi:	336 88 84-85-86 330 03 85-86-87-88
Doğumevi Hastanesi:	338 29 69- 339 26 20 338 21 49 –338 27 83
Göğüs Hastanesi:	437 98 50-51-52

DİĞER KURUMLARA BAĞLI HASTANELER

Erciyes Üniv. Tıp Fak. Has.:	437 49 37 (10Hat9)
Askeri Hastane:	225 04 50- 225 04 32

ÖZEL HASTANELER

Özel Melikgazi Hastanesi:	235 52 03
Özel Kayseri Anakalp Hast.:	221 18 00
Özel Güneş Hastanesi:	320 84 84
Özel Ömür Hastanesi:	222 47 90
Özel Tekden Hastanesi:	222 33 42
Özel Sevgi Hastanesi:	224 01 01
Özel Hüma Kadın Hast. ve Doğum Hastanesi:	221 08 84
Özel Erciyes Hastanesi:	222 41 42
Özel Kızılay Hastanesi:	221 02 22
Özel İbni Sina Hastanesi:	222 57 22
Özel Avrupa Hastanesi:	231 25 25
Özel Acıbadem Hastanesi:	207 44 44
Özel Kayseri Göz Hastanesi:	222 90 90
Özel Maya Göz hastanesi:	231 68 68

ULAŞIM

Kayseri, gerek şehirlerarası ulaşım gerek şehir içi ulaşım konusunda çok sayıda alternatif sunmaktadır. Kayseri'ye havayolu, karayolu ve demiryolu ile ulaşılabilir. Kayseri'de şehir içi ulaşım konusunda raylı sistem ve belediye otobüsü seçenekleri bulunmaktadır. İlçelere ve turistik bölgelere ulaşımında ise, yerel otobüs firmaları önemli bir seçenek oluşturmaktadır.

Karayolu: Kayseri günümüzde karayollarının önemli bir kavşak noktasındadır. Kuzeybatıda Ankara'dan gelen karayolu ile güneyden Adana'dan ve Niğde'den gelen karayolu, Kayseri şehir merkezinin 15 km. kuzeybatısında Boğazköprü mevkiinde birleşir. Buradan doğu'ya yönelen yol şehir çıkışında ikiye ayrılır ve yollardan biri Samsun-Sivas, diğeri de Malatya eksenine bağlanır. Bu durum, Kayseri'nin, Türkiye'nin her tarafından ulaşım imkânı olduğunun göstermektedir. Modern bir yapı olan şehirlerarası otobüs terminali, şehir merkezine yakın bir mesafede yer almaktadır.

Otogar Tel: (352) 327 09 60

Otobüs Firmaları:

Kent Turizm Tel: (352) 327 18 13 – 327 18 16 – 444 00 38

İnci Turizm Tel: (352) 327 15 35-36 -327 15 45-47 -444 44 38

Sü-ha Turizm Tel: (352) 327 38 48 – 444 11 38

Demiryolu: İstanbul ile Ankara'nın Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde'ki illere bağlantısı Kayseri üzerinden gerçekleşmektedir.

Afyonkarahisar, Konya, Karaman ile güneyde Mersin, Adana'dan gelen demiryolu hattı il merkezinin kuzey batısındaki Boğazköprü istasyonunda Ankara hattına bağlanmaktadır. Bununla birlikte aktarmalı tren seferi ile Türkiye'nin büyük bir bölümüne ulaşım sağlanmaktadır.

İstasyon Tel: (352) 231 13 13

Havayolu: Bazı ülkelerden Kayseri'de bulunan uluslararası havaalanına direkt uçuşlar vardır. Ancak daha çok İstanbul bağlantılı uçuşlar ile Kayseri'ye varılmaktadır. Şehir merkezine 6 km. uzaklıkta bulunan Erkilet Havaalanı'ndan Atatürk Havalimanı, Sahibe Gökçen, İzmir Adnan Menderes Antalya Havalimanları olmak üzere dört ayrı noktaya uçuşlar olup, aktarmalı olarak Türkiye'nin hemen her noktasına havayolu ile ulaşmak mümkündür.

Erkilet Hava Limanı Tel: (352) 337 52 44

THY Tel: 352) 222 38 58 – 444 08 44

İLİN TARİHÇESİ

Kayseri, tarih boyunca Anadolu'nun önemli ticaret merkezlerinden biri olmuştur. Kayseri, M.Ö. 4000 ile M. S. 2000 olmak üzere 6000 yıllık bir tarihe sahiptir. M.Ö. 2000 yıllarında Anadolu'ya gelen Hititler, Kayseri'ye 22 km. uzaklıkta bulunan Kültepe (Kaniş) şehrini kurmuşlardır. Kültepe'nin hemen yanında yer alan Karum'da yapılan kazılarda bu döneme ait çeşitli yazılı tabletler bulunmuş ve bu tabletlerden Asurlu tüccarlarla Hititli yerliler arasındaki ticari ilişkilere ait bilgiler elde edilmiştir. Kültepe, M.Ö. 4000 yılından Roma devri sonuna kadar devamlı olarak yerleşme görmüştür.

M.Ö. 11 ve 7. yıllarda, Erciyes'in eteğinde yer alan Mazaka şehri kurulmuştur. M.Ö. 6. ve 5. yıllarda bu bölge, Med ve Pers egemenliğine girmiştir. M.Ö. 280 yılında kurulan bağımsız Kapadokya Krallığı'nın başkenti olan Mazaka, bu dönemde 400 bin nüfuslu büyük bir şehirdi. M. S. 17. yılında

Roma eyaletinin eline geçen Mazaka ismi, “Kaisareia” olarak değiştirilmiştir. 395 yılında Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu içerisinde yer alan bu bölge, büyük bir şehir olarak yerini korumuştur.

691 ve 721 yıllarında Kayseri, kısa sürelerle Arapların akınlarına uğramış; 1071 yılında Malazgirt Zafer’inden sonra Türk topraklarına katılmıştır. 1127 yılında Danişmentliler; 1162 yılında ise, Anadolu Selçuklularının hâkimiyetine giren şehir, Selçuklular zamanında Konya’dan sonra ikinci başkent olmuştur. 1244 yılında İlhanlıların saldırısına uğramış, bir süre Moğol-İlhanlı valilerince yönetilmiştir. Kayseri, 1343 yılında Eretna Beyliği’nin, 1398 yılında Osmanlıların egemenliğine girmiştir. 1402 yılında Ankara Savaşı’ndan sonra Karamanoğulları’nın ve Dulkadiroğulları’nın eline geçen şehir, 1515 yılında Yavuz Sultan Selim’in İran Seferi dönüşünde kesin olarak Osmanlı İmparatorluğu’na bağlamıştır.

Kültepe

KÜLTEPE

Kültepe, Kayseri-Sivas karayolunun 22.km'sinden ayrılan bir yolla 2.km'sinde yer alır. Dünyaca tanınmış bu açık hava müzesi, ilk olarak 1881'de dikkat çekmiş; 1925'te Kültepe'nin önemli bölümlerinden biri olan Karum keşfedilmiştir.

1948 yılından beri Türk Tarih Kurumu ile Anıtlar ve Müzeler Müdürlüğü adına bölgede kazılar yapılmaktadır.

Kültepe'de; Asur, Genç Hitit, Helen, Roma, Pers ve Tabal dönemlerine ait eserler ve bulgular ele geçmiştir. Detaylı bilgi için İlçeler bölümü Melikgazi ilçesine bakılabilir.

İL MERKEZİNDE BULUNAN KÜLTÜR VE TURİZM DEĞERLERİ

CAMİLER:

Ulu Camii Minaresi

Cami Kebir (Ulu Cami): Cami Kebir Mahallesi'nde bulunan cami, 1134-1143 yılları arasında Kayseri'yi devletine başkent yapan Danişmendler'in üçüncü hükümdarı Melik Mehmet Gazi tarafından yaptırılmıştır.

Caminin kuzey cephesindeki kitabesinde; Selçuklu hükümdarı I. Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında 1205-06 tarihlerinde emirlerden Muzafferüddin Mahmut Bin Yağıbasan tarafından tamir edilmiştir. Cami bundan başka birkaç defa daha tamir görmüştür.

Ulu Camii Şerefesi

Ulu Camii Mimberi

Hunat Camii Külliyesi

Hunat Hatun Külliyesi:

Cami, Medrese, türbe ve hamamdan oluşan bu külliye, gerek genel görünüşü gerekse yapılış şekliyle Anadolu'da bulunan Selçuklu eserlerinin en güzel ve en önemli örneklerden biridir. Kalenin doğusunda şehri çevreleyen surların dışında yer alan külliye, 1237-1246 yılları arasında I. Keykubat'ın karısı, II. Keyhüsrev'in annesi Mahperi Hunat (Huand) Hatun tarafından yaptırılmıştır.

Planı dikdörtgen olan cami, 56 adet dikdörtgen şekilde ayakların üzerindeki kemerlere oturtulmuştur. Cümle kapısı olan batı yönündeki taç kapının (portal) yanları ise, üstü çok ince bir şekilde işlenmiş geometrik resimlerle çevrilmiştir.

Gülük Camii

Gülük Camii: Düvenönü semtinin güneybatısı Gülük Mahallesi'nde bulunan cami, Danişmendli Yağı basanoğlu Mehmet kızı Atsız Elti tarafından İzzettin Keykavus zamanında 1210-1211 yıllarında yaptırılmıştır. 1335 yılında depremden yıkılan cami, Alameddin oğlu Gülük Şemsettin tarafından yeniden onarılmıştır.

Gülük Camii Mimberi

Han Camii

Han Camii: Seyyid Burhanettin Bulvarı üzerinde bulunan cami ve kümbet, 13. yy'ın inşa edilmiş tipik bir Selçuklu eseridir. Bitişigindeki medrese, çeşme ve türbe gibi yapılardan caminin bir külliye veya kervansaray olarak yapılmış veya kullanılmış olduğu sanılmaktadır.

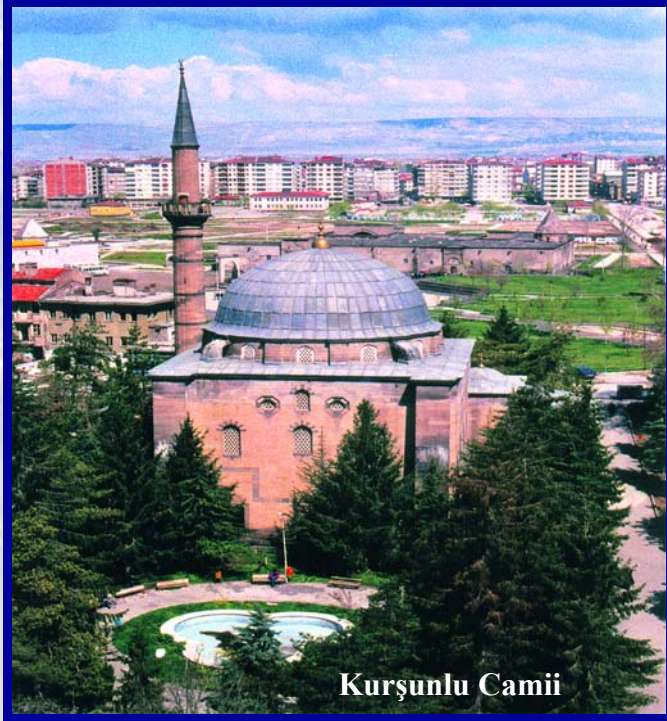
Hacı Kılıç Camii

Hacı Kılıç Cami ve Medresesi: Sahabiye Mahallesi, İstasyon Caddesi üzerinde bulunan cami ve medrese, 1249 yılında Selçuklu vezirlerinden Abdul Kasım Ali Tuslu tarafından yaptırılmıştır. Cami ve medresenin giriş kapıları ince bir şekilde işlenmiştir.

Lale Camii

Lâle Cami (Lala Paşa Camii): Kayseri Lisesi arkasında, Lala Musluhiddin Paşa tarafından yaptırılan cami, Selçuklu devrine aittir. Kitabesi yoktur. Üç giriş kapısı vardır. Minaresi sonradan eklenmiştir.

Kurşunlu Camii

Kurşunlu (Mimar Sinan) Cami: 1576 yılında doğan Hacı Ahmet Paşa tarafından yapılmış olan bu caminin planını bizzat Mimar Sinan çizmiştir.

Kubbesi kurşunla örtülü olduğu için Kurşunlu Cami denilmektedir. Cumhuriyet Meydanı'nda, Mimarsinan Parkı'nda yer almaktadır.

Kale Camii

Kale Camii: İç Kale'nin kuzey batıdaki iki burcunun dayandığı kuzey beden duvarı, içine bitişik olarak yapılmış; kitabesiz bir Osmanlı devri camisidir. Fatih Sultan Mehmet zamanında, Gedik Ahmet Paşa'nın nezaretinde XIV. yüzyılın sonlarına doğru yapılmıştır. Camii 1886 yıllarında tam olarak tamir görmüş, ancak son tamiratı yakın zamanda yapılmıştır.

Yanıkoglu Camii: 1657 tarihinde Müftü Mehmet Efendi'nin nezaretinde Seyit Süleyman Ağa tarafından yeniden yaptırılmıştır.

Cıncıklı (Çiğdeli) Camii: Cumhuriyet Mahallesi, Tennuri Sokakta yer almaktadır. 1664 yılında Çiğdelizade Hacı Ahmet Ağa tarafından yapılmıştır. Cami yapıldığından bu yana birkaç kez tamir görmüştür. 1985 yılında eski cami yıkılarak tekrar yapılmıştır.

Şeyh (Şih) Camii: Şehir merkezi, Cumhuriyet Mahallesi, Tennuri Sokakta yer almaktadır. XV. yüzyılda yaşamış mutasavvıf şair İbrahim Tennuri tarafından yaptırılmıştır. Şeyh Cami, günümüze kadar birkaç kez onarım görmüştür.

İsa Kümbet Camii: Cami 1554/55 yıllarında Hacı İsa tarafından yaptırılmıştır.

Battal Camii: İslam kahramanı Seyyid Battal Gazi'ye ait olduğu söylenmektedir. XIII. yüzyılda, Selçuklular onun hatırasını korumak için bu camiye içten tonozla takviye kemerler yapmışlardır.

Emir Sultan Camii: Küçük bir bina olan cami küçük kare planlı, üzeri örtülüdür.

Bürüngüz Camii (İki Kapılı): Cumhuriyet Meydanında eski “ İkikapılı” caminin yıktırılarak yerine 1977 yılında yaptırılan caminin, Osmanlı tarzında tek kubbeli, merkezi planlı ve birer şerefeli iki minaresi bulunmaktadır.

Hasinli Camii: Hasinli Mahallesi’nde bulunan camii 1714 yılında Ürgüplü Derviş Mehmet Ağa tarafından yaptırılmıştır.

Kümbet Camii (Kubaroğlu Mescidi): Kubaroğlu Mahallesi’ndeki Göllü Çeşme civarındadır. 1950 yılında yaptırılan ve zaman zaman büyük onarım gören, başlangıçta türbe olarak yapıldığı sanılan ve sonradan mescid haline getirildiği anlaşılan esere, bu yüzden “Kümbet Camii”; içindeki bir kısım tezyinatın yumurtaya benzemesinden dolayı “Yumurtalı Mescidi” de denilmektedir.

Hacet Mescit (Camisi): Camii Kebir Mahallesi’nde, kiliseden çevrilmiş ve son yıllarda yıktırılmıştır.

Çandır Camii: Aynı ismi taşıyan mahallede bulunan caminin, XVIII. yy’da yapıldığı sanılmaktadır.

Hacı Veled Camii: Hacı Veled Mahallesi’nde bulunan cami Osmanlı Dönemi’nde yapılmıştır. Yapılış tarihi hakkında kesin bir bilgi yoktur. 1956 yılında halkın yardımlarıyla yenisi inşa edilmiştir.

Hunat Cami

MEDRESELER:

Hoca Hasan Medresesi: Selçuklular döneminde Kayseri meliki olan Nureddin Sultanaşah zamanında, Vezir Hoca İhtiyareddin Hasan tarafından 1193 yılında yaptırılmıştır.

Gülük Medresesi: Kayseri'nin en eski eserlerinden biri olan Gülük Medresesi, Keykavus zamanında Yağıbasanoğlu Muzafferiddin Mahmud'un kızı Adsız Elti Hatun tarafından 1211 yılında cami ile birlikte yaptırılmıştır. 1334 yılında meydana gelen depremde büyük hasar gören bu medrese ve cami hayırsever Gülük Şemseddin Bin Alameddin tarafından tamir ettirildiği için "Gülük" adını almıştır.

Hunat Medresesi

Hunat Hatun Medresesi: Kayseri İç Kalesi'nin doğusunda yer alan medrese Mahperi Hunat Hatun tarafından 1237 yılında yaptırılmıştır. Medrese, şehir merkezinin Kağnı Pazarı mevkiindeki Hunat Hatun

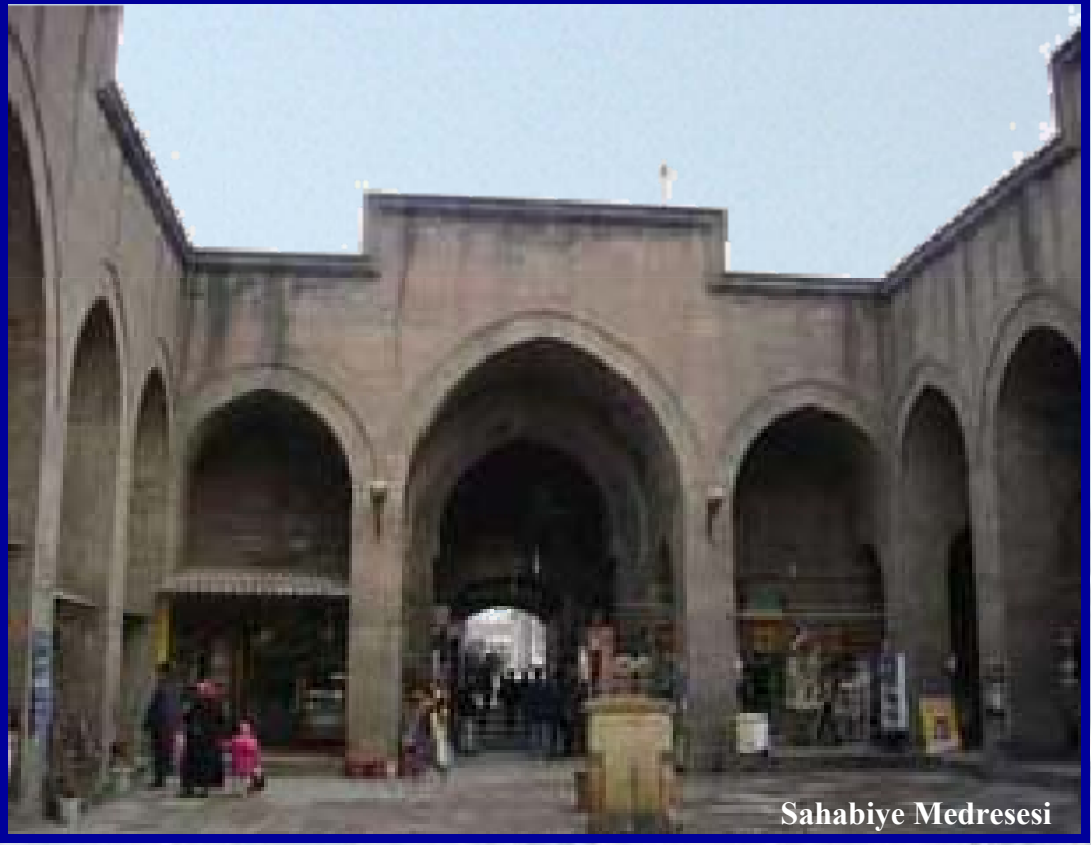
Külliyesi'nin bir parçasıdır. Kenarları yüksek revakla çevrili avlusunun iki yanında sekizden16 hücre bulunmaktadır.

Hacı Kılıç Medresesi: İstasyon Caddesi'nde bulunan medrese, 1249 yılında Ebu'l-Kasım İbn Ali El-Tusi tarafından yaptırılmıştır. Günümüzde, Müftülük tarafından eğitim amaçlı kullanılmaktadır. Cami kompleks yapılıdır.

Hatuniye Medresesi: Cami Kebir Mahallesi'ndeki medrese, Dulkadiroğulları'ndan Nasıreddin Mehmet tarafından 1431-32 yıllarında yaptırılmıştır. Özel şahısların elinde olan bu medrese son zamanlarda tamir görerek sağlam bir bina haline getirilmiştir.

Köşk Medresesi: Gültepe Mahallesi'nde bulunan medrese, Selçuklu döneminden sonra 1331-1381 yılları arasında Orta Anadolu'ya hâkim olan Eretna Devleti'nin kurucusu Alaeddin Eretna tarafından yaptırılmıştır. Avlusunun ortasında hükümdarın eşi Sulipaşa Hatun için yaptırdığı ve Hicri 740 yılının Muharrem ayında (Temmuz/Ağustos 1339) tamamladığı anlaşılan kümbet-türbe yükselir. Günümüzde, Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından "Aşevi" olarak faaliyet sürdürmektedir.

Sahabiye Medresesi: Cumhuriyet Meydan'ında bulunan medrese, 1267 yılında, Selçuklu vezirlerinden Sahip Ata Fahrüddin Ali tarafından yaptırılmıştır. Avluya bakan odaları iş yeri olarak kullanılan medrese, aslına uygun onarılmıştır.

Seraceddin Medresesi: Hunat (Gavremoğlu) Mahallesi, Hunat Külliyesi'nin güneydoğusunda bulunan medrese, Gıyaseddin Keyhüsrev zamanında Seraceddin Lale Bedr (Kayseri Emiri) tarafından 1238 yılında yaptırılmıştır. Medrese, günümüzde kitap satış yeri olarak kullanılmaktadır.

Avgunlu Medresesi: Şehir merkezinde, Gevher Nesibe (Orta) Mahallede bulunan Gıyasiye Şifayesi olarak bilinen medresenin yakınında yer alan medrese; XIII. yy'da yapılmış bir Selçuklu eseridir. “**Havuzlu Medrese**” olarak da bilinen medrese tamamen kesme taşlardan yapılmış; iki büyük eyvanı ve revaklı avlusu bulunmakta olup, medresenin üzeri açık olarak inşa edilmiştir. Günümüzde, kitap satış yeri olarak hizmet vermektedir.

Şifahiye ve Gıyasiye Medresesi

Şifahiye ve Gıyasiye Medresesi: Gevher Nesibe Mahallesi, Mimar Sinan Parkı içinde bulunan medrese hastanesi, Selçuklu hükümdarlarından I. Gıyaseddin Keyhüsrev'in kız kardeşi Gevher Nesibe Sultan'ın vasiyeti üzerine "**Şifahiye**" adını taşıyan bir hastane olarak yapılmış; bunun yanında, ilk tıbbiye "**Gıyasiye**" adlı bir medrese kurulmuştur. Osmanlılar döneminde medrese hizmeti veren darüşşifa, I. Dünya Savaşı sırasında askeri amaçlarla kullanılmış; sonra yarım yüzyıl kadar kendi haline terk edilmiş ve 1960'larda tekrar onarılmıştır.

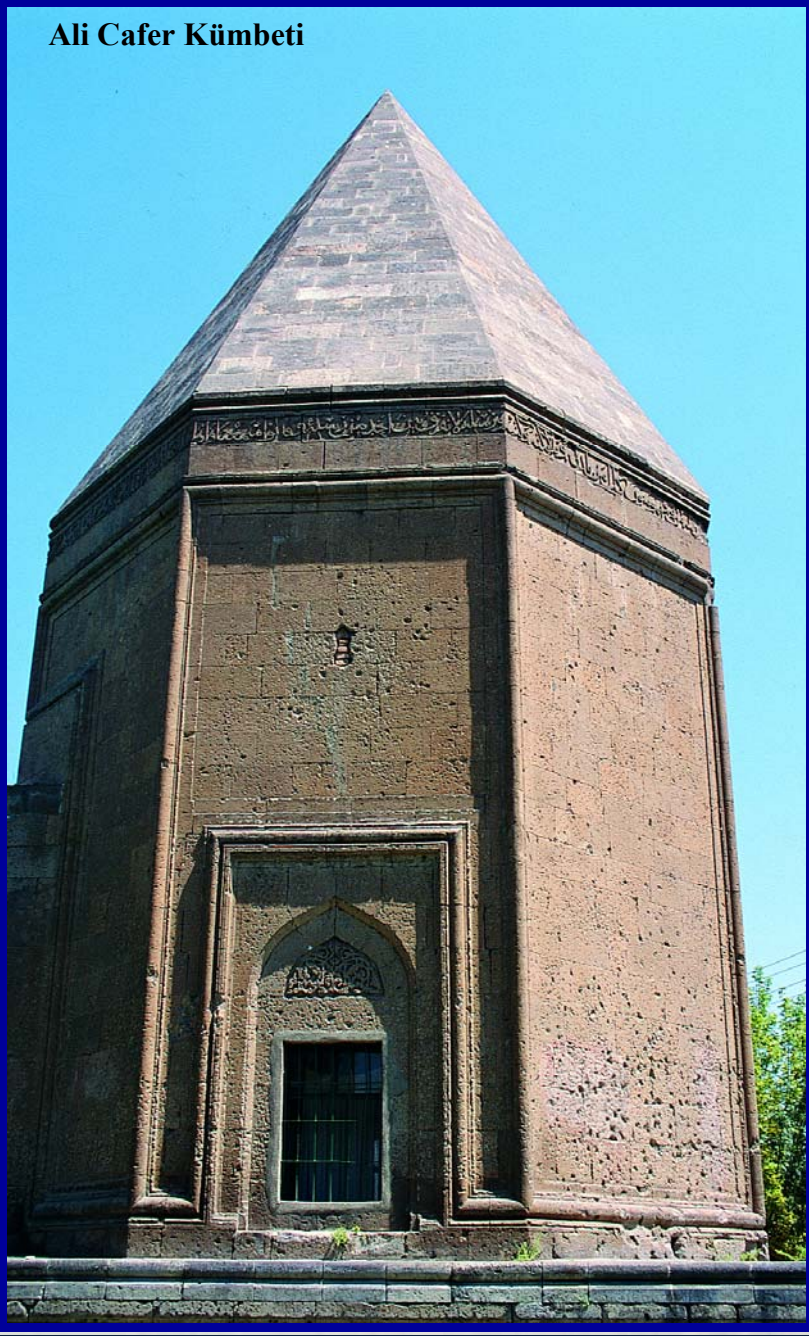
Dış Portal

İç Detay

KÜMBET, TÜRBE VE MEZAR ANITLARI:

Ali Cafer Kümbeti

Ali Cafer Kümbeti: Melikgazi Belediyesi binasının karşısındadır. Kitabesi yoktur. Anıtsal yapı özelliği ve plan çatkısı incelemesiyle, XIII. yüzyıl sonlarına doğru yapılmış bir eser özelliği göstermektedir.

Alaca Kümbet

Alaca Kümbet: Kümbet, Seyyid Burhaneddin Bulvarı üzerinde, bulvarın orta kısmında kalmış, kitabesinden 1280'li yıllarda yapıldığı anlaşılmaktadır.

Avgunu (Avgunlu)

Kümbeti: Avgunlu Medrese si'nin kuzey batı köşesinde sekizgen gövdeli ve piramit külahlı bir kümbettir.

Kümbet, XIII. yy'da yapılmış bir Selçuklu eseridir.

Beş Parmak Türbesi:

Erkilet yolu üzerinde askeri lojmanların içinde iki katlı olan türbe kitabesizdir. Türbe, XIII. yüzyıl sonu karakteristik özelliklere sahip bir türbedir.

Çifte Kümbet

Bağbük Bey Kümbeti:

Yanıközü Mahallesi'nde bulunan kümbetin kitabesinde Toğa Timur oğlu Hacı Bağbug tarafından 1366 yılında yaptırıldığı anlaşılmaktadır.

Çifte Kümbet:

Sivas Caddesi'nin sonuna doğru yer alır. I. Alaaddin Keykubat'ın zevcelerinden olan Eyyubi Hükümdarı Melik Adil'in kızı Adile Hatun'un türbesidir ve kızları tarafından 1247-48 yıllarında yaptırılmıştır.

Döner Kümbet

Döner Kümbet: Seyyit Burhanettin Bulvarı, Kartal Kavşağında bulunan ve Şah Cihan Kümbeti olarak da bilinen bu kümbetin 13. yüzyılda yapıldığı bilinmektedir. Silindir şeklinde on iki yüzeyli olup, koni şeklinde bir külahla örtülmüş olan bu kümbet hayvan ve bitki motifleriyle bezenmiştir.

Dört Ayak Türbesi

Dört Ayak Türbesi: Battal Gazi Mahallesi'nde bulunan türbe, “Kırık Kızlar” diye de isimlendirilmektedir. Kitabesi olmayan türbe XIV. yüzyılda yapılmış olup, dört ayak üzerinde bir kubbe ve buna bitişik bir beşik tonozdan ibarettir.

Emir Ali Türbesi: Talas Caddesi ile Hisarcık yolunun kesiştiği kavşakta yer alır. Kitabesinden 1350-51 yıllarında Emir Ali'nin yaptırmış olduğu anlaşılmaktadır. Bu binaya “Pişrev Ali Türbesi” de denmektedir.

Emir Ali Türbesi

Emir Erdoğan Türbesi: Seyyid Burhaneddin Mezarlığı içinde bulunan türbe, 1348 yılında yapılmıştır. Türbeye “Tatarhaniler” türbesi de denmektedir. Burası Emir Erdoğan'un şehitliğidir. Türbeye Seyyid Burhaneddin türbesinden girilir.

Emir Şahap Türbesi

Emir Şahap Türbesi: Hunat (Yanikoğlu) Mahallesi'nde cadde üzerinde bulunan taş bir yapıdır. Türbenin 1327-28 yılında yapıldığı kitabesinden anlaşılmaktadır. Türbe içinde

Emir Şahap ve yakınlarına ait üç adet mermer mezar taşı yan yana bulunmaktadır.

Gevher Nesibe Kümbeti; Şifahiye ve Gıyasiye medresesinin sağ köşesinde yer alan kümbet, Gevher Nesibe Sultana ait ve aynı tarihte yapılmıştır.

Han Kümbeti: Kitabesin de büyük kumandan Cemalettin Tanrıbirmiş (Tanrı vermiş) Bin Davut ait olduğu anlaşılmaktadır. H. 584 olarak tarihlenmiştir.

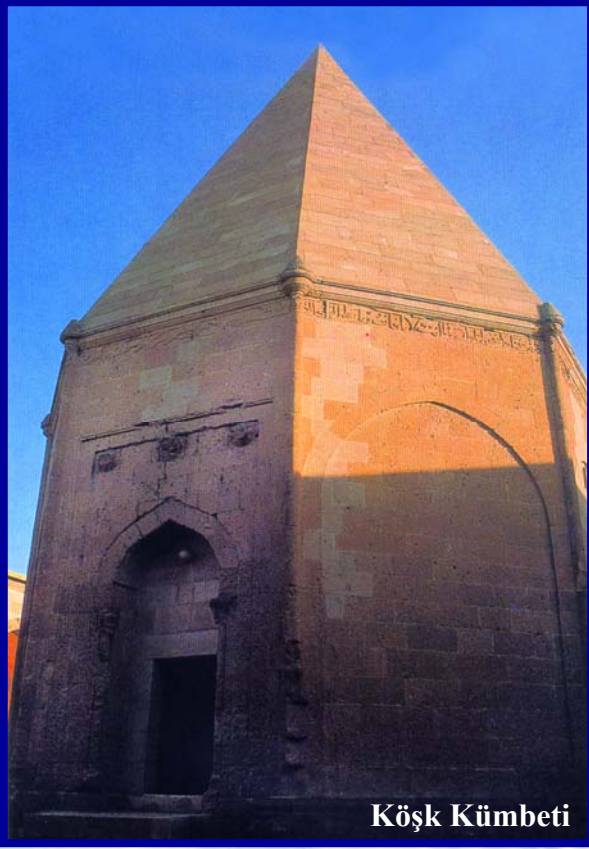
Han Kümbeti

Hacip Kümbeti: Sahabiye Mahallesi'nde bulunan kümbet, Selçuklular zamanında sarayda sultanın kapıcılığı ile görevli olan memurun adı ile anılmaktadır. Hacip Kümbeti, XII. yüzyılda yapılmış tipik Selçuklu kümbetidir.

Hasbek Dadı Kümbeti

Hastane Caddesi'nde bulunan kümbet, çadır şeklindedir. Kümbetin yapılış tarihi 1184-85'dir. Kitabesinde "Aksaray'da öldürülen Nisan oğlu Ali'nin oğlu Mes'ud'un şehitliğidir" denilmektedir.

Köşk Kümbeti

Köşk Kümbeti

Gültepe Mahallesi'nde bulunmaktadır. Köşk Medresesi'nin avlusunda bulunan kümbet, sekizgen prizma şeklinde olup; altı basamaklı çift merdivenle çıkılmakta ve türbede Eretna'nın eşi Suli Paşa ile oğlu Mehmet Bey'in isimlerini taşıyan mezarlar bulunmaktadır. Alaaddin Eretna'nın da burada yattığı sanılmaktadır.

Kutlu Hatun Türbesi

Kutlu Hatun Türbesi: Hunat Camii'nin doğusunda, Hunat (Gavremoğlu) Mahallesindedir. Türbe, Şah Kutlu Hatun'un emriyle 1346 tarihinde yapılmıştır.

Hunat-Mahberi Hatun Kümbeti

Mahperi Hunat Hatun Kümbeti:

Kümbet cami ile medresenin arasında bulunan bir açıklığın ortasındadır. Mimari karakterli anıtsal bir Selçuklu mezar kümbeti halinde sekiz köşeli bir binadır. Türbenin girişi medresenin içindedir. Türbenin içinde yan yana üç mezar taşı dizilmiştir.

Mehmet Zengi Türbesi:

Eratna emirlerinden, Emirzade Mehmed'in türbesidir. Eski hastane binasının güney kısmındadır. Arkeoloji Müzesi'nin arkasında bulunan türbe,

Emir-Zade Mehmet Bey tarafından 1345 yılında yaptırılmıştır.

Melik Mehmet Gazi Türbesi: Türbe, Ulu Cami'nin (Camii Kebir) güneyindedir. Eskiden burada, Melikgazi Medresesi bulunmaktaydı. Melik Mehmet Gazi'nin Türbesi medrese hücrelerinden birisi olup, caminin duvarına bitişiktir. Kitabesi yoktur.

Kırk Kızlar Kümbeti: Battalgazi Mahallesi'nde bulunan kümbet "Dörtayak" ismiyle de anılır ve XIV. yüzyılda yapılmıştır.

Sadgeldi (Uluhatun) Türbesi: Halk arasında "Dede Kümbet" veya "Sadgeldi Türbesi" de denilen bu yapı, eski Cürcürler mahallesindedir. Amasya Emiri Hacı Şadgeldi tarafından, kızı Ulu Hatun adına 1363 yılında yaptırılmıştır.

Seyit Burhanettin Türbesi

Seyid Burhaneddin Türbesi: Türbe, şehir içinde kendi adıyla anılan mezarlığın içindedir. Selçuklar ve beylikler döneminde bu mezarlığın içinde türbe yapıldığı kesin değildir. Bugünkü türbe ise 1892 yılında Ankara valisi Abidin Paşa'nın gayretleriyle, Kayseri Mutasarrıfı Mehmet Nazım Paşa tarafından yaptırılmıştır. Güneyinde binaya bitişik 1348 tarihli beylikler devri Emir Erdoğan Türbesi bulunmaktadır.

Şeyh Seyfullah Türbesi

Sırçalı Kümbet:

Merkez Endüstri Meslek Lisesi bahçesinde yer almaktadır. Bu binaya "Sırçalı" denmesinin sebebi, eskiden çinilerle bezemeli olmasından ileri geldiği sanılmaktadır. Bu türbenin özellikleri itibariyle tarihinin XIV. asrın ortalarına ait olduğu zannedilmektedir.

Suya Kanmış Hatun Türbesi:

Hunat (Yanıköy) Mahallesi Babük Bey Köşkü'nün kuzeyinde yer alır. Kesme yonu taştan yapılmış, kitabesiz bir yapıdır.

Sırçalı Kümbet

Şeyh Seyfullah Türbesi:

Sahabiye (Cürürler) Mahallesi'nde bulunan türbenin kitabesi yoktur. İsmi halk tarafından verilmiş olup, inşa tarihi yaklaşık olarak 1545 tarihleri civarındadır.

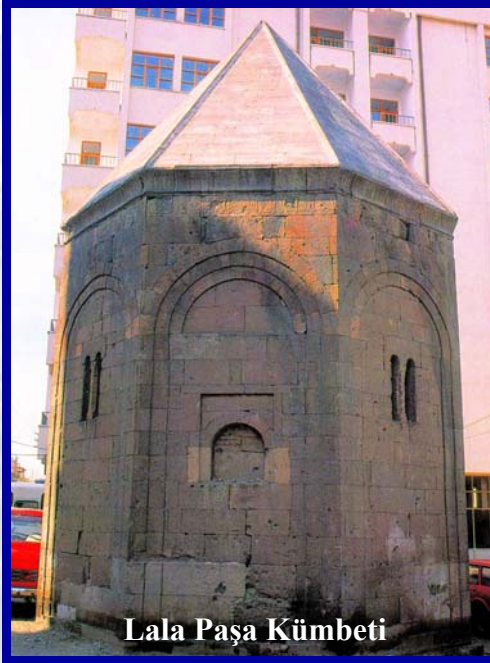
Suya Kanmış Hatun Türbesi

Şeyh Tennuri Türbesi:

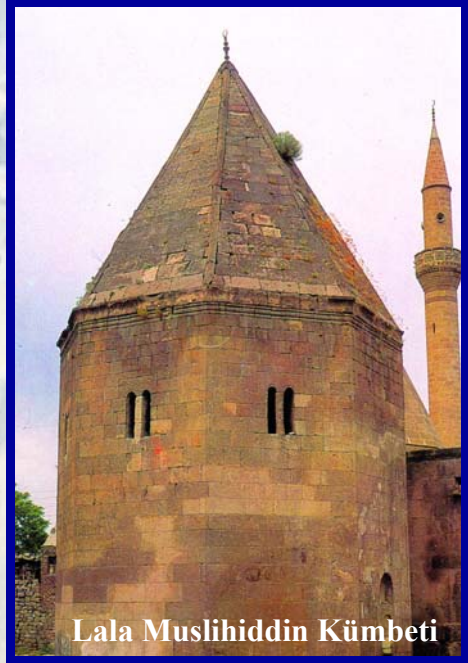
Cumhuriyet Mahallesi'nde bulunan türbe 1484 yılında Sultan Beyazıt Han zamanında yapılmıştır. Türbenin içinde üç sanduka bulunmaktadır. Birincisi, Şeyh İbrahim Tennuri Hazretlerine; ikincisi, Tennuri'nin oğlu ve halifesi Şeyh Lutfullah'ın; üçüncüsü de yine Tennuri'nin oğlu ve halifesi Ali Sultan 'a ait olduğu söylenmektedir.

Zeynel Abidin Türbesi:

Cumhuriyet Meydanı Sivas Bulvarı istikametinde bulunan türbe, II. Sultan Abdülhamit tarafından 1885 yılında yeniden Zeynel Abidin adına yaptırılmıştır.

Lala Paşa Kümbeti

Lala Muslihiddin Kümbeti

Lala Muhlisiddin (Lala Paşa) Kümbeti: Lala Paşa Camii'nin güney doğu köşesine bitişik olarak yapılmış, altıgen planlı bir türbedir. İçerisinde iki

mermer lahitin bulunduğu türbenin, camiinin kurucusu Muhlisüddin veya Lala Muslihüddin Paşa'ya ait olduğu söylenmektedir.

Roma Mezarı

Roma Mezarı: Sahabiye Medresesi'nin arkasında ve İstasyon Caddes'in de bulunan, erken Roma çağına ait olduğu sanılan mezar; siyah kesme taşlardan, dikdörtgen planlı ve iki katlı olarak

yapılmıştır. Üçgen alınlı çatısı ve batıya açılan bir kapısı bulunan Roma Mezarı içindeki mezar taşlarından, bir ara Selçuklu Türbesi olarak da kullanıldığı anlaşılmaktadır.

HAN VE KÖŞKLER

Kayseri-Sivas karayolu üzerinde bulunan Sultanhanı ve Kayseri-Malatya karayolu üzerinde bulunan Karatay Kervansarayı hakkında geniş bilgileri ilçeler bölümünde Bünyan ilçesinde; Kara Mustafa Paşa kervansarayı hakkındaki bilgileri de İncesu ilçemiz bölümünde bulabilirsiniz.

Hıdırilyas ve Haydar Bey Köşkü hakkındaki bilgilerini de Kocasinan ilçesi bölümünde bulabilirsiniz.

Keykubadiye

Köşkü: Sultan Keykubad özellikle yaz aylarında Kayseri'ye geldiği zaman bu sarayda kalırdı. Şu

anda bakımsız vaziyette bulunan Keykubadiye Köşkü, Şeker Fabrikası bahçesi içerisinde bulunmaktadır.

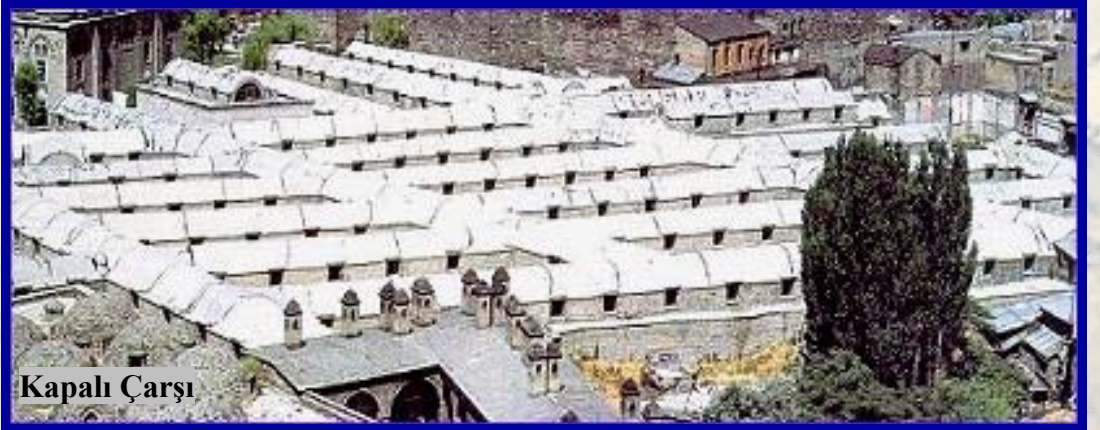
Vezir Hanı: Kapalı Çarşı'nın yanında bulunan bu han, Damat İbrahim Paşa tarafından 1727 yılında yaptırılmıştır. İlginç mimarisiyle dikkat çeken hanın ortasında bir çeşme vardır.

Gön Hanı: 1519 yılında, Sadrazam Piri Mehmet Paşa tarafından yaptırılmıştır. Yavuz Sultan

Selim zamanında inşa edilen Gön Hanı, Kapalı Çarşı'nın bitişiğindedir.

Pamuk Hanı: Kapalı Çarşı'nın batı kısmında yer alan han, bazı kaynaklarda "Kapan Hanı" ve "Pembe Han" olarak da geçmektedir. Hanın XV. yüzyılın sonlarında yapıldığı sanılmaktadır

TARİHİ ÇARŞILAR VE BEDESTEN

Kapalı Çarşı: 1859 yılında halk tarafından yaptırılan bu çarşı 100. 000 m²'lik bir alan üzerindedir. Kapalı Çarşı'nın yanında 1512 yılında halk tarafından yaptırılan **Pirinççiler Çarşısı**, 1844 yılında yine halk tarafından

yaptırılan **Hacı Efendi Çarşısı** bulunmaktadır. Günümüzde alış veriş merkezi olarak hizmet vermektedir.

Bedesten

Bedesten: Kapalı Çarşı ile iç içe olan ve büyük ve küçük kubbelerden meydana gelen bedestenin doğu, batı ve kuzeyde olmak üzere üç kapısı vardır. Kapı üzerindeki kitabeden, 1497 yılında Kayseri Emiri Mustafa Bey Bin Abdullah Bey tarafından yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Bedesten, o dönemde bezzan adıyla bilinen kumaşçı, çukacı, abacı

gibi manifatura tüccarları tarafından kullanılırdı. Günümüzde ise halı ve kilim satış yeri olarak kullanılmaktadır.

TARİHİ ÇEŞMELER

Yakın zamana kadar şehir halkının su ihtiyacı, mahalle ve sokaklardaki semt çeşmelerinden karşılanmaktaydı. Yapıldıkları devrin mimari özelliklerini de yansıtan çeşmeler, devlet adamları veya şehrin zengin ya da tanınmış şahsiyetleri tarafından inşa edilmiş ve yaptıran kişinin ismini taşımıştır.

Çeşmelerin ön cephesi kemerlerle örülen ve üzerinde tarih düşülen, çoğu manzum hikâyenin dikkat çektiği çeşmelerde, musluk, zincirle bağlanmış bakır maşraba, yan kısımlarda hayvanların içmesi için “yalak” bulunurdu.

Kayseri’de bulunan yaklaşık 200’den fazla çeşme Selçuklular zamanında yapılmış; sular ise, şehir dışından künklerle -taştan yapılmış kanal- getirilmiştir.

Bezirhanolu Çeşmesi

Hacı Kasım Çeşmesi

Hacı Kasım Çeşmesi: Tavukçu Mahallesi'nde bulunan çeşme halen kullanılmaktadır. 1793 yılında yaptırılan çeşme, 1890 yılında onarılmıştır

Lala Paşa Çeşmesi: Lala Paşa Camii'nin doğusunda bulunan çeşme 1941 yılında bugünkü şeklini almıştır.

Hacı Veled Çeşmesi: Hisarcık yolu üzerinde ve Hacı Veled Mahallesi doğusundadır. Çeşme üzerindeki kitabede 1768 tarihi görülmektedir.

Hasbekkikçi Çeşmesi: Osman Kavuncu Caddesi üzerindeki çeşmenin kitabesinde 1916 yılında Mutasarrıf Ahmed Midhad Efendi'nin yaptırdığı belirtilmektedir.

Hasbek Çeşmesi: Aynı ismi taşıyan caminin yanında bulunan çeşmeyi 1714 yılında Ürgüplü Derviş Mehmet Ağa ismindeki hayırseverin yaptırdığı anlaşılmaktadır.

Hasinli Çeşmesi: Tacettin Veli (Hasinli) Mahallesi'nde ve Hasinli Camii'nin karşısındadır. Keme yonu taşlardan 1714 yılında Ürgüplü Derviş Mehmet Ağa yaptırmıştır.

Asmalı Çeşme: Kadı Burhaneddin dönemi Selçuklu eserlerindedir. 1390 tarihinde Şeyh Müeyyed tarafından yaptırılmıştır. Cami Kebir

Mahallesinde bulunan ve asıl adı “Pamukhanı Çeşmesi” olan bu çeşmeye “Kapan Hanı” da denilmektedir.

Gülük Çeşmesi: Gülük Cami'nin önünde bulunan yapılış tarihi bilinmeyen çeşme XVIII. yy'da Matbah Emini Hacı Halil Bey tarafından tamir ettirilmiş bu sebeple “Hacı Halil Çeşmesi” olarak da anılmaktadır.

Gavremoğlu Çeşmesi: Hunat (Gavremoğlu) Mahallesi'ndedir. Üzerindeki kitabeye göre çeşme 1508 yılında, Hacı Aziz'in oğlu Pir Ahmet tarafından yaptırılmıştır. 1985 yılında tamir ettirilmiştir.

Göllü Çeşmesi:

Kubaroğlu Mahallesi'nde bulunan çeşme 1551 yılında kesme taştan yapılmış ve 1866 yılında onarılmıştır. Bu çeşme de diğer bütün çeşmeler gibi bakımsız ve suyu kesiktir.

Şeyh İbrahim Tennuri Çeşmesi: Şeyh Camii'nin bitişiğindedir. XV. yy'da Kayseri'de yaşayan mutasavvif ve şair Şeyh İbrahim Tennuri'ye aittir.

Çifteönü Çeşmesi: Miralay Nazımbey Caddesi'nde bulunan çeşme, 1882 yılında Hacı Seyid Mehmet Ağa tarafından yaptırılmıştır.

Sahabiye Çeşmesi:

Kayseri'de mevcut çeşmelerden en eskisidir. Sahabiye Medresesi'nin giriş kapısının sağ tarafında bulunan bu çeşme, 1266 yılında Selçuklu Veziri Sahip Ata Fahreddin Ali tarafından inşa ettirilmiştir.

Deliklitaş Çeşmesi: Tacettin Veli (Deliklitaş) Mahallesi'nde bulunan çeşmenin kitabesi bulunamadığından yapılış tarihi bilinmemektedir.

Kadı Çeşmesi: XIV. yy Osmanlı Dönemi eseri olan Kadı Çeşmesi, Kurşunlu Camii'nin kuzeyindedir.

Matara (Matra) Çeşmesi: Emirağa Mahallesi Matra Sokağındadır. XVIII. yy'da yapıldığı sanılan çeşmenin, kitabesi zamanla tahrip olduğu için tam olarak okunamamıştır.

Mollaoğlu Çeşmesi: Hunat Külliyesi arka kısmında bulunan çeşmenin kitabesi bulunamadığından yapılış tarihi bilinmemektedir.

Müftü Çeşmesi: Kabasakal Mahallesi'ndeki Müftü Camii'nin yanındadır. Kitabesinden çeşmenin 1716 yılında yaptırıldığı ve 1886 yılında da Hacı Halit Ağa tarafından geniş şekilde onarıldığı anlaşılmaktadır.

Yazı Camii Çeşmesi: Battalgazi Mahallesi, Deliktaş Caddesi üzerinde bulunan çeşme 1996 yılında kısmen yıkılmıştır.

Gömlüksiz Çeşmesi: Güllük Mahallesi Düvenönü Caddesi üzerinde bulunan çeşme, 1997 yılında bulunduğu yerden sökülerek kaldırılmıştır.

Güdüllü (Güdüklü) Çeşmesi: Yanıkoğlu Mahallesinde bulunan çeşme yıkılarak ortadan kaldırılmıştır.

Kara İmam Çeşmesi: Bahçebaşı Mahallesi Kaban Sokağı üzerinde bulunan çeşme, günümüzde kullanılmaktadır. Kitabesi bulunamamıştır fakat, 1870 yılında Ahmet Paşa tarafından onarılmıştır.

Çukurlu Camii Çeşmesi:
Kabasakal Mahallesi'nde bulunan çeşme, 1722 yılında Matbah Emini Hacı Halil Ağa ve 1414 yılında da Hafız Ağazade Hilmi Efendi tarafından onarılmıştır

Camiikebir (Ulu) Camii Çeşmesi

TARİHİ KÖPRÜLER

Tekgöz ve Çiftgöz köprüleri hakkındaki bilgileri ilçeler bölümünde Kocasinan ilçesi, Şahruh Köprüsü'nü de Sarioğlan ilçesi; Kuru köprüsünü ise, Talas ilçesi kısmında bulabilirsiniz.

TARİHİ HAMAMLAR

Hunat Hamamı: Hunat Hamamı, çifte hamam olarak kurulmuştur. Hamam, devamlı kullanıldığından giriş ve soyunma yerlerinde yapılan tadilatlar burada büyük değişikliklere neden olmuştur. Hamam Selçuklu çağı mimari özellikleri taşımaktadır. Şu anda faaldir.

Sultan Hamamı: Seyid Burhaneddin Bulvarı üzerindeki dış kale surlarının iç kısmındadır. 1205 tarihinde, Selçuklu hükümdarı I. Gıyaseddin Keyhüsrev'in kız kardeşi Gevher Nesibe Sultan tarafından inşa ettirilmiştir. Zaman zaman onarım gören Sultan Hamamı günümüzde kapalı bulunmaktadır.

Kadı Hamamı: Cami Kebir Mahallesinde Ulu Camii karşısında olan Hamam 1542 yılında yaptırılmıştır. Kubbeli bir hamamdır ve kubbesi son zamanlarda tamir görmüş; üzerinde küçük pencereli silindir şeklinde, üstü yarım küre ile kaplı bir kulesi vardır. Hamam bugün hizmete açıktır.

Selahaddin Hamamı: K çikapı meydanında bulunan hamam, halen kullanılmaktadır. Banisi ve inŒa tarihi bilinmemektedir. Ancak, bazı araŒtırmalara göre hamamın 1359 tarihinde Eratna beyinin oğlu Mahmut beyin Atabey'i tarafından yaptırılmıŒ olduğu tahmin edilmektedir.

Deveci Hamamı: B y ks ğ tl  semtinde bulunan Deveci Hamamı'nın yapılıŒ tarihi ve kimin yaptırđıđı hakkında bilgi yoktur. Eserin 1730 tarihinde vakfiyesi bulunmaktadır. Eski olmasına rağmen halen kullanılmaktadır.

Cafer Bey Hamamı: Eratna oğullarından ve 1355'te Kayseri Emiri olan Cafer Bay tarafından 1351 yılında inŒa edilmiŒtir.

Gülük Hamamı: 1334 yılında Gülük Œemseddin Bin Alameddin tarafından yaptırılmıŒtır. Gülük Caminin kuzeyindeki bu hamam, yılların tahribatı ve ilgisizlik yüzünden tamamen ortadan kalkmıŒ durumdadır.

Birlik Hamamı: Hacısaki Mahallesi, Atatürk Bulvarı  zerindeki Birlik Sokağında vaktiyle yapılan ve bugün ancak çok az kalıntılarına rastlamak mümkündür.

KİLİSELER

Surp Kırkor Losovoriç Kilisesi: Anadolu'daki en büyük Ermeni kiliselerinden biridir. Kayseri, Caferbey Mahallesi'nde 1091 yılında yaptırılan

bu kilisenin bir benzeri sadece Kudüs'te bulunmaktadır. Kurulduğundan beri Ermeni vatandaşların ibadetine açık bulunan Surp Kirkor Losovoriç Kilisesi, 1977 yılında Ermenilerin ve din görevlilerinin Kayseri'den ayrılmaları üzerine geçici olarak ibadete kapatılmıştır. Aradan yirmi yıl geçtikten sonra, kilise 1997 yılında bir kısım Ermeni ve din adamının iştiraki ile yeniden onarılarak ayine açılmıştır.

Surp Astuadzadzin (Meryem Ana) Kilisesi

Surp Astuadzadzin (Meryem Ana) Kilisesi: Kışıkapı Meydanı'ndaki Kilise'nin kitabesi günümüze kadar ulaşamadığı için yapım tarihi belirlenememiştir. Kilisenin önceden fresklerle süslü iken günümüzde bu süslemeler düz renklerle boyanmıştır.

DİĞER KÜLTÜR VE TURİZM DEĞERLERİ

Raşit Ağa Konağı (Atatürk Evi): Cumhuriyet Mahallesi, Şeyh Tennuri Sokak'ta bulunan konak, XIX. yy sonlarında Raşit Ağa tarafından ev olarak yaptırılmıştır. Bina kesme taşlardan inşa edilmiş olup üç katlıdır. İki kollu döner bir merdiven ile üst kata çıkılır. Bu kat Mustafa Kemal Atatürk Heyet-i Temsiliye Reisi olarak 18 Aralık 1919'da Sivas Kongresi'ni takiben Ankara'ya gitmek üzere Sivas'tan ayrılmış, 19 Aralık 1919'da Kayseri'ye gelmiş ve bu evde misafir edilmiştir.

Eski Hastane Binası: Gültepe Mahallesi Arkeoloji Müzesi arkasındadır. Cumhuriyet döneminin ilk güzel taş yapılarından olan hastane binasının

yapım tarihi 1910'dan 1924'e kadardır. Günümüzde özel hastane olarak kullanılmaktadır.

Raşit Efendi Kütüphanesi: Ulu Cami bitişğinde olan kütüphane, Kayseri'nin tek yazma eserleri ve eski kitaplar kütüphanesidir. 1796 yılında, Kayseri'nin Gesi bucağına bağlı İsbıdın köyünden (bugünkü Bağpınar) Reis-ül-Küttab Mehmet Raşit Efendi tarafından kurulmuştur. Kütüphane yazma eserler bakımından önemli bir koleksiyona sahiptir

ŞEHİR SURLARI VE KALESİ

Cumhuriyet Meydanı'nda bulunan Kayseri Surları ve Kalesi 3. yüzyıl ortasında inşa edilmiş, 6. yy. ortasında da daraltılmış ve tamir edilmiştir. Bugün hâlâ sağlam olan kale iki kısımdan oluşmaktadır. Dış sur ve burçlardan meydana gelen dış kale ve iç kaledir.

Dış Kale: Tarihi Kayseri iç kalesini, dışarıda; Düvenönü'nde Kışıkapıya; oradan Yoğunburç ve Cumhuriyet alanına kadar geniş mekânda içine alan Dış Kale'nin üzerinde kitabeye rastlanma IV. asırda Caesarea'nın, Justinien tarafından surlarla çevrildiği biliniyor. Vaktiyle Boyacı Kapısı, Kışıkapı, Sivas Kapısı, Yeni Kapı, Atpazarı ve Meydan Kapısı ile dışarıya açılan surlar, tahrip olmuştur. Dış Kale, savunma gayesiyle, tonoz ve kemerlerle yüksek tutulmuş beden duvarlarıyla inşa edilmiştir.

Yoğunburç

İç Kale: Kale, kuzeyden güneye 800 m. doğudan batıya 200 m. uzunluğundadır. Kalenin 19 burcu bulunmakta ve bu burçlar 3 m. Genişliğindeki duvarlara yaslanmaktadır. Kalenin biri kuzeydoğusunda, diğeri de Kazancılar Çarşısı'na bakan güneyinde olmak üzere iki kapısı bulunmaktadır. Kayseri Kalesinin üzerinde ilave onarımlarla ilgili birkaç kitabe bulunmakla beraber, kimin tarafından ve ne zaman yapıldığına dair kesin bir bilgi yoktur.

İç Kale

İç Kale

Beştepeler Mezar Odaları

Beştepeler Mezar Odaları: Eskişehir diye bilinen Antik Mazaka'nın Beştepeler mevkiinde bulunan Mezar Odaları dikdörtgen kesitli yuvarlak tonoz ile örtülü iri taşlar iç yüzde kesme olarak işlenmiş, dış yüzü ise gayri muntazam olarak bırakılmıştır. Mezar günümüzde Arkeoloji Müzesi bahçesinde bulunmaktadır.

Lifos Harabeleri: Erciyes'in kuzeyinde ve Hacılar ilçesinin güney doğusunda bulunan ve 2510 m. yüksekliğindeki Lifos, Erciyes'ten fıskıran lavlardan teşekkül olmuştur.

Lifos Dağı'nın üzerinde, bir metreden geniş kayalardan meydana gelen bir sur bulunmaktadır. Güneyden ve batıdan iki kapı ile girilen surun iç kısmında su sarnıçları, değişik bina kalıntıları ve ortasında tapınak olduğu tahmin edilen büyük bir yapının enkazı bulunmaktadır. Kayseri Ovasına hâkim bir tepe üzerinde inşa edilen sur ve içindeki yapı kalıntıları, vaktiyle buranın site devletlerinden birine ait iskân veya savunma merkezi olduğunu göstermektedir.

Asker Hastanesi Giriş Kapısı

Askeri Hastane Giriş Kapısı:

Yıldırım Caddesi'nde Orduevi binasının batısındaki hastane kapısı kitabesinde "Daire-i Umuru Askeriye H. 1309, M. 1891-92" yazılıdır. Kapı ve kitabe şu anda ulu bir çınarın altında bulunmaktadır.

Kayseri Lisesi

Kayseri Lisesi: Kiçikapı semtinde bulunan lise, II. Abdülhamit tarafından yaptırılmış, 13 Eylül 1893 tarihinde "Derece-i Ula Mekteb-i Külliyesi İdadisi" adıyla kurulmuştur. Rüştüye kısmı (ortaokul) 1870 yılında Kayserili Ahmet Paşa tarafından açılmıştır. 1927 yılında Kayseri Lisesi adını

almış ve faaliyete geçmiştir. Kayseri Lisesi hatıra defterinin birinci sayfasını 17 Eylül 1923 tarihinde Kazım Karabekir Paşa, sekizinci sayfaya da Gazi Mustafa Kemal Paşa izlenimlerini yazmışlardır.

Saat Kulesi: Cumhuriyet Meydanında bulunan Saat Kulesi 1909 yılında kesme taştan yapılmış, kare planlı sağlam bir binadır. Kuleye bitişik olarak yapılan küçük oda zamanında muvakkithane (güneşe bakılarak namaz vakitlerini belirten yer) olarak kullanılmıştır. Kulenin dört tarafında birer adet saat bulunmaktadır. Mustafa Kemal Atatürk, Kayseri'ye geldiğinde burada Kayseri halkına hitap etmiştir.

MÜZELER

ARKEOLOJİ MÜZESİ:

1930 yılında Hunat Hatun Medresesi'nde kurulmuş, 1969 yılında Gültepe Mahallesi, Kışla Caddesi'nde yeni yapılan bugünkü binasına taşınmıştır. Eserler kronolojik bir düzen içerisinde, iki büyük salon ve bahçede sergilenmektedir. Birinci salonda; eski Tunç Çağı'na ait seramik eserler, idoller ve Kültepe kazılarında elde edilen eserler, ikinci salonda; Frig, Helenistik, Roma ve Bizans çağlarına ait eserler, bahçede ise; Helenistik, Roma ve Bizans çağlarına ait eserler sergilenmektedir.

Güpgüpoğlu Konağı

ETNOGRAFYA MÜZESİ (Güpgüpoğlu Konağı):

1983 tarihinde Hunat Hatun Medresesi'nde kurulmuş, 1997 yılında Cumhuriyet Mahallesi'nde Tennuri Sokağı'nda bulunan 1419-1497 tarihleri arasında yapılmaya başlanan ve XVIII. yüzyıla kadar yapımı devam eden Güpgüpoğlu Konağı'na taşınmıştır.

Konağın bir bölümünde Osmanlı evlerini yansıtan eserler; diğer bölümlerinde ise, Etnografya Müzesi olarak Kayseri yöresinin özelliklerini yansıtan Türk-İslâm eserleri sergilenmektedir.

GEVHER NESİBE TIP TARİHİ MÜZESİ:

Cumhuriyet Meydanı, Mimar Sinan Parkı içerisinde bulunan Gıyasiye ve Şifahiye Medresesi, 1982 yılında müze olarak açılmıştır. Müzenin birinci bölümünde (Gıyasiye); Selçuklu döneminde tıpta kullanılan çeşitli malzemeler sergilenmektedir. İkinci bölümde (Şifahiye) ise; XII. yüzyılda akıl hastalarının müzik (telkin yolu) ile tedavi edildiği akıl hastaları bölümü (Bimarhane) gezip incelenmeğe değer bölümlerindedir. Restorasyonu devam etmektedir.

ATATÜRK EVİ MÜZESİ:

Cumhuriyet Mahallesi Tennuri Sokak'ta bulunan bina, 19. yüzyılın sonlarına doğru Raşit Ağa tarafından ev olarak yaptırılmıştır.

Atatürk, Heyet-i Temsiliye Reisi olarak 20 Aralık 1919'da teşriflerinde bu evde misafir kalmıştır.

Bunun anısına restore edilerek binanın üst katı müze olarak açılmıştır.

KENT VE MİMAR SINAN MÜZESİ:

Dünyada birkaç örneği bulunan, Türkiye’de ise ilk olan müze, Fuar Kültür Park içerisinde yer almaktadır. 2003’ten beri dijital müze ve bilgi merkezi olarak faaliyet göstermektedir. Müzenin birinci katı Mimar Sinan Müzesi olarak dizayn edilmiştir.

Ahi Evran Müzesi

AHI EVRAN ZAVİYESİ, ESNAF VE SANATKÂRLAR MÜZESİ:

Seyyit Burhanettin Bulvarı, Kartal Kavşağı yakınında bulunan müze, 2002 yılında açılmış; müzede Kayseri yöresine ait el sanatları takım aletleri sergilenmektedir.

İLÇELER

Büyükşehir statüsünde bulunan ilimizde, merkezde iki metropol (Kocasinan, Melikgazi), beş merkez ilçe olmak üzere toplam 16 ilçe bulunmaktadır.

KOCASINAN

Tarihi: İlimiz 1988 yılında büyükşehir statüsüne dönüşmesiyle, il merkezinde oluşun iki merkez ilçeden birisidir. (Geniş bilgiyi ilimiz bölümünde bulabilirsiniz)

Tarihi ve Kültürel Değerler: İlçe merkezinde; Hacı Kılıç Camii, Mimarsinan (Kurşunlu) Camii, Gıyasiye ve Şifahiye (Tıp Tarihi Müzesi) Medresesi, Sahabiye Medresesi, Hacı Kılıç Medresesi, Avgunlu Medresesi, Gevher Nesibe Kümbeti ve Roma Mezarı önemli tarihi ve kültürel değerlerimizdir. Bu eserler hakkında geniş bilgileri ilimiz bölümünde bulabilirsiniz.

İlçe çevresinde ise;

Hıdırellez Kışkısı: İlçemiz Erkilet Bucağı'nın kuzey tarafında şehrin her tarafından görülen Kayseri ve civarının en büyük tümülüsü üzerinde bulunan, Selçuklu Hıdırellez Kışkısı 1241/42 yıllarında yapılmıştır.

Barsama Camii. Kayseri-Sivas karayolu üzerinde, 25 km. mesafede Barsama (yeni adı Çavuşağa) köyü yakınlarında 1567 yılında Mahüpeykur Hatice Hatun tarafından yaptırılmıştır. Büyük ölçüde tahrip olmuş bu camiden sadece yan duvarların bir kısmı ve şerefesine kadar minaresi kalmıştır.

Tekgöz Köprüsü

Tekgöz Köprüsü:

İlçemizin kuzeybatısında ve ilçeye 30 km. uzaklıkta Kızılırmak üzerin de kurulmuş bir köprüdür. Sultan II. Rükneddin Süleyman Şah zamanında 1202-3 yıllarında Kayserili Hacı Ali Bin Hüseyin

tarafından inşa edilmiştir. Köprü bugün ana yoldan ayrıldığı için pek faal değildir.

Çokgöz Köprüsü: Erkilet Bucağı'nın kuzeybatı tarafında Kızılırmak üzerinde kurulmuş tarihi ve mimari bakımdan değerli bir eserdir. I. İzzettin Keykavus zamanında yapıldığı iddia edilmekte ise de, buna dair bir belge veya kitabeye rastlanılmamıştır. 1212-1215 yıllarında yapılmış olması muhtemeldir. Günümüzde köprü, yeni yapılan Yamula Barajı suları altında kalmıştır.

Çokgöz Köprüsü

Pastırmacılar Parkı

Gezi ve Mesire Yerleri

İlçemiz merkezinde; Mimarsinan Parkı, İnönü Parkı, Fuar Kültür Parkı ve Kumarlı Parkı önemli gezi ve mesire alanlarıdır.

MELİKGAZİ

Tarihçesi: 1988 yılında Kayseri Belediyesi'nin, Büyükşehir statüsüne dönüşmesiyle, il merkezinde oluşan iki merkez ilçemizden birisidir. (geniş bilgiyi ilimiz bölümünde bulabilirsiniz)

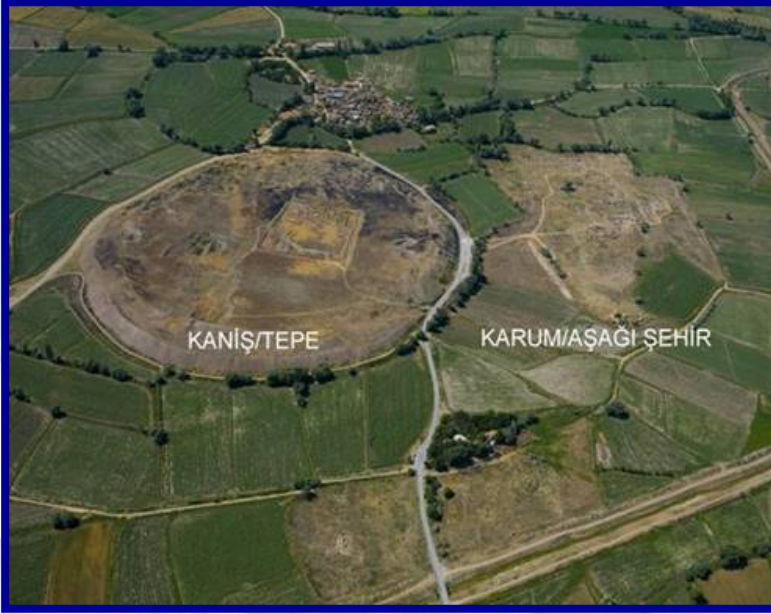
Tarihi ve Kültürel Değerleri: Ulu Cami (Cami Kebir), Güllük Cami, Hunat Cami, Lale Cami, Fatih Cami, Katıroğlu Cami, Han Cami, Lale Cami, Yanıkoğlu Cami, Hunat Hatun Medresesi, Hatuniye Medresesi, Köşk Medresesi; Seraceddin Medresesi, Döner Kümbet, Çifte Kümbet, Hunat Hatun Kümbeti, Sırçalı Kümbet, Ali Cafer Kümbeti, Köş Kümbeti, Suya Kanmış Kümbeti, Alaca Kümbet, Seyyid Burhaneddin Türbesi, Kayseri Kalesi ve Surları, Hunat Hamamı, Kadı Hamamı, Selahaddin Hamamı, Kapalı Çarşı, Vezir Han, Bedesten önemli tarihi ve kültürel değerlerimizdir. (Bu eserler hakkında geniş bilgileri ilimiz bölümünde bulabilirsiniz)

İlçemiz çevresinde ise;

KÜLTEPE: Kayseri-Sivas karayolunun 20.Km.sinden sonra 2km. kuzeyde yer alan Kültepe; yerli halkın oturduğu Kaniş ve Asurlu ticaret kolonilerinin oluşturduğu Pazar yeri Karum'dan oluşmaktadır.

1948 yılından beri Prof. Dr. Tahsin ÖZGÜÇ başkanlığındaki heyet tarafından sistemli olarak yapılan kazılarda, höyükteki en eski yerleşimin genç Kalkolitik(İlkçağ) çağ M.Ö 3000-2500 olduğu, onu eski Tunç, Hitit, Friğ, Hellenistik-Roma çağlarının takip ettiği tespit edilmiştir.

Karum sahası, Anadolu'ya ticaret maksadıyla M.Ö 1950-1650 yıllarında gelen Asurlu tüccarlar burada iskân etmişlerdir. Bu sahada yapılan kazılarda çivi yazılı tabletler üzerinde, Anadolu ile Karum arasında sürdürülen ticaret hakkında detaylı bilgilerin yanı sıra borç alıp verme,

evlenme-boşanma, veraset, mahkeme kararları ve yerli beylerle yapılan yazışmalar hakkında bilgi veren bu tabletler Asurca yazılmıştır. Pişmiş topraktan yapılmış mühür baskılı zarflar içine konan ve bu şekilde alıcısına gönderilen bu tabletler, Anadolu'nun en eski yazılı belgeleridir. Bu yöreden çıkartılan eserler Kayseri Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir.

Kültepe Kaniş-Karum

GESİ:

Melikgazi İlçesi'nin 17km. kuzeydoğusunda, Erciyes Dağı'nın volkanik faaliyetleri sonucu oluşmuş bir vadi üzerinde yer almaktadır. Çevrenin kıraç görünümüne karşılık kasaba içinden geçen çaydan dolayı; etrafında gelişmiş yeşil alanlar, meyve bahçeleri ve bağların oluşmasına; bunun sonucu olarak da bu yerlerin zamanla bir dinlenme yeri olmasına neden olmuştur.

Yerleşim alanları, genellikle bölgenin geçmişten gelen miras özelliği sayesinde yapı teknik ve malzemesini sürdüren bir anonim mimari türünü günümüze kadar muhafaza etmiştir. Anadolu sivil mimarisinin başlıca öğelerinden olan dar parke taş kaplı sokaklar, avlulu evler, kemerler ve mahalli taş malzeme bu yerleşmelerde hâkim unsur olarak göze çarpmaktadır.

Gesi ve yakın çevresi (Bahçeli, Özlüce, Kayabağ) yerleşim alanları bölgeye has dokuya sahiptir.

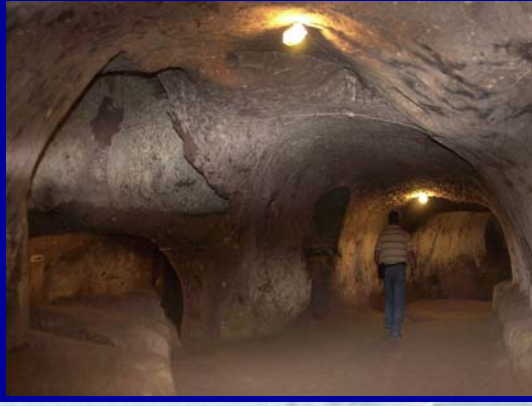
Gesi Kuş Evleri: Gesi bölgesinde, özellikle Kayabağ'a giderken yamaçalarda yapılan kuş evleri, güvercinler için bir barınak olarak kullanılmıştır.

Tarihi: Osmanlılara dayanan kuş evleri 2-3 metre çapında 8-10 metre yüksekliğinde taştan silindir şeklinde yapılmıştır. Yöre halkı kuş evlerinden elde ettikleri gübreleri bağ ve bahçelerde kullanmaktadırlar.

Yanartaş (Darsiyah Rum Kilisesi): Kayabağı Mahallesi'ndeki Kilise 1837 yılında yapılmış, kilisenin içi altı sütunlu ve bunların dördü üzerinde merkez kubbe yer alır. Kubbenin üzeri yıkılmıştır.

Ağırnas Kasabası: Mimar Sinan'ın doğum yeri olan bu kasaba, il merkezine 27km. uzaklıktadır. Kasabanın kuruluşu eski yıllara dayanmakla birlikte, kesin tarihi bilinmemektedir. Kasabada; Mimar Sinan'ın doğduğu ev, gençliğinde yaptırdığı çeşmeler, yer altı şehirleri ve kiliseler (Agias Prokopis Kilisesi, Agii Anargiri Kilisesi) bulunmaktadır. Derin suları, yemyeşil tabiata sahip olan Ağırnas kasabasının yerleşiminin %80'inin yer altı şehri olduğu tahmin edilmektedir.

Ayrnas Yeraltı Şehri: Kasabanın girişinde Aşağı Pınar mevkiinde bulunan Ayrnas yer altı şehri, bazı bölümlerinin milattan önce yapıldığı ve daha sonraki yıllarda da ilaveler yapıldığı, niş ve resimlerden en çok M.S 1-13. yüzyıllar arasında kullanıldığı anlaşılmaktadır. Son yıllarda büyük bir titizlikle temizlenerek turizme açılan yer altı şehri, ilimize gelen yerli ve yabancı ziyaretçilerinin büyük ilgisini çekmektedir.

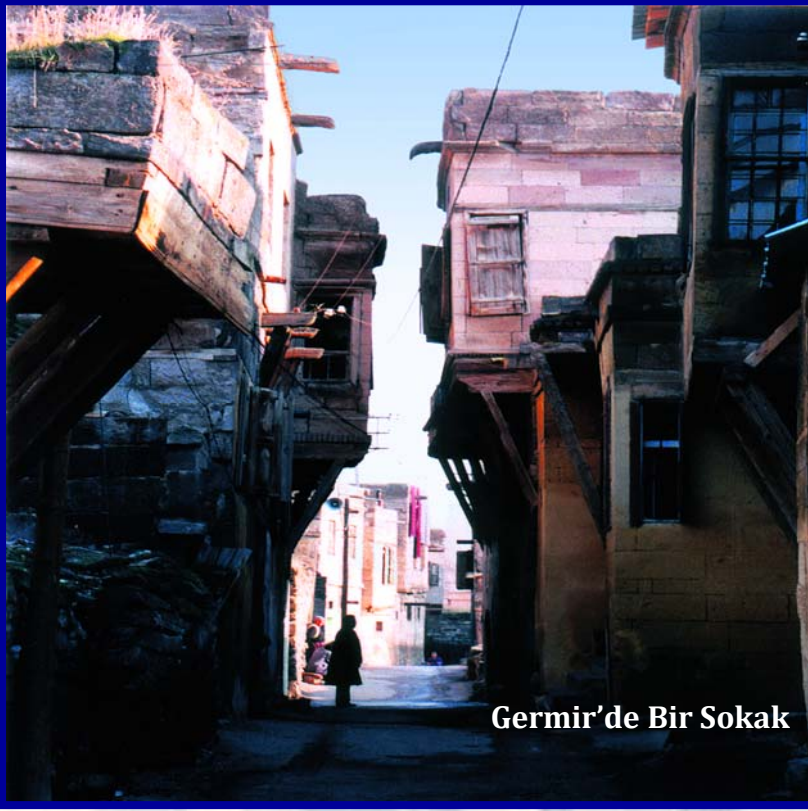
Mimar Sinan'ın Doğduğu Ev:

Osmanlı İmparatorluğu'nun dünyaya damgasını vurduğu dönemin en önemli şahsiyelerinden biri olan Kocasinan'ın doğduğu ve 22 yaşına kadar yaşadığı ev yeniden restore edilerek ziyaretçilere açılmıştır. Çalışmalar Mimar Sinan'ın doğdu-

ğu evin müze haline getirilmesi yönünde devam etmektedir.

Ayrnas Prokopis Kilisesi: Melikgazi ilçesi, Ayrnas Kasabası'nda 1857 yılında yaptırılmıştır.

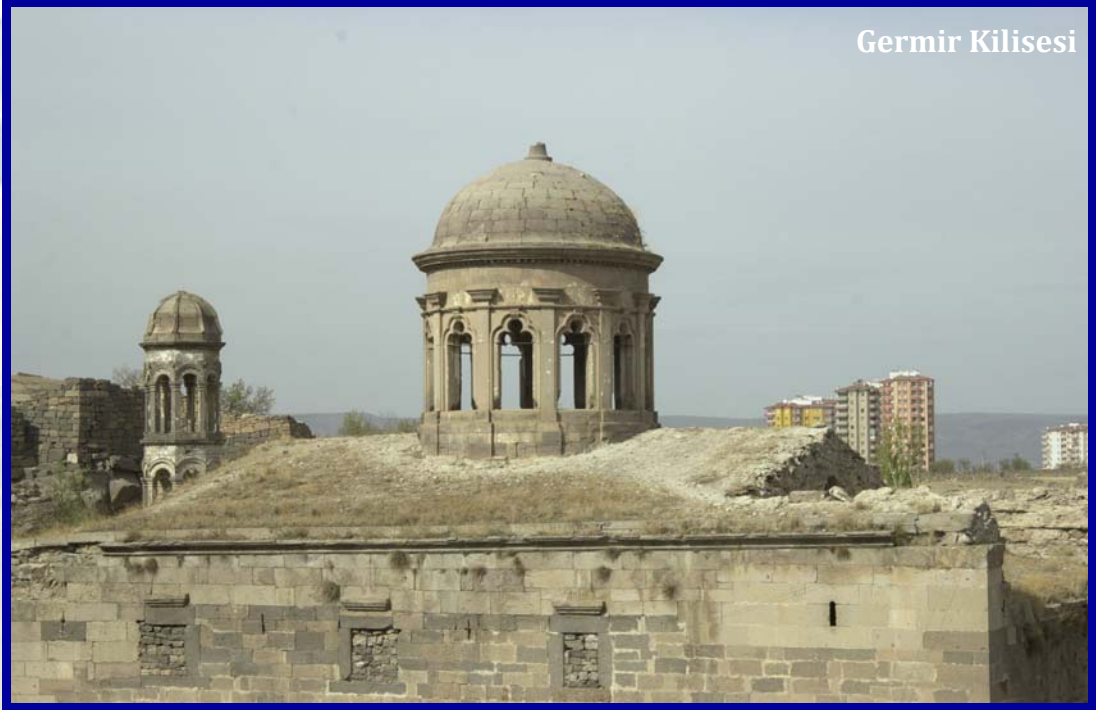

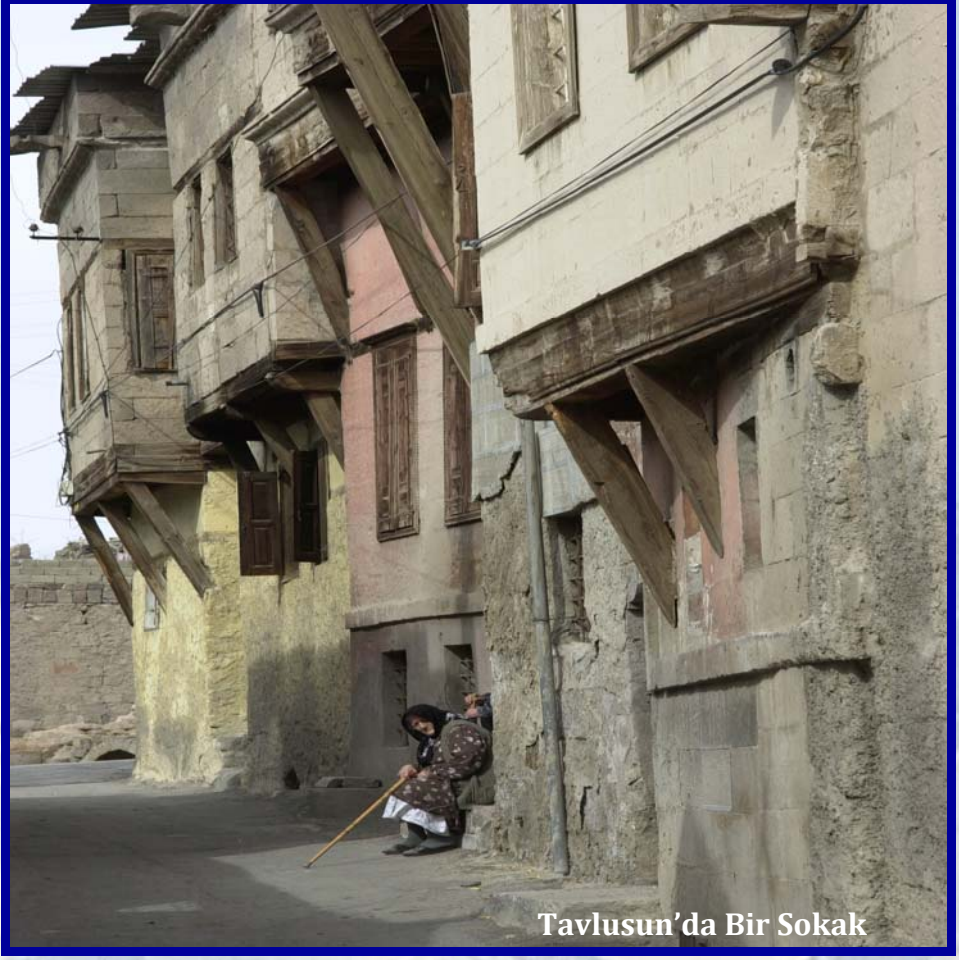
Germir Mahallesi:

Melikgazi İlçesine
6 km. uzaklıkta
vadiler

Arasında yer almaktadır.
Yöreye has kesme taşlarla yapılmış eski evleri, üç adet kilisesi, ünlü film yapımcısı Elia Kazan'ın doğduğu şirin bir mahalledir.

Germir Kilisesi

Tavlusun'da Bir Sokak

Tavlusun Mahallesi: Germir Mahallesi'ne 1 km. uzaklıkta bulunan Tavlusun da, yine vadiler arasında ve yapım tarzı olarak Germir'e benzeyen küçük bir mahalle olup iki kilise bulunmaktadır.

Kızıl Köşk: Üzerinde kitabesi bulunmamakla beraber, XIII. yy'da yapıldığı sanılan bir Selçuklu eseridir. Hisarcık Kasabası'nın batısındaki Kızıltepe Mevkii civarında bulunduğu için, "Kızıl Köşk" adıyla anılan köşk bakımsızdır.

Gezi ve Mesire Yerleri: İlçe merkezinde bir çok yeşil alan ve dinlenme parkları mevcuttur. Bunlardan; Gültepe Parkı ve Beştepeler piknik alanı Kıranardı Kent Ormanı en önemlilerindedir. (Daha geniş bilgiyi ilimiz bölümünde bulabilirsiniz)

AKKIŞLA

Tarihi: İlçe, Hititler döneminde bir yerleşim yeri olduğu, ilçemize bağlı Kululu kasabasında bulunan kalıntılardan anlaşılmaktadır. Helenistik ve Roma çağlarında Kululu kalesi uzun süre savunma amacı için kullanılmıştır.

Tarihi ve Kültürel Değerleri

Kululu: İlçemize bağlı dağlık bir bölgede bulunan Kululu, Hitit çağına ait bir çok eserlerin bulunduğu ve Kaletepe denilen yerde bulunan Kululu Kalesi'nin Helenistik ve Roma çağlarında uzun süre kullanıldığı bilinmektedir.

Kululu, stratejik durumu icabı en geç tahrip olan ilçeler arasında yer almaktadır. Kululu ve civarında çok miktar da hiyeroglif (resim yazısı) yazılı steller, heykeller, çanak- çömlek, damga ve silindir mühürler v.b eserler ele geçmiştir. Bunların büyük bir kısmı Kayseri Arkeoloji Müzesi'ndedir.

Belirli Günler:

Yoğurt Festivali: İlçemize bağlı Gömürgen Köyü'nde bulunan, her yıl yaylalarda Yörükler tarafından küçükbaş havyan besiciliği yapılmaktadır. Bu Yörüklerimizin tarafından yapılan yoğurt ve peynir çok meşhurdur. Bu yöremizin gelenek ve göreneğini, özellikle yoğurdunu ülkemize tanıtmak amacı ile her yıl Mayıs ayında yörede yoğurt festivali düzenlenmektedir.

BÜNYAN

Tarihi: İlçenin kuruluşunun Hititler dönemine kadar dayandığı ilçede bulunan Kayabaşı mağaralarındaki şekil ve resimlerden anlaşılmaktadır. Hititlerden sonra Persler, Medler, Frigyalılar, Makedonyalılar, Kapadokya Krallığı ve Roma İmparatorluğu'nun hâkimiyetine girmiştir. Türklerin ilk kez ilçeye yerleşimi 14. yüzyıl öncelerine dayanmaktadır. Bünyan'ın eski adı Sarımsaklı'dır.

Tarihi ve Kültürel Değerleri

Ulu Camii:

İlçe merkezinde yüksek bir yere inşa edilen cami Tac-ı Kızıl oğlu Emir Zaireddin Mahmut tarafından mimar Kaluyan'a 1333 yılında yaptırılmıştır. Minaresi sonradan ilâve edilmiştir. Kalın kesme taştan duvarları ve portalı ile önemli bir yapıdır.

Kayabaşı Mağaraları:

İlçe merkezinde bulunan mağaraların Hititler dönemine uzandığı, mağaradaki şekil ve resimlerden anlaşılmaktadır.

Gergeme: Bugünkü Doğanlar Mahallesi'nin bulunduğu yer "Karkama" adı verilen eski bir yerleşim

yeridir. Türkler daha sonra bu kelimeyi “Gergeme” şeklinde söyleyerek yumuşatmışlardır.

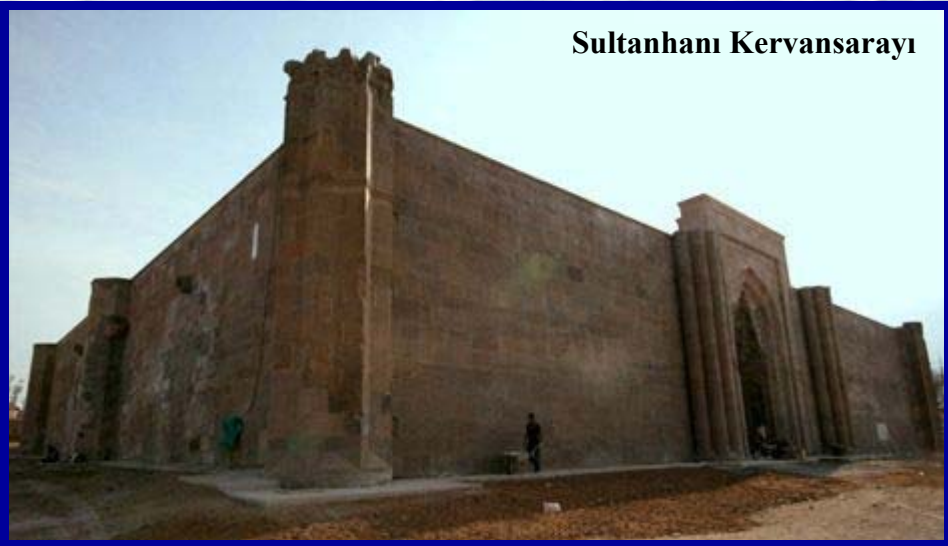
Samağır Noyan: Samağır köyüne adını veren, Anadolu valisi Samağır Noyan, 1265-1277 yılları arasında İlhanlılar adını Anadolu'ya yöneltmiştir. 1277 yılında Memluk sultanı Baybars'ın Anadolu'ya girerek Kayseri'yi işgal etmesi üzerine, Samağır Noyan'ın bir grup askeriyle birlikte bugünkü Samağır köyüne çekildiği ve burada vefat ettiği söylenmektedir. Köyde bulunan türbe Samağır Noyan'ın mezarı bulunduğu yolunda çok güçlü iddialar vardır.

Şammaş Pir Kilisesi: Kayabaşı mağaraları bölümünde bulunan kiliseye 1899 yılında bir tecrit odası yapılmıştır.

Daniş Ali Bey Camii: Büyük Bürüngüz Köyü'ndeki cami, çeşmesi ile kare planlı sağlam bir yapıdır. Kitabesinden XVI. yüzyıl da yapıldığı anlaşılmaktadır.

Alaüddeve Camii (Mescidi): Büyük Bürüngüz Köyü'nde bulunan mescidin iyi okunamayan kitabesinden XV. Yüzyılda Aziz ve Emir Mahmut isimli kişiler tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır.

SULTANHANI KERVANSARAYI

Sultanhanı Kervansarayı

Sivas yolu üzerinde, ilimize 47 km. uzaklıktadır. Bu muhteşem eser sağlam takviye kuleleri ile dıştan bir kaleyi andırmaktadır. Selçuklu Sultanı I.Alaaddin Keykubat zamanında (1232-1236) yapılan bu muazzam binanın

kitabesi yoktur. Giriş kapısından iki yanda revakları ve ortasında mescidi bulunan bir avluya girilir.

Arabalık ve ahır hizmetini gören doğudaki revak derinliği hanın dış duvarlarına kadar uzanır. Avlunun kuzeydoğu köşesindeki oda grubu bir hamama ait olduğu sanılmaktadır. Avlunun ortasında, küp şeklinde ve ayak kemerler üzerine oturan mescidi vardır. Mescidin dört cephesi de ejder ve değişik motiflerle süslüdür. Avlunun güneyinde Selçuklu tarzında anıtsal bir kapıdan kapalı büyük salona geçilir. Tamamıyla tonozlarla örtülen salonun üstünde, bingilere dayanan bir kubbe yükselir. Burada kervanlar bütün eşyalarıyla birlikte kalırlardı.

Sultanhanı Kervansarayı

KARATAY KERVANSARAY

Kayseri-Malatya yolu üzerindedir. Kayseri'ye 65 km. mesafede ilçemize bağlı Karadayı köyündedir. Eski ulu yol üzerinde bulunan bu han, bazı değişikliklerle Sultan Hanı'na benzer. Han'a güney tarafından, iri saç örgülü beden kulelerinin bulunduğu cephesindeki muhteşem kapısından girilir. Bol motiflerle süslü kapının üzerindeki kitabelerden Selçuklu vezirlerinden Celaledin Karatay tarafından yaptırıldığını ve 1240 yılında tamamlandığı anlaşılmaktadır. Kapı ile avlu arasında bir giriş kısmı bulunmaktadır. Mescidi girişin hanın sağ tarafında yer almaktadır.. Salon kısmında içerisinde birkaç

Karatay Kervansarayı

mezar bulunan eyvanın taç kemerleri, çeşitli tezyinat ve eski Türk takviminden alınan hayvan motifleri ile bezenmiştir. Han'ın diğer tezyinatı ve su olukları üzerinde bu şekilde hayvan ve insan figürleri çok miktarda görülmektedir. Hamamı, avlunun güneydoğu köşesindedir.

Doğal Güzellikler

Pınarbaşı: Sarımsaklı Irmağı kaynağını Pınarbaşı ilçesinden almaktadır. Çevresi yeşilliklerle kaplıdır. Irmak boyunca 3-4 km. uzunluğundaki akarsu vadisinde yeşilin her tonunu bulmak mümkündür. Alabalık Üretim Çiftlikleri Sarımsaklı kaynak suyu üzerinde ilçe girişinde özel ve belediyeye ait alabalık üretim çiftlikleri bulunmaktadır.

Ei Sanatları

Halıcılık: Bünyan'da halıcılık; Orta Asya'dan gelmiş şekliyle yapılırken, Anadolu genelindeki değişikliğin etkisi altında kalarak önemli değişikliğe uğramıştır. Önceleri Bünyan halısının en büyük özelliği halıda kullanılan bütün malzemenin (atki-çözgü) yün, boyaların da tabii boya olmasıdır. 1907

yılından itibaren Bünyan halılarında çözümlü olarak pamuk ipliği, tabii boyaların yerine de sentetik boyalar kullanılmaya başlanmıştır.

Bünyan halılarını dört ana grupta toplamak mümkündür. İpi elden yapıp, tabii boyalarla boyanan iplerden yapılan halılar. Sentetik boyalarla boyanmış, Manchester yün ipinden yapılan halılar. Boyasız koyun yününün tabii renginden yapılan halılar (natürel).Bursa ipeğinden yapılan halılar (ipek).Bünyan halılarındaki motifleri üç ana grupta toplamak mümkündür.

Çiçekli: İnce çiçekli (empirme), iri çiçekli (bademli ve ferahan) gibi isimler alır. Geometrik motifli: Kazak (sandıklı), Şirvan, Buhara, Ladik gibi (eski tarihi motifler anıldıkları şehirlerin isimlerini almıştır. Göbekli: Keşan, laleazar, hayali, üzümlü gibi çeşitli isimler alır.

Bünyan halılarının cm. karesinde ortalama 16-30 ilmek bulunur. Halının cm. karesinde ilmek sayısı ne kadar fazla olursa kalitesi de o nispette iyi olur. Bünyan'da ortalama 300 tezgâh üzerinde halı dokunmaktadır. Önceleri devamlı dokunan halı sonradan sürekliliğini kaybetmiştir. Günde 400 m. kareye yakın olarak dokunan halıların kapasitesi gittikçe düşmektedir. Daha önceleri tüccar kanalıyla dokunan halılar, ekseriyeti aile fertleri tarafından dokunulup değerlendirilmektedir.

DEVELİ

Tarihi: Develi İlçesi Orta Çağlarda kurulmuş, Hititler, Romalılar, Bizanslılar, Ermeniler, Selçuklular ve Osmanlılar devrine ait pek çok kültürel zenginliğe sahiptir. Oğuz Boyları'ndan " Develi " obasının buraya yerleşmesi ile bu ismi almıştır. Şehir, ilk önce Yukarı Develi denilen yerde kurulmuş, daha sonra şimdiki yerini almıştır.

Develi Askerlik Şubesi: II. Abdulhamit zamanında yaptırılmıştır. Elbiz Caddesi üzerinde, Abdülbaki Mahallesi'ndedir. Kesme taştan yapılmış iki katlı bina Askerlik Şubesi hizmetinde bulunmaktadır.

Tarihi ve Kültürel Değerleri

Sivas Hatun (Ulu) Camii: Selçuklular devrinde IV. Kılıçaslan'ın oğlu III. Keyhüsrev zamanında 1281 yılında yapılan caminin mihrabının sanat değeri yüksektir.

Seyyid Halil Devletlü (Seyyid İsa Zaviyesi) Karakaya Köyü'nde Cafer Bey adına yaptırılan 'Seyyid İsa Zaviyesi' köylülerce 'Seyyid Ali Devletlü' adıyla da anılmaktadır. Zaviye 1939'lara kadar varlığını devam ettirmiştir.

Şerif Türbesi: Türbenin üzerinde bulunan kitabesinden 1295 / 96 yıllarında yapıldığı anlaşılmaktadır. Dört köşeli bir plana sahip olan bina kesme taştan yapılmıştır.

Şeyh Ümmü Türbesi: İlçemizin büyük yazı mevkiinde bulunan türbenin kitabesi yoktur.

Ebce Sultan Türbesi: Kitabesi okunamamakla beraber, yazı tarzı itibarıyla bir Selçuklu türbesi olup, kitabesinden anlaşıldığına göre, 1317

yılında tamir edilmiştir.

Seyyid Dev Ali Türbesi: İlçenin kuzeyinde eski ve yeni Develi'ye hâkim bir yer de bulunan türbe, yapı tarzı ve üslubu ile 13.yüzyıl Selçuklu eseridir

Hızır İlyas Türbesi:

Develi İlçemizin güneyinde hâkim bir tepede bulunan türbe, Selçukluların son döneminde inşa edildiği anlaşılmaktadır. Kitabesi olmayan türbenin mihrabı Türk Selçuklu sanatının en güzel örneklerindedir. Mihrap, mozaik-çini sanatının

mermere tatbikinin en güzel örneklerindedir.

Hamidiye Medresesi:

Şıhlı Kasabası'nda bulunan medrese, Osmanlı devrinde inşa edilmiş, son zamanlarda yeniden tamir görmüştür. Kapı üzerindeki kitabesine göre 1891-92 tarihinde, II. Abdülhamit zamanında yaptırılmıştır. Kasabada aynı yıllarda yaptırılan üç adet çeşme daha vardır. Medrese dikdörtgen şekilde olup, ortasında havuz ve şadırvan bulunmaktadır.

Havadan Köyü Külliyesi (Hacı İbrahim Tekkesi): Develi ilçemizin güneydoğusunda, Develi/Şıhlı karayolunun sağında, ilçeye 40 km. uzaklıkta bulunan Havadan Köyü içindedir. Külliye'nin kitabesi yoktur. Türbenin XIII. yüzyıl sonu ile XIV. yüzyılın başında yaptırılmış olabileceği kanaati yaygındır. Külliye; tekke, mescit, hamam, türbe ve çeşme gibi kısımlardan meydana gelmiştir. Selçuklular zamanında yapıldığı, Osmanlılar devrinde de gereken önem verildiği anlaşılmaktadır.

Âşık Seyranî Parkı ve Türbesi

Develi Kalesi: Yalçın yamaçlı bir dağ üzerine inşa edilmiş kale, kesin olarak hangi tarihte yapıldığı bilinmemektedir. Kale, stratejik bakımdan önemli; Develi Ovası'nın kontrolünü rahatlıkla sağlayabilecek konumda. Üç kısımdan oluşan kalenin bugün çok az kalan kalıntılara rastlanmaktadır.

Öksüt Kalesi: Öksüt köyünde aynı adlı derenin hâkim yamaçlarında kurulmuştur. İlçemizde; Kale Köyü Kalesi, Tombak Kalesi, Deresimli Kalesi ve Köseler Kalesi yüksek tepelerde hâkim görünüşleriyle ilgi beklemektedir.

Fraktin Kaya Kabartması: İlçenin güneydoğusunda Gümüşören Köyü

yakınlarında ki su kenarlarındaki kaya üzerine kabartma olarak işlenmiştir. Hititlerin yükselme devrinde III. Hattusilis zamanında yaptırılmıştır. İki kısımdan oluşan sahnedeki sunağın şekli oldukça önem taşımaktadır

Şimşek Kaya (İmamkulu Kaya Kabartması): İlçe merkezine 40 km. uzaklıktaki İmamkulu Köyü'nün Şimşekkaya mevkiinde bulunmaktadır. İri blok kayanın oval şekli verilmiş yüzünde fırtına tanrısı, üç dağ tanrısının eğilmiş başları üzerinde boğa koşulu bir arabaya binmiş olarak görülür. Abide üzerinde fırtına tanrısının adı olan işaretlerden başka yazı bulunmadığından zamanı kati olarak bilinmemektedir. Fakat motif ve stil özelliklerinden bu abidenin "Büyük Hitit Devleti" zamanına ait olduğu tahmin edilmektedir.

Taşçı Abidesi: Zamantı Vadisi'nde Satı Köyü istikametinde, Hititlere ait kayalar üzerinde iki parça halindedir. Üzerinde büyük kral ve zevcesi ibadet eder şekilde tasvir edilmiştir.

İlibe İnleri: İlçenin 500 metre doğusunda ve aynı adlı tepenin yamaçlarında sıralar halinde bulunmaktadır. Bu mağaraların orta kısmında ki mağaranın biri oyma kilise haline getirilmiştir.

Kiliseler: İlçemize 45 km. uzaklıkta bulunan Yaylacık Köyü'nde 40 kadar kilise olup, bugün 10-15 kadar kilise kalıntısına rastlanmaktadır. İlçenin 25 km. güneyinde bulunan Öksüt Köyü'ndeki kalede kayalara oyularak yapılan bir kilise kalıntısı olup, bu kilisede duvar resimleri bakiyeleri bulunmaktadır.

Çomaklı ve İncesu köylerinde de birer kilise bulunmakta olup, özellikleriyle Bizans eserleri olduklarını doğrulamaktadırlar. İlçede Aşağı Everek Kilisesi, Hıristiyanlık tarihinin son izlerini taşımakta olup kilise tamamen yontma taşlardan yapılmıştır.

Ayşe Pınar ve Kaya Tapınakları: Aynı adlı köyde bulunmaktadır. Burada 20 kadar kayalara oyulmuş antik devre ait kaya tapınakları mevcut olup, tapınaklar yuvarlak kemerlidir.

Gereme Harabeleri: İlçenin 12 km. kuzeyinde ve Erciyes Dağı'nın güney eteğindedir. Lifos tepesi ile Erciyes arasında kalan dik vadide bulunmaktadır. Şarkın önemli mabet manastır kalıntıları bu batık şehir, ilçemiz turizmi bakımından büyük bir değer taşımaktadır. Yüksekliği 2000-2500 metreyi bulan bölgenin etrafı kilise tepe, yamaç tepe, gök tepe ve kartın tepeleriyle çevrilmiştir. Bu bölgeye ilk önce Proto Hititler, Hititler; Asurlar, Firigyalılar, Romalılar gelmiştir. En son gelen Bizanslar bugünkü tarihi kalıntıları bırakmışlardır. Gereme, Türkler eline 1071 tarihinden geçmiş olup, bugün yayla olarak kullanılmaktadır.

Elbiz: İlçenin önemli bir mesire yeri olan bu tarihi havuzun, antik devre ait bir Roma eseri olduğu muhakkaktır. Kaynak ve havuz olan bu tarihi havuz çeşitli devirlerde çeşitli değişiklikler göstermiştir. Romalılar, Hıristiyanlar, Selçuklular, Osmanlılar gereken önem ve değeri vermişlerdir. Şu anda ağaçlık ve yeşillik içinde bulunan Elbiz Çay Bahçesi çok güzel bir dinlenme ve mesire yeridir.

Roma Dönemi Köşkpınar

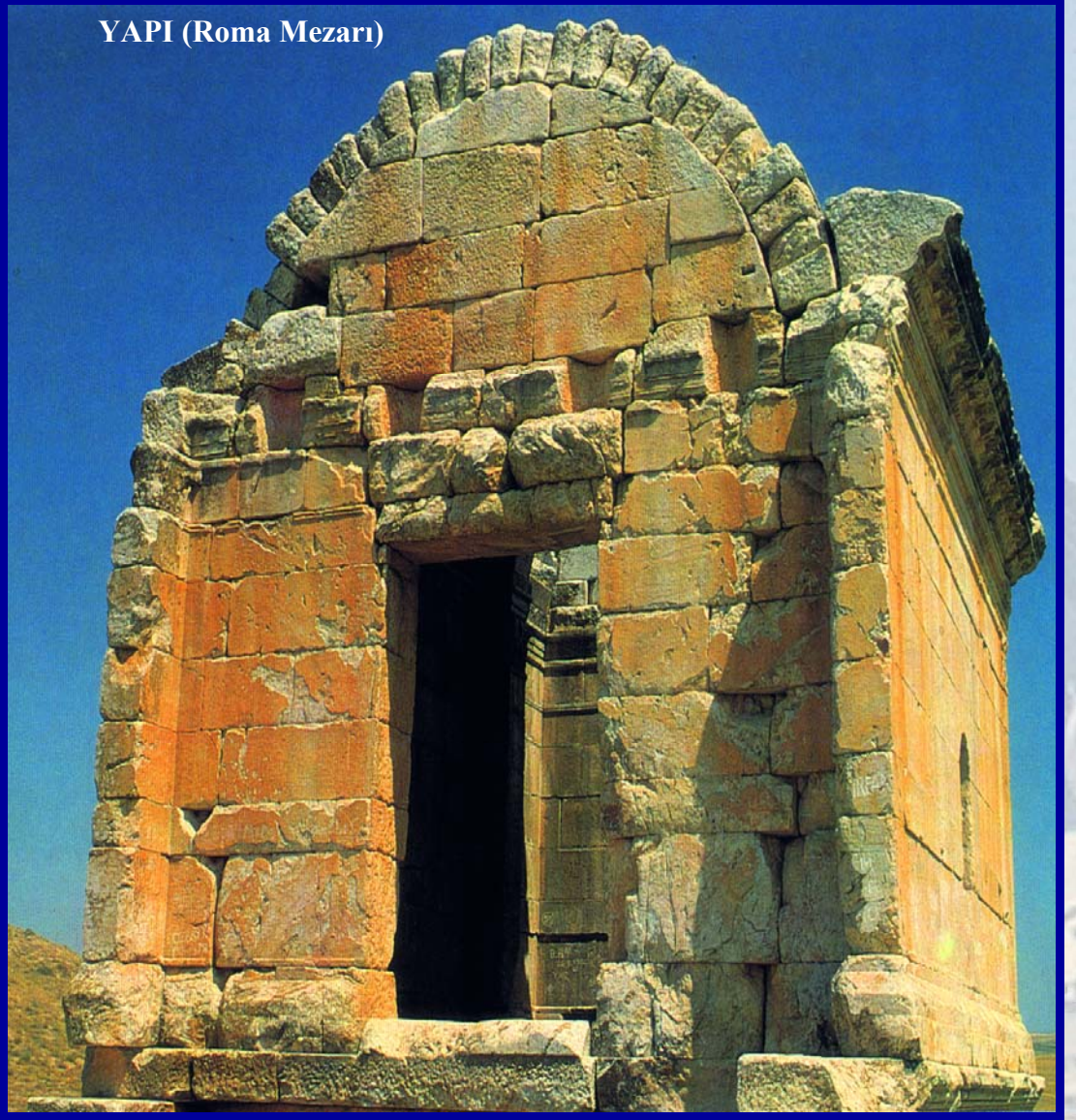
Künye Köyü Sarkıt-Dikit Mağarası

SAĞLIK TURİZMİ

İlçemize bağlı Zile Kasabası'nda sağlık turizmi varlığını teşkil eden doğal kaynaklardan Acı Su, tıbbi gerekleri yerine getirildiği takdirde, sağlık turizminde şifalı bir tedavi istasyonu olma niteliğindedir. Tüm cilt hastalıklarında doğal tedavi kaynağı olup, Acı Su-Çamurlu Su da denilmektedir.

FELAHİYE

YAPI (Roma Mezarı)

Tarihi: Felahiye İlçesi ve çevresi tarihin ilk çağlarından beri önemli bir yerleşim yeridir. 150 m. yükseklikteki kayalar içine oyulmuş mağaralar ve halk arasında dört pencere diye bilinen evler ilk çağların; Kızılırmak yakınlarındaki Zırha Kalesi Hititler devrinin ve “Yapı” adıyla bilinen kalıntılar Bizanslılar devrini yansıtan önemli tarihi kalıntılardır.

Tarihi ve Kültürel Değerleri

Yapı: İlçemizin 7-8 km batısında, Kepiç Köyü yakınlarında bulunan Yapı; Roma mezarı olup, büyük mermer blok taşlardan yapılmıştır. Bu taşlar 10 km. uzaklıkta bulunan mermer ocağından getirildiği söylenilmektedir. Klasik devir yapılarından olan bu tarihi eser günümüze kadar ayakta kalmış, temelinden çatısına kadar çok iri ve düzgün işlenmiş mermer bloklardan inşa edilmiş, tapınak şeklinde yapılmış, büyük bir mezar anıtıdır.

Sıtma Pınarı: İlçe merkezinde bulunan çeşme Romalılar döneminde yapılmıştır.

Dört Pencere Evleri: İlçe sınırları içinde sarp kayalıklardaki evlere halk arasında dört pencere evleri denilmektedir. İnsanlar kayaları kırarak dört tane pencere açmışlar ve içerisini iki oda haline getirmek suretiyle gözetleme yerleri yapmışlardır.

İlçemiz sınırları içerisinde Ellice İni, Menteşe Köyü yakınların da Bal Kalesi, Acırlı Köyü yakınlarında Gözetleme Kulesi ve Beş Kızlar Tepesi, Karaşeyh Köyünde Veli Dede Türbesi bulunmaktadır.

HACILAR

Yılık Atları

Tarihi: İlçe halkının, Oğuz Türkleri'nin Kayı boyuna mensup olduğu rivayet edilmektedir. İlk yerleşimin 1411-1500 yılları arasında ilçe sınırları içerisindeki Beğendik mahallesinin "Dört Kuyular" mevkiine, daha sonra 1726 yılında şu anda bulunan yere yerleşmişlerdir.

Doğal Güzellikleri

Hacıların tabii güzellikleri başında Erciyes Dağı gelir. Erciyes Dağı Kayseri'nin olduğu gibi Hacılar ilçesinin de en büyük sembolüdür. İlçemiz Erciyes eteklerinde kurulmuş; yaylacılık, dağcılık ve kış sporları açısından oldukça önemli bir merkezdir. Her yıl temmuz ayı içerisinde Atlı Yayla ve Turizm Şenlikleri düzenlenmektedir. Ayrıca Erciyes Dağı'nın eteklerindeki yaylalarda "yılık" adı verilen atlar bulunmaktadır.

İNCESU

Tarihi: İlçe merkezi, 1670 yılında Merzifonlu Kara Mustafa Paşa tarafından buraya kervansaray, cami, hamam ve çarşı yapıldıktan sonra kurulmuştur.

Tarihi ve Kültürel Değerleri

Kara Mustafa Paşa Külliyesi Kervansarayı:

Vezer Merzifonlu Kara Mustafa Paşa tarafından yaptırılmıştır. Avlunun üç tarafı revak sırası ile çevrilidir. Büyük kapalı salon tonozlarla örtülüdür. Salonda ve avluda han duvarlarının iç yüzüne sıra halinde ocaklar ve ocakların yanında sağır nişler yapılmıştır.

Camii: Üç gözlü olup yöre taşları ile inşa edilmiştir

Hamam:

Kubbeli soyunma kısmı, soğukluk, sıcaklık ve külhanıyla yol düzenlenmesi nedeni ile bir buçuk metre kadar yüzeyden aşağıda kalması dışında orijinal biçimde korunmuş ve tamamen yöre kesme taşından inşa edilmiştir.

Çarşı: Kervansarayın batısında 11 m. eninde sokağın iki yanına yerleştirilmiş, sıra dükkânlardan teşekkül etmektedir.

Medrese: Külliye'nin güneybatısını işgal eden, kuzeye doğru açılan dikdörtgen biçimde duvarla çevrili sahaya yapılmış olup, restore edilmemiş harabe halindedir.

Viranşehir Roma Mezarı:

İncesu İlçesine bağlı Viranşehir Köyü hudutları içerisinde ve köyü yolu üzerindedir. Roma çağından kalma mabet şeklinde bir mezardır. Tamamen kesme yonu taşlardan meydana getirilen bu yapı harap durumdadır.

Şeyh Turesan Zaviyesi:

Kayseri, İncesu ilçesinde Başköy yakınında tepelerin

üzerinde bulunan bu dergâh, Sultan I.Alâeddin Keykubat'ın (1236-1246) eşi Mahperi Huand Hatun tarafından h. 635'de (1237) yaptırılmıştır. Adına zaviye yaptırılan Şeyh Turesan'ın kimliği konusunda değişik tezler ortaya atılmışsa da Prof. Dr. Osman Turan, Malazgirt Savaşı'ndan (1071) sonra, Kayseri fatihi olduğunu ileri sürmektedir.

Zaviye, 21.18x14.12 m. ölçüsünde dikdörtgen planlı olup, üzeri toprak damla örtülmüştür. Moloz taştan yapılan zaviyenin doğu yönünde giriş kapısı bulunmaktadır. Giriş kapısı üzerinde kitabesi ve bunun üzerinde de salona açılan penceresi vardır.

Şeyh Turesan Zaviyesi

Mehmet Çayırdağ'dan öğrendiğimiz bu kitabenin bazı bölümleri kırılmış ve kaybolmuştur; **“Bu meşhed Büyük Sultan Gised-dünya ve'd-din acem ve arab sultanlarının sultanı Fethin babası müminlerin emiri, Keykubad'ın oğlu Keyhüsrev'in saltanat günlerinde,onun emriyle Büyük Melike Saffetü'd-dünya ve'd-din.....tarafından imar edilmiştir.”** Giriş kapısından sonra üzeri tonozla örtülü bir avluya girilmektedir. Bu avlunun iki yanına odalar yerleştirilmiştir. Orta tonozlu odanın batısı da türbeye ayrılmıştır. Kapalı avlunun solundaki mekân, mescittir. Mescidin ahşap kapı kanatları orijinaldir. Mescidin kible duvarında kenarları basit silmelerle çevrili mihrap nişi olup, yapının 60 cm. dışına taşmaktadır.

Giriş kapısının solunda, orta avluya açılan ikinci kapıdan türbeye girilmektedir. Üzeri tonozla örtülü türbenin ortasında oldukça iri bir sanduka görülmektedir. Türbenin doğu ve güney duvarında iki mazgal penceresi vardır. Türbenin karşısında oda ve mutfak bulunmaktadır. Zaviyenin kuzeyinde han kısmı bulunmaktadır. Bu bölümün duvarlarında nişler ve hayvanların bağlandığı delikli taşların izleri görülmektedir..

Eski Köy İneri: İlçenin 2 km. kuzeybatısında uzanan Derebağ mevkiinin yamaç kayalıklı arazisi üzerinde, kayalardan oyma eski bir yerleşim yeridir. Hıristiyanlığın yasak edildiği dönemlerde, Engizisyon Mahkemeleri'nden kaçan kişilerin ibadetlerini serbestçe yapabilecekleri yer olarak kendilerine seçtikleri bu inerde 40 ailenin barındığı söylenmekte olup, halk arasında “Kirkinleri” olarak da adlandırılmaktadır.

ÖZVATAN

Tarihi: İlk yerleşim yeri Kale Mahallesi olmuştur. Tarihi M.Ö 430 yıllarına kadar uzanmaktadır. Daha önce “Çukur” olan ismi 1990 yılında ilçe olduğu zaman ismi Özvatan olarak değiştirilmiştir

Çan Kulesi

SARIOĞLAN

Tarihi: Kesin olarak bilinmemekle beraber kuruluşu çok eskilere dayanmaktadır. Osmanlı İmparatorluğu zamanında Aziziye (Pınarbaşı) ilçesine bağlı küçük bir yerleşim yeri iken daha sonra Bünyan ilçesine bağlanmış, 1 Nisan 1960'ta da ilçe olmuştur.

Tarihi ve Kültürel Değerleri

Şahruh Köprüsü: İlçe merkezine 15 km uzaklıkta bulunan Karaözü kasabasında, Kızılırmak üzerinde olup, Selçuklulardan kalmadır. Sekiz gözlü, kesme taştan yapılmış bu köprü'nün üzerinden halen ulaşım sağlanmaktadır.

Palas Camii: Palas kasabasında bulunan camii, Selçuklular tarafından yapıldığı tahmin edilmektedir.

Çiflik Türbesi: Çiftlik Kasabası'nda bulunan türbe, tek katlı ve Seyit Halil Keramettin'e aittir.

PINARBAŞI

Tarihi: Antik dönemden beri önemli bir yerleşim yeri olan Pınarbaşı ve çevresi, Asur, Hitit, Pers, İskender, Kapadokya, Roma ve Bizans imparatorlarının hâkimiyetinde kalmıştır.

1071 Malazgirt zaferinden sonra Türk hâkimiyetine geçmiştir. 1399 yılında Osmanlı İmparatorluğuna katılmıştır.

Pınarbaşı "Aziziye" adıyla, 1861 tarihinde Sultan Aziz tarafından Sivas'a bağlı bir ilçe olarak kurulmuş, 1926 yılında halkın isteği üzerine Kayseri iline bağlanmıştır. Bu yıllarda Aziziye yerine içinden kaynaklanan büyük suyun adı olan "Pınarbaşı" adı resmi kayıtlara geçmiştir.

TARİHİ VE KÜLTÜREL DEGERLERİ

İlçe dâhilinde birçok tarihi kalıntı mevcuttur. Bunların en önemlileri; Şerefiye Köyü'nde ki kale harabeleri, Karakuyu Köyü'nde bulunan yazılı su bendi ile Uzunyayla'nın çeşitli yerlerinde kimlere ait olduğu bilinmeyen birçok harabedir.

Melikgazi Türbesi

Melikgazi Türbesi: Pazarören yakınındaki Melikgazi Köyü'nde bulunan türbe, Danişmendliler'den Emir Melik Gazi'ye (1104-1134) aittir. Tamamen ince tuğlalarla yapılmış türbenin alt kısmında, içerisinde Melik Gazi'ninki de

bulunan 7 adet mumyalı ceset vardır. 1134 yılında Malatya'da ölen Emir Melikgazi'nin mumyalı cesedi sağlığında Pazarören yakınlarında yaptırdığı türbesine taşınmıştır. Malatya yolunun 84.km.'den sonra Melikgazi Köyü'nde bulunan türbe, altta cesetlik odası ve üstte sanduka odası olmak üzere iki kattan oluşan kare planlı tuğladan yapılmış bir türbedir.

Şerefiye Köyü Kalıntıları

Zamanlı Kalesi: İlçemize bağlı Melikgazi Köyü'ndeki kale, Selçuklular zamanında yapılmıştır.

Doğal Güzellikleri

Yayla ve dağ havasının hüküm sürdüğü Pınarbaşı'nda yaz ayları serin geçer. Yakın çevre halkı yazları Pınarbaşı yöresine gelir. Pınarbaşı adı verilen suyun çıktığı vadi, yazın tam bir dinlenme ve serinleme yeridir.

Yaylacılık ve Yarış Atı Yetiştiriciliği

Pınarbaşı ilçe sınırlarında bulunan Uzunyayla'nın kuzey ve kuzeydoğusunda Gürün ve Şarkışla, batı ve kuzeybatısında Bünyan, güneyinde Sarız ilçesi yer alır. Uzunyayla'nın serin havası ve bol sularıyla yaz günlerinde en iyi dinlenme yerlerinden birisidir. Özellikle Çukurova halkı yaz günlerini bu yaylada değerlendirmektedirler.

Dünyaca ünlü yarış atları bu yaylada yetişmektedir. Coğrafi yapısı daha dayanıklı at yetiştirilmesine müsait olan Pınarbaşı-Uzunyayla tarihte at yetiştiriciliğinin önemli merkezlerindedir. Günümüzde de at yetiştirme çiftliklerinin sayısı artmaya devam etmektedir. Türkiye Jokey Kulübü, İlçemizde 2001 yılında Uzunyayla At Yetiştirme ve Atçılık Eğitimi Tesisleri kurmuştur.

Avcılık

Pınarbaşı doğal değerlerinden biri de avcılıktır. Pınarbaşı turizmi için alabalık önemli bir yer tutar. Örenşehir, Karagöz, Gümüşgün, Kabaktepe ve Kırkgeçit sularında bol miktarda alabalık bulunur. Olta ve serpmeye ile av mevsiminin her gününde tutulabilir.

Üretim çiftliklerinden canlı alabalık satın alınabilir. Av hayvanları türlerinden özellikle keklik, ördek, sığırcık, toy ve tavşan bol miktarda bulunmaktadır.

SARIZ

Tarihi: Sarız İlçesi ve köylerinde bulunan kilise kalıntıları, han kalıntıları ve Bağdat Yolu uzantısı, bu yörede medeniyetlerin iskân ettiğinin bir kanıtıdır. 1800 yıllarında Avşar boylarından gelerek Sarız ve çevresine, o günkü adı “Köyleri” olan Sarız’a yerleşmişler ve 1946 yılında ilçe olmuştur.

Tarihi ve Kültürel Değerleri

Sarız İlçe merkezinde ve köylerinde birçok yığma höyük bulunmaktadır (Yeşilkent diğer adı Yalak, Darıdere ve Tavla köylerinde).Çevre köylerden (Yunaktaşı ve Çörekdere) getirilen büyük ebat heykeller ve taşlar Sarız Atatürk Parkı’nda sergilenmektedir.

El Sanatları

Sarız Kilimleri: İlçe merkez ve köylerinde el sanatlarından kilim dokumacılığı çok ileri düzeydedir. Özel renk ve desenlerde eski Türk motifleri işlenmiş Sarız kilimleri; dayanıklılığı, sağlamlığı, kullanılabilirliği bakımından her yerde aranan özelliktedir. Köylerde yünden ve kıldan yapılan heybe ve çuvallar meşhurdur. Yünden ve kıldan yapılan küçük el çantaları özellikle turistlerin çok fazla ilgisini çekmektedir.

TALAS

Tarihi: Mevcut kaynaklara göre, bugünkü Talas'ın kuruluşu 11.yüzyıla dayanmaktadır. Ancak bugünkü Talas'ın 1 km. kadar doğusunda Derevenk denilen bölgede bulunan mağaralar içindeki resim, şekil ve yazılardan anlaşılacağı üzere birçok kilise ve manastırların miladın ilk yüzyıllarında yapıldığı ve bu bölgenin bir Hıristiyanlık merkezi olduğu anlaşılmaktadır.

19.yüzyılda Türk, Rum ve Ermenilerin birlikte yaşadığı önemli bir merkez haline gelmiştir.

Tarihi ve Kültürel Değerleri

Atatürk Köşkü: 4 Şubat 1934 tarihinde Kayseri'yi ziyaretlerinde, Kayserililerin Talas'ta yaptırdıkları ve kendilerine armağan ettikleri "Talas Gazi (Atatürk) Köşkü" nüde gezerek bir süre istirahat etmiştir. Şu anda Vali Köşkü olarak kullanılmaktadır.

Amerikan Erkek Koleji

Okutan Konağı

Amerikan Erkek Koleji: Talas'ta eğitim ve öğretim yapılan okulların en eskilerindedir. 1889 yılında orta dereceli okul olarak açılan mektebi ilk olarak (şimdiki E.Ü. Sosyal Tesisleri) Amerikan Kız Mektebi olarak açılmıştır.

1968 yılında mali yetersizlik yüzünden okul binaları bir süre boş kalmıştır. Şu anda spor ve kamp tesisleri olarak hizmet vermektedir.

Harman Camii: Sultan Abdülmecid zamanında 1860 yılında yaptırılan cami kendi adıyla anılan mahallede bulunmakta ve tamamen kesme taştan inşa edilmiştir.

Han Camii: Kitabesinde Abdülhamit Han zamanında Şeyhülislam müsteşarı Talaslı Hacı Derviş Efendi tarafından yaptırılan cami, kendi adıyla anılan mahallede bulunmaktadır. Kesme taştan iki katlı olarak inşa edilen cami, sivri kemerler üzerine oturan bir kubbe ile örtülmüştür. Kubbenin oturduğu yüksek kasnak üzerine 12 adet yuvarlak kemerli pencere açılmıştır.

Esmehanım Türbesi: Ali Saib Paşa'nın annesi olan Esmehanım'ın türbesi Bahçelievler Mahallesi'nde bulunan Talas mezarlığı içerisinde bulunmaktadır. 1890 yılında yapılan türbe tamamen kesme taştan yapılmış, sekizgen planlı üzeri asker miğferine benzeyen bir kubbe ile örtülmüştür.

Rüştiye Mektebi: 1869 yılında Sultan Aziz Han'ın emri ve Talaslıların katkıları ile yapılmıştır. Şu anda

restore edilerek Talas halkının yararlanabileceği güzel bir kütüphane olarak kullanılmaktadır.

Panaya Kilisesi

(Yeni Camii):

Tablakya Mahallesi'nde 1886 yılında Osmanlılar zamanında inşa edilmiş olan kilise, Hıristiyanların gitmesinden sonra 1926 yılında camiye çevrilmiştir. Kitabesi şöyledir: "Yapısı şehir-i Mayıs birinde Şevketli Sultan Hamit ve erfa metropolit İonnis devrinde A.Opstst 1886 yılında inşa edilmiştir."

Talas Ali Dağı Sarnıçlı Yer Altı Şehri

Kayseri'ye 6 km uzaklıkta, Zincidere-Tomarza yol güzergâhı üzerinde, Ali Dağı eteklerinde bulunmaktadır. Ana giriş yoldan 15 metre aşağı basamaklı merdivenle inilir. Doğu ve batı yönünde iki adet giriş kapısı bulunmaktadır.

Salondan kuşluk, şirahane ve sarnıç bölümlerine devam eden yollar bulunmaktadır. Tüneldeki duvarlarda çok sayıda kandil nişi bulunmaktadır.

Ayrıca bazı bölümlerde Horasan harçlı kısımlar dikkat çekicidir. Kuşluk kısmı üç bölümden oluşur. Bu kısımların her birinde duvarlarda sıralı nişler bulunur.

Salon bölümünden yaklaşık 250 metreye gelindiğinde basamak yüksekliği 35 cm. olan 7 basamakla inilen tavan yüksekliği 5 metreye ulaşan, genişliği 3 metre, uzunluğu 60 metre olan bir "Su Mahseni" ne (sarnıç) ulaşılmaktadır. Sarnıç batıya doğru ilerlerken eğim yaptığı görülür ve içi su ile doludur. İçerisindeki bu suyun derinliğinin gittikçe artmasından dolayı sarnıçın sonuna ulaşılammıştır. Sarnıça su büyük bir ihtimalle kaynak sudan kanallarla getirilmiş, şehrin su ihtiyacı bu şekilde karşılanmıştır. Sarnıç batıya doğru eğim yaptığı için derinliği gittikçe artmasından dolayı sarnıçın sonuna ulaşmak mümkün değildir. Sarnıça gelindiğinde insanı hayretlere düşüren bir yapı ve en ufak bir sesin yankı yapması insanı hayretlere düşürmektedir.

Talas Ali Dağı Sarnıçlı Yer Altı Şehri muhtemelen M.Ö. VIII. yüzyılda yapılmaya başlanmış, bir bölümü tamamlanmış, bir bölümü de M.S. I – VIII. Yüzyıllarda yapılmıştır.

Kuru Köprü:

Kuru Köprü Köyü'nde Romalılardan kalma köprü, su naklinde kullanılmıştır.

Endürlük Kilisesi: Endürlük Köyü'nde, 1876 yılında yaptırılan Ermeni Kilisesi ve Çan Kulesi.

İsbile Hanı: Kayseri-Malatya karayolunun 19. km.'sinde bulunmakta olup, tarihi İpek Yolu güzergâhındadır.

Derevenk Vadisi: Talas İlçesi'nde bulunan bu vadi içerisinde; Hıristiyanlık dönemine ait kiliseler, manastırlar ve yerleşim yerleri mevcuttur.

Ali Dağı eteklerinde kurulan ilçemiz özellikle yaz aylarında yerli halkımızın bağ evleri ile önemli bir dinlenme yeridir. Özellikle 19.yüzyılda Türk, Rum ve Ermenilerin birlikte yaşadığı bu bölgede, tarihi sokaklar ve evler doğal bir güzellik arz etmektedir.

Ali Dağı Yamaç Paraşütü

TOMARZA

Tarihi: İlçemiz sınırları içinde ilk yerleşim izlerine Genç Hitit döneminde rastlanır. Merkez ve Özlüce kasabalarında bulunan tanrı ve tanrıçayı temsil ettiği belirtilen kabartma resimler ve küçük heykeller M.Ö VII. yüzyıla ait olup, bu gün Arkeoloji müzesinde sergilenmektedir. Tomarza yöresi, tüm dönemlerde daha çok istilacıların önemli merkezlere geçip gittikleri güzergâh üzerinde yer alan küçük bir yerleşim yeri izlenimi vermektedir.

968 yıllarında Bizanslıların Orta Anadolu ve Kayseri'yi geri almasıyla, Bizanslılar 40.000 Ermeni'yi Kafkaslardan getirerek Yozgat, Sivas ve Kayseri civarına yerleştirmişlerdir. Bu Ermeni kabilelerinin en büyüklerinden biri olan ve 1.500 kişiden oluştuğu tahmin edilen "Thomas" kabilesinin bugünkü Tomarza'nın bulunduğu bölgeye yerleştirildiği ve Tomarza adının da buradan geldiği iddia edilmektedir.

Tarihi ve Kültürel Değerleri

Merkez Camii: İlçe merkezinde bulunan camii, 19. yüzyıl Osmanlı mimarisi özelliklerini taşımaktadır.

Tomarza Kilisesi: 19. yüzyıl sonlarına doğru yapıldığı belirtilmektedir. Cumhuriyet Mahallesi, çarşı içinde bulunmaktadır. Ön cephesi yıkılmıştır. Kesme taştan yapılan kilisenin freskleri çeşitli motiflerle süslüdür.

Tomarza İncili Köyü'ndeki Halil Dede Türbesi: İncili Köyü'nün 300 metre güneybatısında tepe üzerinde bulunmaktadır. Hangi tarihte yapıldığı kesin bilinmemekle beraber, 1500 yıllarında yapıldığı tahmin edilmektedir. Pınarbaşı'nın Pazarören Beldesi'nde bulunan Melikgazi'nin arkadaşlarından biri olduğu, türbe; moloz taşlarla daire şeklinde yapılmış, kubbemsi bir görünüme sahiptir. İçerisinde Besmele-i Kelime-i Tevhid ve İslâm büyüklerinin isimleri yazılmaktadır.

İncili Köyü Türbe

Tepesi: İncili Köyü'nün yaklaşık 300 metre güneybatısındaki tepe üzerinde bulunmaktadır. Hangi tarihte inşa edildiğine dair bir delil yoktur.

Halk arasında İncili Çavuş'a nispet edilirse de tarihi akış açısından incelendiğinde, bu

türbenin Pazarören'de metfun bulunan Melik Gazi'nin arkadaşlarından birine ait olabileceği muhtemeldir. 1987 yılında yıkılmaması için dış tarafı çimento ile sıvanmış olup, iç kısmı orijinallliğini muhafaza etmektedir.

Kaya Mezarları: Kömür Köyü batı yönünde bulunan ve görenlerin hayranlıkla izlediği, ancak hakkında pek fazla bilgi sahibi olamadığımız kaya mezarları mevcuttur.

Gül Baba Türbe

YAHYALI

Tarihi: Yahyalı İlçesi ve çevresine ilk gelenler Akat'lardır. İlçenin kurucusu Yahya Ali'dir.

Daha önceleri Develi İlçesi'nin bir bucağı iken 1954 yılında ilçe olmuştur.

Tarihi ve Kültürel Değerleri

Yahyagazi Türbesi: Camikebir Camii'nin bahçesinde bulunan türbe, Osmanlı mimarisinin tipik türbe özelliğini taşımaktadır.

Seyid Ali Türbesi: Yahyalı İlçesinde XIII. yy'dan kalma Selçuklu tarzında yapılmış bir türbedir. Kitabesi okunamadığı için kime ait olduğu tespit edilememiştir.

Doğal Güzellikleri

İlçe Merkezi; sulu ağaçlık ve serin bir yerdir. Meyve bahçeleri ile süslü Kesteriç ve Gözbaşı mevkileri yaz günlerinde halkın dinlenme ve mesire yeridir.

Aladağlar Milli Parkı: Kayseri-Niğde-Adana il sınırları içerisinde yer alan "Anadolu Milli Parkı" gerçek anlamda bir jeomorfolojik bir açık hava müzesidir.

Aladağlar Milli Parkı'nın en önemli alanları:

1. Yedi Göller
2. Hacer Ormanı
3. Kapuzbaşı Takım Şelaleleri teşkil eder.

Hacer Ormanı: Aladağlar Milli Parkı'nın en önemli isim yapmış coğrafyası, kendine has vadi, boğaz ve buzul kayalıklarının güzellikleriyle, Yedigöller ve Kapuzbaşı Şelalelerini birbirine bağlayan çok önemli bir bio-genetik rezerv alanı Hacer ormanıdır. Flora ve faunası çok zengindir.

Yedigöller: Aladağlar Milli Parkı'nın en önemli bölümü, Aladağlar'ın en yüksek, en geniş ve en güzel platosu ve peyzaj alanı "Yedigöller" teşkil eder. Yedigöller kendisini çevreleyen 3500 m.yi aşkın, 32 zirve ile yeryüzü kraterini andırır. Adını plato üzerinde bulunan yedi dağ buzul gölünden almıştır.

Yedigöller, Türkiye'nin en önemli doğa yürüyüş alanlarından biridir. Yüksek dağ bitkileri buzul ve buzul kayacıkları, çepeçevre dağ zirveleri ve buzul gölleriyle Yedigöller, yaz mevsiminde eşsiz bir dağ manzarası ortaya koyar. Yedigöller bu görüntüsü ile Türkiye'nin bir numaralı açık hava müzesini oluşturur.

Kapuzbaşı Takım Şelalesi: İlçenin 76 km. güneyinde yer alan Kapuzbaşı Şelalesi Aladağlar zirvesinde bulunan kar ve buzulların erimesiyle beslenmektedir. Yükseklikleri 30-70 metre arasında değişen şelalelerin suları Zamantı Irmağı'na dökülmektedir. Kapuzbaşı Köyü'nde bulunan takım şelaleler; Üçlü, Elif ve Güney Şelale isimleriyle tanınmaktadır.

Yeşil Şelale: Yahyalı İlçemize bağlı Yeşilköy'e 3 km. uzaklıktadır. Çevresindeki dik kayalıklar ve ırmağın mavi sularıyla enfes bir tabiat manzarası çizmektedir.

Derebağ Şelalesi: İlçemize 10 km. uzaklıkta bulunan yayvan akışlı kaynak çağlayan, dar bir vadinin içine akmaktadır. Suyun kaynağı, yüksek kayaların ortasında bulunan iki mağaradan çıkmaktadır. Orman Bakanlığı, Milli Parklar Dairesi tarafından projelendirilmiş olan Derebağ Şelalesi, yerli ve yabancı turistlerin ihtiyacını karşılayacak lokanta çay evi ve piknik yerlerine sahiptir.

SULTAN SAZLIĞI (KUŞ CENNETİ)

Sultan Sazlığı ilimizin 70 km. güneyinde Develi Ovası ortasında mevsimlere göre değişerek 8-13 hektar alanı kaplayan sulak sahadır. Develi-Yeşilhisar-Yahyalı üçgeni içindedir. Kuzeyinde bölgenin en yüksek volkanik dağı Erciyes bulunur. Dağın eteklerinde büyük tatlı su bataklığı teşekkül eder. Büyük kısmı sazlarla kaplıdır. Yer yer kamyş, kafa otu ve kındıra bulunur. Açık havalarda nilüfer ve süsen görülür. Sahanın merkezine doğru görülmeyecek kadar çok yüzen saz adacıkları vardır. Bunlar kuvvetli rüzgârlarla yer değiştirirler, suyun alçalmasıyla alçalırlar. Bu tatlı su kompleksi güney ve kuzeyde Yay Gölü ile ayrılır bu tuzlu bir göldür. Kuzeybatı köşesinde bu göle bağlı Çöl Gölü bulunur. Bu göl çok fazla tuz ihtiva eder, derinliği birkaç desimetreyi geçmez. Civarında bitki bulunmaz, yazın kurur.

Sahanın öneminin ortaya çıkmasıyla Sultan Sazlığı 1917 yılında Kara Avcılığı Kanunu'na dayanılarak Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı'nca "Su Kuşları

Koruma ve Üretim Sahası” olarak tefrik ve tesis edilmiştir. 1971 yılından bu yana da koruma ve üretim çalışmaları Orman Genel Müdürlüğü’nce sürdürülmektedir.

1986’da yapılan bir araştırmaya göre 251 kuş türü kaydedilmiştir. Bunlardan 80’den fazlasının sahada kuluçkaya yattığı tespit edilmiştir. Kuş türlerinden bazıları; akpelikan, küçük karabatak, flamingo, turna, dikkuyruk, kılıçgagası, karasamur vb. dir.

Doğa Turizmi, Rafting ve Treking

Zengin doğası ve yaban hayatı ile Türk ve Dünya turizmine el değmemiş kaynak değerleri sunan, Yahyalı’nın kuzeyinde Erciyes, Sultan Sazlığı, Yay Gölü, doğusunda Zamantı Irmağı kanyonları, güneyinde Aladağlar Milli Parkı, Yedigöller Aksu kanyonu ve Türkiye’nin en görkemli Kapuzbaşı Takım Şelaleleri, Yahyalı’nın değerlerine değer katmaktadır. Bölgenin fiziki coğrafyası bütün doğa sporlarının aynı anda yapılabilmesine imkân sağlamaktadır.

Rafting: Zamantı Irmağı, İç Anadolu’dan çıkıp Toros’ları geçtikten sonra Akdeniz’e dökülen ve toplam uzunluğu 308 km.yi bulan bir ırmağımızdır. Seyhan Nehri’nin ana koludur. Yahyalı sınırları içerisinde 51 km. yol alır. Bunun 15.500 metresi “Milli Rafting Parkuru”dur. Parkur güney Zamantı kanyonu içerisinde yer almaktadır.

Doğa Turu ve Treking: Aladağlar Milli Parkı'nda bulunan dağ göllerimize (Gökgöl, Karagöl, Çömçe, Yıldız gibi) yaylalarımız (Gökoluk, Eğri, Meyden, Akçay) ve Aladağlar Milli Parkı'nın en görkemli zirveleri Demirkazık (3756 m.), Emler (3723m.), Tosun Tepe (3612m.), Eğri (3550m.), Susuz (3250m.) Direktaş (3510m.), Vayvay (3563m.), Kızılyar (3654m.) Kızılkaya zirveleri (3725m.) ve dünyanın en güzel peyzaj alanı Yedigöller; fotoğraf çekme, manzara ve zirve zevkini tatmak için ideal bir treking rotasıdır. Buradan daha sonra Hacer Boğazı'ndan, çevresinde dağ gölleri, çağlayan ve görkemli kaya oluşumları ve derin Hacer Vadisi'nden Ulupınar Yaylası'na oradan Hacer Orman'ı Soğukpınar mevkiinde Türkiye'nin en görkemli şelalelerinden Kapuzbaşı Şelalelerine de bütün yorgunlukları atmak mümkündür.

El Sanatları

Yahyalı Halıları: Yahyalı ilçesi ve bölgesinde en ileri el sanatı halıcılıktır. Özel renk ve desenlerde, kök boya ile dokunan Yahyalı halısı, Türkiye'nin her tarafında tanınmıştır. Dağlık köy halkı daha çok kilim dokur. Eski Türk motiflerinin ince bir zevkle işlendiği yörük kilimleri, yün ve kıldan dokunan heybe, çuval, çorap ve eldiven yörenin önemli el sanatlarıdır.

YEŞİLHISAR

Tarihi: Yeşilhisar ilçesi ve çevresi Orta Çağlarda yapılan kale kalıntıları, Hıristiyanlığının ilk yıllarında yapılan yer altı kiliseleri, Selçuklu ve Osmanlılara ait eserlerle doludur. Özellikle Hıristiyanlığın ilk yıllarında önemli bir eğitim ve öğretim merkezi olan Soğanlı vadisi,

Güzelöz, Başköy, Keşlik ve Erdemli köylerindeki kilise, kaya evler yer altı şehirleri en önemli tarihi eserlerindedir.

Yeşilhisar adı, yeşillik içinde bir yer ve çok eskiden kalma kale (hisar) kalıntılarının bulunuşundan gelmektedir.

Tarihi ve Kültürel Değerleri

Ertana Camii: Alaaddin Ertana'nın yaptırdığı Ertana Camii (1481) mihrap ve mimberi oyma tekniğinin bütün inceliklerini ve devrin sanat kabiliyetini gösteren tarihi bir eserdir. Cami Kebir- Çarşı Camisi de denilen Ulu Camii 1346 yılında Erdana (Eratna) tarafından yaptırıldığı kitabesinden anlaşılmaktadır. Bugün minaresi dışında her tarafı yeniden yapılmıştır.

Hamza Paşa Camii: İlçe merkezinde bulunan caminin Selçuklu ya da Osmanlı eseri olduğu muhtemeldir.

Zengibar Kalesi: Orta Çağdan kalan, Selçuklu ve Osmanlı zamanında büyük hizmetleri dokunan kale, tarihi izler taşıyan önemli bir eserdir.

Doğanlı yer altı şehri: İlimizde birçok yer altı şehirleri mevcuttur. Bunlardan en büyüğü Doğanlı Köyü'ndeki Doğanlı Yer Altı Şehri'dir.

Temizlik çalışmaları yapılarak yıkılan bölümlerinin açılması, ışıklandırılması ve çevre düzeni yapılması gereklidir.

SOĞANLI

İl merkezine 80 km. olan Soğanlı Köyü, kaya kilise ve mağaraların günümüz konutlarıyla iç içe olduğu, yeşillikler arasında bir açık hava müzesidir.

M.S. IV. Yüzyıldan itibaren Hıristiyanlığın Kapodokya'daki merkezlerinden biri olan Soğanlı'da 50'ye yakın kaya kilisesi ve mağara vardır. Soğanlı kiliselerinin en önemlileri; Büyük Kilise, Saint Jean Kilisesi, Yılanlı Kilise, Gök Kilise, Balıklı Kilise, Karabaş Kilisesi, Tokalı Kilise ve Geyikli Kilise.

Erdemli Klise Sarayı

ERDEMLİ

Kayseri-Adana yolu istikametinde, Kayseri'ye 69 km. uzaklıkta bulunmaktadır. İçerisinde manastır, kiliseler ve kaya mekânlar bulunan vadi, göz kamaştırıcı bir tabiata sahiptir.

Keşlik

DAĞCILIK VE KIŞ SPORLARI DAĞCILIK

ERCİYES DAĞI

Orta Anadolu'nun en yüksek doruğu olan Erciyes Dağı (3916m.)

Kayseri ilinin hemen güneyinde yükselir. Erciyes Dağı, sönmüş genç bir volkan dağdır. Üzerinde bir çok volkan konisi bulunur. Dağın yüksek kısımları yılın her mevsiminde kalıcı karlarla örtülüdür. Dağın kuzeyinde ise 1km. uzunlukta bir dağ buzulu mevcuttur. Krater, dış

kuvvetlerle parçalanmış ve dorukta birkaç tane sivri belirmiştir. Dağın doruğunda kaya sütunlar arasında, Bizans rahiplerinin ayin yeri olarak kullandıkları ilginç bir mağara vardır.

Erciyes Dağı'nın 1500 m. yüksekliğe kadar olan kesimler bağlarla kaplıdır. Dağın doğu yüzünde 2100-2900 metreler arasında yer alan **Tekir Yaylası**, yazın yaylacılık, kışın ise bir kış turizm merkezidir.

Erciyes'in Doruğuna Tırmanış:

En emin tırmanış, Tekir Yaylası'ndan yapılır. Erciyes için biraz güç, fakat daha zevkli tırmanış ise kuzeybatı yüzünden yapılır.

Tekir Yaylasından Tırmanış:

Kayseri'ye 25 km. uzaklıkta bulunan Dağ Evi'ne (Tekir Yaylası), Şehir merkezindeki Seyyid Burhanettin Mezarlığı karşında bulunan Develi dolmuşları ile ulaşmak mümkündür.

Doruk tırmanışına Dağ Evi'nden başlanır. 4 saatlik bir yürüyüşten sonra, Şeytan Deresi adı verilen vadiye varılır. Bozkırlarla kaplı vadi tabanının sağ kenarından tırmanışa devam edilir.

İki saatlik bir yürüyüş ve tırmanıştan sonra Erciyes'in doruğuna ulaşılır. Bu noktaya varan dağcı, batı kesimde yükselen ana doruğu rahatlıkla görür. Aralıktaki boyun geçilerek ana doruğa varılır. Kuzey taraftaki kaya çatlağından çıkılır. Doğu yüzünden ipe inilir. Dağ evinden, doruğa çıkış ve dönüş normal hava koşulları altında 8-10 saatlik bir zaman alır.

Kuzeybatıdan Tırmanış: Kayseri'den otobüs veya otomobil ile Hacılar İlçesine gidilir. Hacılar'dan sonra Aksu Yurdu üzerinden geçilerek Süt Donduran Yaylası'na (2950 m.) kamp kurulur. Hacılar-kamp yeri 5 saattir. Doruk tırmanışı için kamp yerinden hareket edilir. Buzul üzerinden tırmanışa devam edilerek önce doğu zirvesine ulaşılır. Eğer buzulun sathı yumuşak kar ise iniş aynı yerden yapılır. Değilse, dağın batı yüzünden inilerek, kamp yerine gelinir.

ERCIYES KIŞ SPORLARI TURİZM MERKEZİ

Kayseri İl merkezine 25 km. uzaklıktaki Erciyes Kayak Merkezi, 19 Nisan 1989 tarih ve 20144 Sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan 23 Mart 1989 tarih ve 89/13900 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile “Erciyes Kış Sporları Turizm Merkezi” olarak ilan edilmiştir.

Erciyes Dağı’nın 1800 m. ile 3000 m. arası yükseklikleri dağ ve kış turizmi açısından önem arz etmektedir. Kayak için en elverişli toz kar bu kayak merkezine yağmakta, bundan dolayı kayak merkezinin önemi ve çekiciliği kayak severler için daha da artmaktadır. Hava şartlarına göre kayak mevsimi uzamakta veya kısalmaktadır.

Kayak merkezinde hizmete sunulan 2 adet telesiyej 2 adet de teleski mevcuttur. Telesiyejlerin her biri 1500 m. uzunluğunda ve 1250 kişi/saat kapasiteli, teleskilerin her biri ise 1500 m uzunluğunda ve 750 kişi/saat kapasitelidir.

ERCIYES KIŞ TURİZM MERKEZİ MASTER PLANI

Erciyes Kış Turizm Merkezi Master Planı çalışmaları Kayseri Büyükşehir Belediyesi tarafından 2005 yılında hazırlanmıştır. Master Plan'ın tüm yatırımları tamamlandıktan sonra Erciyes Kayak Merkezi, dünyanın önemli kış turizm merkezlerinden biri haline gelecektir.

Erciyes Master Plan'ının uygulaması ile birlikte, Erciyes'te 5 adet bulunan mekanik tesis sayısı 20 adet olacak, lift uzunluğu 7,5 km.'den 36,15 km.ye, pist uzunluğu ise 9 km.'den 160 km.ye yükselecek. Bununla birlikte mevcut liflerin saatte 4 bin 650 kişi olan taşıma kapasitesi 35 bin 650 kişiye çıkacak. Master Plan'ı çerçevesinde 170 hektar alanda yapay karlama gerçekleştirilecektir.

Bununla birlikte, Kayak Merkezi'nde, 2000 kişilik kongre ve kültür merkezi inşa edilmesi Master Planı içerisinde yer almaktadır.

Erciyes'te mevcut bulunan 800 kişilik konaklama kapasitesine 4200 kişi kapasiteli yeni konaklama tesisleri eklenecek, böylelikle Master Plan'ı hayata

geçmesinden sonra, Erciyes Kayak Merkezi'ndeki konaklama kapasitesi 5 bin kişiye ulaşacaktır.

Master planı kapsamında kış spor aktiviteleri; Alp tarzı kayak, snowboard, telemark, serbest stil kayak, kayak turları, helikopter kayağı, kuzey disiplin kayağı, biathlon, kar uçutması, kar kızağı, snow tubing, kar rafting, kar motoru, buz pateni, kar ayakkabılı arazi yürüyüşüne olanak sağlanacaktır.

Master Planı kapsamında yaz sporları aktiviteleri: Golf, dağ yürüyüşü, tırmanma, dağ bisikleti, uçurtma, paraşüt, at sırtında gezinti, kızak yolu, dağ planörü ve uçurtma sörfü gerçekleştirilebilecektir.

Doğal Mağaralar

Toroslarda çok sayıda doğal mağara vardır. Ancak bunlardan inceleme yaparak turizme uygunluğu saptanalar; Develi ilçesi Küçükkünye Köyü yakınındaki Perili İn (Homurlu Mağarası), Ayı İni Mağarası ve Özvatan ilçesindeki Zırha Mağarası'dır.

Kaplıcalar

İl merkezine 65.km. uzaklıkta olan **Bayramhacı** kaplıcası, aynı adla anılan köy sınırları içindedir. 38.42 C sıcaklığındaki suyu; romatizmal hastalıklara, deri hastalıklarına, kalp ve kan dolaşımı hastalıklarına, solunum yolu, böbrek ve idrar yolları, kadın hastalıkları ve beslenme bozukluklarının tedavisinde yararlı olmaktadır. İlde ayrıca; Kocasinan ilçesi, Yemliha Kasabası'nda bulunan **Tekgöz** Kaplıcası ile Himmetdede Kasabası'nda bulunan **Çiftgöz** Kaplıcaları ilin termal turizm değerlerinden.

Doğal Güzellikler ve Mesire Yerleri

Kapuzbaşı Takım Şelaleleri

Kayseri'ye 107 km. uzaklıktaki Yahyalı İlçesi'nin güneyinde, ilçe merkezine 76 km. mesafede yer alan Kapuzbaşı Takım Şelaleleri yedi şelaleden oluşmaktadır. Aladağ zirvelerinde bulunan kar ve buzulların erimesiyle beslenen yükseklikleri 30-70 m. arasında değişen şelalelerin suları, Aladağ-Aksu çayının sularıyla beraber Zamantı Irmağı'na dökülür. Orman arazisinden dar bir vadiye akan şelaleler, milli parkçılık, dağcılık, avcılık, akarsu balıkçılığı ve turizm açısından taşıdığı potansiyel ile Orman Bakanlığı "Ulusal Park ve Benzeri Kaynak Değerleri Yönünden Etüt Programında Bulunan Yörelere" içerisinde ikinci sırayı almıştır.

Yörenin tanıtımı ve rafting turizminin geliştirilmesi için müdürlüğümüz ve sponsor firmalarca ortaklaşa Zamantı Irmağı'nda Rafting Şenlikleri yapılmaktadır.

Bakınız ilçeler bölümü Yahyalı ilçesine.

SULTAN SAZLIĞI (KUŞ CENNETİ)

Develi-Yeşilhisar–Yahyalı üçgeni içerisinde yer alan Sultan Sazlığı ilçemizin güneyinde, ilimize 70 km uzaklıktadır. Bölgenin kuzeyinde bulunan volkanik Erciyes Dağı eteklerinde bulunan ve 8-13 hektarlık sulak bir alanı kaplayan bölgenin büyük bir kısmı sazlarla kaplıdır.

1986'da yapılan bir araştırmaya göre 151 kuş türü kaydedilmiştir. Bunlardan 80'den fazlasının sahada kuluçkaya yattığı tesbit edilmiştir. Kuş türlerinden bazıları; akpelikan, küçük karabatak, flamingo, turna, dikkuuyruk, kılıçgagası, karasamur vb.'dir.

Geniş bilgi için İlçeler bölümü, Yahyalı ilçemize bakınız.

ALADAĞLAR MİLLİ PARKI

Aladağlar Milli Parkı, 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 3. maddesi gereğince Bakanlar Kurulu kararı ile 06.09.1995 tarih ve 22396 sayılı Resmi Gazetede Kayseri, Niğde ve Adana illeri sınırları dâhilindeki 54.524 hektarlık alan olarak tefrik edilmiştir. Geniş bilgi ilçeler bölümü, Yahyalı ilçesinde bulabilirsiniz.

BEŞTEPELER PİKNIK ALANI

İkiyüzbin metrekare genişliği ile Orta Anadolu'nun en büyük parkı olan Beőtepelere Parkı'nda; döner restaurant, kır kahvesi, Kayseri evi, gösteri merkezi ve hayvanat bahçesi bulunmaktadır. Bunların yanı sıra gölet, piknik alanları, kamelyalar, yürüyüş yolları ve oto park alanları bulunmaktadır.

KIRANARDI KENT ORMANI

Barbekülü kamelyaları, yürüyüş yolları, spor sahaları, sosyal tesisleri ve restoranı ile Kayseri Kent Ormanı; gece ve gündüz sunduğu doyumsuz Erciyes ve şehir manzarası ile ziyaretçileri adeta büyülüyor.

TUR GÜZARGAHLARI GÜNÜBİRLİK TURLAR

ŞEHİR İÇİ TURU

Cumhuriyet Meydan'ında bulunan eserlerin görülmesi (Şehir Surları, İç Kale, Kurşunlu Cami, Sahabiye Medresesi, Saat Kulesi, Atatürk Anıtı ve Yeni Tören Alanı); Kapalı Çarşı, Bedesten, Vezir Han, Ulu Cami, Gıyasiye ve Şifahiyeye Medresesi, Hacı Kılıç Cami ve Medesesi, Hunat Hatun Külliyesi, Atatürk Evi, Güpgüpoğlu Konağı, Ahi Evran Esnaf ve Sanatkârlar Müzesi, Döner Kümbet, Seyyid Burhaneddin Türbesi, Arkeoloji Müzesi ve Kent ve Mimarsinan Müzesi.

GESİ, AĞIRNAS VE KÜLTEPE TURU

Gesi, Kayabağ Köyü'nde bulunan kuş evleri (güvercinlik); Ağırnas'ta Mimarşinan'ın doğduğu ev, yer altı şehri, kilise ve bezirhanenin gezilmesi; Kültepe'de Asur ticaret kolonilerinin oluşturduğu Karum Pazar Yeri ve yerli halkın oturduğu Kaniş yerleşim alanının gezilmesi.

ERCİYES KAYAK TURU

3917 m. yüksekliğindeki Orta Anadolu'nun en yüksek dağı olan Erciyes'te kışın 2250 m. yükseklikte bulunan Tekir Yaylasındaki kayak merkezinde Aralık- Mart ayları içersinde kayak yapmak mümkündür.

DAĞCILIK TURU

Erciyes Dağı'nı doruğuna iki yönden tırmanış yapılır:

a)Tekir Yaylası'ndan tırmanış:

Kayseri'ye 24 km uzaklıkta bulunan Tekir Yaylası'ndan tırmanışa başlanır. Yaklaşık 4 saatlik bir yürüyüşten sonra Şeytan Deresi adı verilen vadiye varılır. Bozkırlarla kaplı vadi tabanının sağ kenarından tırmanışa devam edilir. 2 saatlik yürüyüş ve tırmanıştan sonra, Erciyes'in doruğuna ulaşılır. Bu noktaya varan dağcı, batı kesiminde yükselen ana doruğu rahatlıkla görür. Aralıktaki boyun geçilerek ana doruğa varılmaktadır.

Doğu yüzünden iple inilir. Tekir Yaylasından, doruğa çıkış ve dönüş, normal hava koşulları altında, 8-10 saatlik bir zaman alır.

b)Kuzeybatıdan Tırmanış:

Kuzeybatı tırmanışı Hacılar ilçesinden başlanmaktadır, Aksu Yurdu üzerinden geçilerek Süt Donduran Yaylası'na (2950 m) kamp kurulur. Hacılar- Kamp yeri yaklaşık 5 saattir. Buzul üzerinden tırmanışa devam edilerek önce doğu zirvesine ulaşılır. Eğer buzul sathı yumuşak kar ise, iniş aynı yerden yapılır. Değilse, dağın batı yüzünden inilerek kamp yerine gelinir.

DOĞA TURU (TREKKİNG):

Aladağlar Milli Parkı'nda bulunan dağ göllerimiz (Gökgöl, Karagöl, Çömçe, Yıldız gibi); yaylalarımız (Gökoluk, Eğri, Meyden, Akçay) ve Aladağlar Milli Parkının en görkemli zirveleri Demirkazık(3756 m), Emler(3723 m),Tosun Tepe(3612 m), Eğri(3550 m), Direktaş (3510 m) zirveleri ve dünyanın peyzaj alanı yedigöller fotoğraf çekme(Foto safari), manzara ve zirve zevkini tatmak için ideal bir trekking rotasıdır.

Buradan daha sonra Hacer Boğazından çevresinde dağ gölleri çağılayan ve görkemli kaya oluşumları ve derin Hacer Vadisi'nden Ulupınar Yaylası'na oradan Hacer Orman'ı Soğukpınar mevkiinde Türkiye'nin en görkemli şelalelerinden Kapuzbaşı Şelalelerine de bütün yorgunlukları atmak mümkündür.

RAFTİNG TURU:

Yahyalı İlçesi sınırları içersinde yer alan ve 51 km uzunluğa sahip Zamantı Irmağı'nın 15 km.'sinde Milli Rafting Parkuru yer almaktadır. Parkur, Güney Zamantı kanyonu içersinde yer almaktadır.

NOT: Rafting turlarının 2 veya 3 gün olarak düzenlenmesi daha uygun olacaktır.

KAPUZBAŞI ŞELELE TURU:

İlimize 175 km uzaklıkta Yahyalı ilçemizin 75 km güneyinde yer alan Kapuzbaşı Şelaleleri 7 ana şelaleden oluşmaktadır.

Aladağlar'ın zirvesinde bulunan kar ve buzulların erimesi ile beslenen şelaleler bölgesi dağcılık, avcılık, akarsu balıkçılığı, doğa yürüyüşü açısından oldukça elverişli bir bölgedir.

NOT: Doğa yürüyüşü turlar ve şelale turları, haftalık veya daha uzun süreli düzenlenmesi daha uygun olacaktır.

SOĞANLI VADİSİ TURU:

İl merkezine 80 km uzaklıkta bulunan Yeşilhisar İlçesi Soğanlı Köyü'nde bulunan vadide, Kaya Kilise ve mağaralarının bugünkü evlerle iç içe girdiği

yerleşim yeri yer almaktadır. Aynı güzergâhta bulunan İncesu İlçesindeki Kara Mustafa Paşa Kervansarayı, Erdemli ve Keşlik günü birlik olarak gezilebilir.

KUŞ GÖZLEMCİLİĞİ TURU:

İl merkezine 70 km mesafede bulunan Sultan Sazlığı, Yahyalı İlçemize bağlı Ova Çiftliği Köyü'nden ulaşmak mümkündür. Sazlarla kaplı olan alan içersinde göller bulunmaktadır. Bu göllere botlarla ulaşarak kuş gözlemciliği yapılmaktadır. Ayrıca gözetleme kulesinden çevre izlenebilir ve kuş müzesi gezilebilir. Günübirlik gezilebileceği gibi, en uygunu 2 günlük yapılan turlardır.

NOT: Yukarıdaki tur güzergâhlarından da anlaşılabilceği gibi (spor aktiviteleri turları hariç), diğer tur güzergâhlarımız ilimiz için en az altı günlük program yapmanız uygun olacaktır.

KÜLTÜREL MİRASLARIMIZ KAYSERİ EVLERİ

Kayseri'nin dörtbin yıllık geçmişinden günümüze kadar ve yaşayan tarih mirası Selçuklu hâkimiyeti ve sonrasına aittir. Daha önceki dönemlerden, birincisi şehrin mekân değiştirmesi, ikincisinde savaş ve depremlerde büyük tahribatlar olması nedeniyle, dikkate değer yapı kalmamıştır.

Geleneksel Kayseri Evleri; girintili-çıkıntılı, dar ve çıkmaz sokaklar üzerinde sıralanmıştır. Evler tek katlı, iki veya üç katlı, bahçeli veya çıkmalıdır.

Kayseri Evleri basit bir plan şemasına sahiptir. Sofa adı verilen büyük oda, kapalı mekânların çekirdeğidir. Sofanın bir yanında harem (yatak odası),diğer yanında mutfak (tokana) bulunur.

Avlu evin önemli bir bölümüdür. Mutfak, kiler, tuvalet, ahır, samanlık gibi

mekânların tümü avlu çevresindedir. Gündelik hayatın büyük bir bölümü burada geçtiği için Kayseri’de avluya “hayat” adı verilir.

Genellikle Kayseri Evlerinin iç bölümleri farklı özelliklere sahiptir. Odalar tamamen farklı hacimlerde. Her bir odanın iki, bazen üç yanında sedirler bulunur. Odaların duvarlarının ve tavanının tamamı veya bir kısmı işlemeli ağaçlarla kaplıdır. Evin en etkileyici odası “sofa”dır.

BAĞ EVLERİ: Bağ evleri tek göz odadan ibaret olabileceği gibi, büyük konaklar ya da modern villalar şeklinde de olabilmektedir. Aynı zamanda büyük ölçüde yöre mimarisinin özelliklerini de taşımaktadır. Geleneksel tarzda yapılan bağ evleri, sahiplerinin maddi durumlarına göre farklılıklar göstermekle birlikte, hemen tümünde ortak yanlar bulunmaktadır. Kayseri şehrinde yaşayan insanlar için bağ evi yaşantısı büyük önem taşımaktadır.

GELENEKSEL EL SANATLARI

Kayseri’de el sanatları son derece gelişmiş olup çeşit zenginliğine de sahiptir. Bunlar; halıcılık, kilimcilik, taş işlemeciliği, ahşap oymacılık, demircilik ve kadınların yaptıkları dantel, makrome, mekik oyları, iğne oyları gibi işlerdir.

Kültürel varlığımızın en önemli öğelerinden biri olan el sanatları, ülkemizin bir çok yerinde olduğu gibi Kayseri’de de babadan oğla ya da ustadan çırağa geçerek yüzlerce yıl öncesinden günümüze gelmiştir.

Kayseri kültürünün bir parçası olan ve geçmişte ekonomik hayata yansıyan geleneksel el sanatlarının pek çoğu kaybolmuştur. Yüzyıllar boyunca Kayseri için önemli bir gelir kaynaklarından deri işlemeciliği bunlardan biridir. Bununla birlikte yıllardır sürdürülen kimi el sanatları günümüzde de varlığını korumaktadır. Kayseri’de üretilen el dokuması halılar, kilimler ve el yapımı bakır malzemeler değerini günümüzde de muhafaza etmektedir.

HALICILIK

Şehirde el halıcılığının tarihi binlerce yıl öncesine dayanmaktadır. Selçuklularla birlikte Doğudan getirilen el halıcılığı, Kayseri’de daha da gelişerek kendisine göre bir stil kazanmış ve gelişmiştir. Kayseri Halıcılığında iki yöre ön plana çıkmaktadır. Bu yöreler; Bünyan İlçesi ile Yahyalı İlçesi’dir.

Önceleri Bünyan halısının en büyük özelliği halıda kullanılan bütün malzemenin yün ve boya maddesinin doğal olarak kullanılmasından imal edilmesiydi. 1907 yılından günümüze Bünyan halılarında çözgü olarak pamuk ipliği ve sentetik boyalar kullanılmaya başlamıştır. Bünyan halısının cm karesinde ortalama 16-30 imlek bulunmaktadır.

Yahyalı yöresinin halısı tabii boyası, biraz daha kalın dokunması ve kalın kesimi ile dikkati çekmektedir. Yapımında % 100 kök boyası ve yünden yapılmaktadır. Bu halılarda hâkim renk deniz mavisi, kırmızı, kahverengi ve gri renk açıkça görülmektedir. Yünlerin boyanması ise, yerli halkın özel kaynatma metoduyla evlerinde yapılmaktadır.

Yahyalı halısının en önemli özelliklerinden bir de, halının kullanıldıkça boyasının parlaması ve halıda kalitenin yükseltilmesidir.

Tahmini rakamlara göre, şehir ve kırsal da 100 binin üzerinde halı tezgâhı bulunmakta; bu tezgâhlarda binlerce halı imal edilmek suretiyle piyasaya arz edilmektedir.

İlimizde halıcılık halen en popüler el sanatıdır. Bünyan ve Yahyalı halıları motif özelliği, dokuma şekli ve düğüm sayısı ile her yerde tanınmaktadır. (Geniş bilgileri ilçeler bölümünde bulabilirsiniz)

KILIMCILIK

Kayseri yöresi kilimleri, kendine has bir yapıya sahip olmasının dışında, Anadolu’da dokunan kilimlerin bir çoğu ile aynı özellikleri taşımaktadır. Kullanılan motifler; oymacılıkta, mermerde, çinide hatta tezhipte kullanılan motiflerle benzerlik göstermektedir. Kayseri yöresinin ünlü Sarız ve Yahyalı kilimleri, kendine has özellikleriyle çubuklu, ibrikli, nalçalı

Yörük ve Avşar kilimleri olarak da adlandırılır.

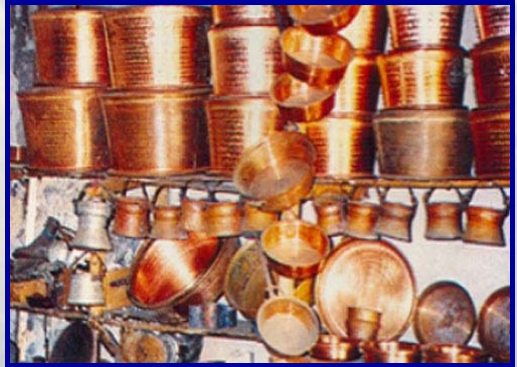
İlimiz ve yöresinde dokunan kilimler ayrı bir özellik göstermekte olup, desen zenginliği, renk özelliği ile diğer yöre kilimlerinden ayrılmaktadır. (Geniş bilgi ilçeler bölümü, Sarız ilçesi).

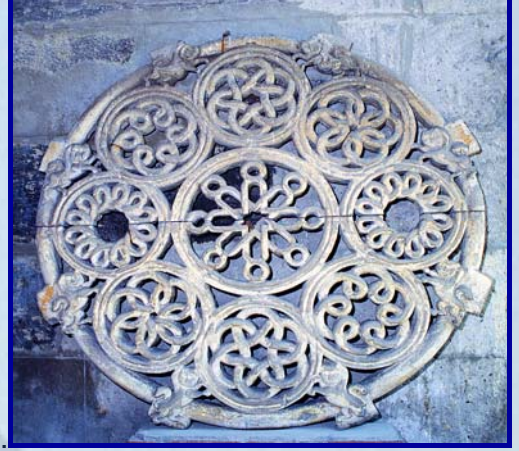
BAKIRCILIK

1950 yıllarına kadar bakır işlemeciliği, önemli el sanatları arasında yer almaktaydı. Bakır İşlemeciliği bakıra dilenen şekli vermek, çekiç kullanımına dayanmaktadır. Sanayi Çarşısı kurulmadan önce bakırcılık şehir içinde Kazancılar Çarşı içersinde yer almaktaydı.

1950 yıllarından sonra bakır işlemeciliğinde yeni unsurlar ortaya çıkmıştır. Bu dönemde, otomatik çekiç ve merdaneleme işlemi başlamıştır. 1960 yılından sonra bakır mamulleri ve bakır işlemeciliği hızla azalmaya başlamıştır. Bu neden olarak hammadde olarak kullanılan bakırın giderek azalması ve bakır fiyatının yükselmesi rol oynamıştır. İşte bu yıllarda piyasada alüminyum yaygınlaşması, bu el sanatının zaman içinde ortadan kalkmasına neden olmuştur.

Kayseri'de yapılan bakır mamulleri olarak; ibrikler, güğümler, siniler, leğen ile mutfak eşyaları yer almaktadır.

TAŞ İŞÇİLİĞİ

Taş yapılar şehri olan Kayseri'de, çok sayıda taş ocakları bulunmaktadır. Ocakların çoğunluğu Ağırnas, Turan Kayabağ ve Mimarsinan kasabasında yer almaktadır.

Yöredeki taşların yumuşak olması ve zamanla sertleşmesi de kolaylaştırmaktadır. Bu nedenle geleneksel Kayseri evleri ve tarihi eserlerde taş işlemeciliğinin en güzel örneklerini görülmektedir.

PASTIRMA

Pastırma; Orta Asya'dan batıya göç eden Türk akıncılarıyla Anadolu'ya gelmiş ve Kayseri'yi kendisine mesken tutmuştur. Orta Asyalı atalarımız sürekli at üzerinde seyir halinde olduklarından yiyeceklerini de yanlarında taşırlardı. Bu durum kurutulmuş eti yiyecek olarak seçmelerine neden olmuştur. Konakladıkları yerlerde eti yumuşatıyor ve pişiriyorlardı. Yerleşik düzene geçildiğinde bu gelenek sürdü ve etin lezzeti ve sağlıklı korunması gayesi pastırma ile sucuğu yarattı.

Evliya Çelebi 17. yüzyılda kaleme aldığı Seyahatnamesi'nde, Kayseri'nin kimyonlu sığır pastırmasından övgüyle söz etmiştir. İlimiz bugün de pastırmanın en iyi yapıldığı yer olarak ününü korumaktadır.

Kesilen bir hayvanın ancak %40'ı pastırma için kullanılabilir. Kaba etten üretildiğinden hayvanın sırtı, boynu, karın kenarları pastırmalık olarak alınır. Diğer kısımlar pastırma için uygun olmadığından artık etlerin değerlendirilmesi ihtiyacı da sucuğun doğmasına neden olmuştur.

Et, pastırma oluncaya kadar yaklaşık bir ay boyunca çeşitli işlemlerden geçiriliyor. Çemen, pastırmaya esas lezzetini veren bir katkı malzemesidir. Lezzet vermenin dışında, eti dış etkenlere karşı korumak, mikroplanmasını önlemek, içindeki enzimler ve organik asitler sayesinde pastırmada bulunan mikropları öldürerek etin gereğinden fazla kurummasını önlemek, havayla ilişkisini keserek kokmasını ve bozulmasını engellemek, etin içindeki yağların oksitlenerek pastırmayı acılaştırmasını önlemek gibi çok önemli işlevleri de vardır.

MANTI

Türk mutfağının en ünlü yemeklerinden biridir. Sırrı parmak uçlarında gizli olan bu meşakkatli yemeğin anavatanı Kayseri'dir. Tüm Anadolu'ya, Kayseri'den yayılmıştır. Eskiden, Kayseri'de anneler biricik oğullarına kız beğenirken, mantıyı nasıl yaptığına bakarlarmış. Gelin adayı kaşığının içine ne kadar mantı tanesi sığdırırsa, o kadar marifetli sayılırmış. Reyhansız yaptıysa mantıyı, acemi denilirmiş. Çünkü, toplanan reyhan çiçeğinin yapraklarını özel olarak kurutup sumak ve naneyle birlikte üstüne serpmek adettir.

Mantının ana unsuru undur. Pınarbaşı ilçemizde bulunan, Uzunyayla'da yetişen ve sarıbursa adı verilen buğday ununun özü çok iyi olduğundan, hamur ufacık yapıldığında bile parmaklar arasında kolayca şekil almaktadır.

Mantı, küçük hamur parçacıklarının içine kıyma konularak yapılır. Yağsız kıymanın içerisine ince ince kıyılan soğan, tuz ve kırmızıbiber ilave edilerek hepsi macun haline gelinceye kadar karıştırılır. Mantı hamurunun yumuşak olmaması gerekir. Yoğrulan hamur 15-20 dinlenmeye bırakılır. Ekmek tahtası üzerinde 1-1.2 milimetre açılır ve 1-1.5 santimetre genişliğinde dikdörtgen parçacıklar halinde kesilir.

Mantının doldurulması aşamasında kadınlar tüm marifetlerini gösterir. Kesilen hamurlar, birer birer alınır, içine nohut tanesinden biraz küçük kıyma parçası konur, her iki elin baş ve işaret parmakları arasında uçlar yanlarda biraz pay bırakılarak birleştirilir. Mantı suda kaynatılarak pişirilir. Kaynama süresi çok önemlidir. Tereyağ ile hazırlanan sos mantıya ilave edildikten

sonra üzerine sarımsaklı yoğurt konur. Daha sonra isteğe göre sumak ve nane ilave edilir.

Tandır Ekmeği

Eski evlerin bazılarında kalın duvara gömülü ocaklık içersinde tandır ocakları yapılır. Hamuru bazlama hamuru gibi yoğrulur, ekşiyip kıvamına gelinceye kadar tandır yakılarak iyice ısıtılır. İstenilen sıcaklık elde edilince hamur bazlama gibi açılarak ortasından ikiye bölünür, elle düzeltilip bir yüzü su ile ısıtılarak tandırın duvarına yapıştırılır.

Bazlama

Kayseri sofrasında ekmek başköşeyi işgal etmekte ve çok tüketilmektedir. Ekmek eskiden evde yapılır ekmek satın almak ayıp sayılırdı. Bağlarda fırın olmadığından ekmek evde pişirilir. Hamuru ekşiyince özel olarak evin dışında yan tarafında yapılan geniş bir ocağa ekmek sacı konur, altına gazel, ot ve kâğıt parçaları atılarak yakılırdı. Üzerine sac konmak suretiyle bazlama yapılırdı.

Diğer Yöresel Yemekler

Kayseri'nin diğer yöresel yemekleri arasında; kayısı, üzüm, kiraz, elma, pekmez ve cevizli sucuk da önemli yer tutardı.

GİLAVORU

KAYSERİ FOLKLORİK BİLGİLERİ

GELENEKSEL GİYİM KUŞAM

İlde genel olarak İç Anadolu'ya özgü giysiler benimsenmekle birlikte, Kayseri'de geleneksel giyim kuşam ilçeler arasında farklılıklar gösterir. Kadın ve erkek giysilerinde el işlemlerinin önemli bir yeri vardır. Son yıllarda kıy ve kent arasındaki keskin farklılıkların yavaş yavaş ortadan kalkmaya başlamasıyla birlikte giyim kuşamdaki değişim de hızlanmıştır.

GELENEKSEL KADIN GİYİMİ:

Kadın giyimindeki çeşitlilik, başlık türleridir. Tepelik ya da fes en yaygın başlıklar arasındaydı. Kimi yörelerde kanaviçeli çekiler kullanılırdı. "Çora Bürük" ya da "bürüncek" dene uzun, ak örtüler ise bir yerden bir yere giderken örtülürdü.

Yaşmak: Genç kızlar tarafından kullanılan kenarları süslü bir başörtüsüdür. Yaşlı kadınlar, daha çok kâğıt baskılı, kilim desenli yapılarla başlarını örten için kullanılırdı.

Tandırılık: Bu gün Afgan kıyafeti olarak adlandırılan kıyafete benzer bir kadın kıyafetidir. Kadınlar tandır yakarken; tarlada, bağda, bahçede çalışırken bu kıyafetler kullanılırdı.

Zıbın: Kadınlar tarafından giyilen kıyafettir. Birkaç kat bezin dokunmasıyla elde edilirdi. Günümüzde giyilen fanila boyundaydı.

Fistan: Bezden dikilen cepsiz şalvara benzeyen kadın kıyafeti idi.

Üçetek: Kadınlar tarafından giyilen bir kıyafetti. Üstten gelen kumaş belden aşağı doğru üç bölüme ayrılır, ikisi yandan biri arkada olan 3 parçanın uç tarafı da süslü dikilirdi. Ön tarafı açık olan bu kıyafetin içine uzun don giyilirdi. Bazı yörelerimizin halk oyunu oynaya kızların giysisi üç etektir.

Salta: Kadife ya da benzer tür kumaşlardan üretilen bir üst giysisi idi. Kollu ya da kolsuz olarak dikilirdi. 5 ya da 6 düğmesi olurdu. Kadınların giydiği saltalar, işlemeleri olurdu.

Nalın: Kadınlar tarafından giyilen altı tahta üstü deriden bir giyecektir. “Çelakü” denilen bir çeşit terlikte zengin kadınlar tarafından kullanılırdı.

Boy Çarı: Pitikare (Pötikare) kumaştan yapılırdı. Kadınlar tarafından boydan aşağı giyilen bu kıyafet, özel günlerde giyilmekte idi. Ayrıca bu kıyafeti tamamlayan ince tül den bir peçe kullanılırdı.

GELENEKSEL ERKEK GİYİMİ

Kıvrma Gömlek: Erkekler tarafından giyilen bir üst kıyafeti idi. Evde dokunan bezler boyanır, ardından basitçe dikilir, ilik açılarak düğme takılırdı. Zamanla yerini manşetli, yakalı gömleklere terk etmiştir.

Aba: Genelde kilim tipi, kalın kumaştan yapılan; yarım kollu, düğmesiz, yakasız erkek kıyafetidir. Bir nevi paltoya benzer idi. Düğmeleri olmadığı için ön tarafı üst üste getirilerek kullanılırdı.

Vırdın: Kolayca giyilip çıkarılan ceket tipinde bir üst giysisidir.

Şalvar: Kıl ya da yünden oldukça bol olarak dikilen, cepli bir erkek kıyafetidir. Kemer yerine uçkur kullanılırdı.

HALK MÜZİĞİ

Halkın duygularını dile getiren önemli unsurlardan bir olan türküler, Kayseri halk müziğinde önemli yer tutmaktadır. İlimizde dilden dile dolaşan pek çok türkü bulunmaktadır. Araştırmalar sonucunda Kayseri yöresine ait; “Ne Hoş Olur Deringözün Üzüümü”, “Üç Kızlar” “İskelesi Tahtadan”, “Ağam

İstanbul'u mesken mi Tuttun", "Gesi Bağları" gibi türkülerden söz edilmektedir.

Ağam İstanbul'u mesken mi tutun
Ağam İstanbul'u Mesken mi tutun
Gördün güzelleri bizi unuttun
Sılaya gelmeye yemin mi ettin

.....

Gesi Bağları
Gesi bağlarında dolanıyorum
Yitirdim yârimi arıyorum
Bir çift cevabına inanıyorum
Gel otur yanıma hallerimi söyleyim
Halimden bilmiyor ben o yâri neyleyim.

HALK OYUNLARI

Kayseri, halk oyunları yönünden "halay bölgesindedir." Halaylar düğünde davul-zurna, kına gecelerinde kadınlar arasında def eşliğinde ve sözlü olarak oynanır. Değişik dönemlerde yöreye yerleşen toplulukların oyunları ayrı ayrı özellik göstermektedir. Pınarbaşı İlçesi'de Avşarların oynadığı "Avşar Ağırması"; Pınarbaşı-Uzunyayla'da çerkeslerin oynadığı "Çeçen (Şeşen); Sarız İlçesi'nde Doğu illerinden yöreye gelip yerleşen insanların oynadığı "Diz Kırma" gibi oyunlar oynanmaktadır. Kayseri yöresinde oynan diğer oyunlar ise şunlardır:

Sinsin Oyunu: Meydanda yakılan bir ateş etrafında erkekler tarafından davul-zurna eşliğinde, daha çok düğünlerde oynanır.

Yumruk Oyunu: Düğünlerde davul-zurna eşliğinde oynanan erkek oyunudur.

Eminem Oyunu: Kadınların türküsünü karşılıklı söyleyerek oynadıkları halay türü ya da karşılıklı guruplar halinde oynanan oyundur. Bu oyunu aynı şekilde erkekler tarafından da oynanmaktadır.

Öteyüz Oyunu: Erkeklerin halay şeklinde davul- zurna eşliğinde oynadıkları hareketli bir oyundur.

DÜĞÜN VE NİŞAN TÖRENLERİ

Karşılıklı yardımlaşma ve dayanışmaların dolayısıyla da komşuluk ilişkilerinin yoğun olarak yaşandığı başlıca toplumsal olaylardır. Davul, zurna ve orkestra eşliğinde geçen düğün törenleri genellikle dört gün sürmekte; perşembe günü öğle vakti başlayan düğün merasimi, pazar günü öğle vakti sona ermektedir.

Nişan törenlerinde de, düğünü andıran bir kalabalık yaşanmaktadır. Davetliler hep birlikte kız tarafına varmakta, yemek, çay ve diğer ikramlardan sonra kadınlar kendi aralarında gelin kıza götürülen hediyeler topluluk huzurunda çağırılır. Böylece nişan merasimi tamamlanmış olmaktadır.

MANİLER

Kayseri'de ortak ürünlerin en canlı ve en yaygın türünü maniler oluşturur. Halkın duyguları, özlemleri, inanmaları yalın bir dille maniye yansımaktadır. Yörede derlenmiş bir mani örneği:

Dağlar duman içinde
Sözüm harman içinde
Ben bir adam yitirdim
Kayseri'nin içinde

SÖYLENCELER

Yörede söylencelerin çoğu ermişler üstüne söylenmiştir. Bunların en önemlileri ise, Hacı İbrahim Devletli Söylencesi, Abdi Dede Söylencesi'dir.

YEREL AĞIZLAR:

Yörenin ağız özellikleri ses uyumu ile değişiklik göstermektedir.

Lele (lale), cezva (çezve), nişan (nişan).

Yabancı kökenli sözcüklerden ses türemeleri kullanıldığı görülür. Örneğin, irezil, irecep, irenk. Ünsüz ikizleşmesi ise yaygın olarak kullanılmaktadır; gücük, acık, eşşek gibi..

Yöreden birkaç yerel sözcüklerden; anişik (zevksiz), keven (sert soğuk), sıda (öfke), becen (tavşan yavrusu), sındı (makas), zavrak (salatalık), kurük (sıpa), cıngı (kıvılcım), yalimsak (görgüsüz) gibi.

ATASÖZLERİ

Genel kural niteliğindeki atasözleri, yöre yaşam biçiminden, değer yargılarından izler taşımaktadır. Yoğun ticaret yaşamı, dinsel öğelerin de atasözlerine yansıdığı görülmektedir.

Kayseri ve çevresinden Türk Dil Kurumu tarafından derlenmiş atasözlerine birkaç örnek verecek olursak;

Kuru ağaçtan boru çıkmaz atasözüyle dile getirilmek istenen; elverişsiz gereçle iyi şeyler elde edilememesini ifade etmektedir.

“Ev danası öküz olmaz” ile dile getirilmek istenen, insanların yakındaki kişileri yeterince değerlendirmeyeceği;

“Oha var öküz durdurur, oha var zelve kırdırır” ile ikazlarda ölçülü olunması gerektiğini;

“Öğleni kıl, akşamı bil” ile sorumluluğunu unutma, gelecek için hazırlıklı ol anlamında kullanılmıştır.

TEKERLEMELER

Masal tekerlemeleri, yanıltmacalar, sayışma tekerlemeleri, Yörenin dil özelliğini yansıtır niteliktedir.

Oyun sayışma tekerlemelerine bir örnek:

Ene mene dosi
Dosi çikilota
Buz gibi limonata
Limonata bitti
Goca gafrı yitti
Arıya arıya
İşim gücüm bitdi.

BİLMECELER

Kayseri’de bilmeceye “matal” denir. Çoğu ölçülü uyaklıdır. Çözüm için ipuçları elde etmek amacıyla sorular yönetilir. Karşılıklı bilmece sorulur. Bu durum dostça bir hava içersinde bir tür bilgi yarışı, zihin sporu biçiminde sürer. Acele etmemeye, sabırlı olmaya özen gösterilir.

Birkaç bilmece örneği:

Akşamdan çamur

Sabahtan kömür

Kadınlar yakar

Ağalar bakar. (*Kına*)

Al üstüne al bağlar

Mor üstüne mor bağlar

Kesilen kelle değil

Kesen kasaplar ağlar (*Soğan*)

HAYATIN ÇEŞİTLİ ALANLARI İLE İLGİLİ İNANIŞ VE PRATİKLER BATIL İNANÇLAR

Batıl inançlar, cehaletle aynı anlamı taşımaktadır. Tarih içerisinde insanlar, karşılaştıkları olaylar karşısında zaman zaman garip işler yapmışlardır. Bunda Türklerin eski dinleri olan Şamanizm rahipleri ile Kamların etkisi görülmektedir. Toplumun her konuda bilgilendirilmedi dönemlerde, Kamlar tabiatta bulunan değişik otlarla insanları ve hayvanları tedavi etme yoluna gitmişlerdir. Ayrıca bazı olaylar karşısında yaptıkları garip danslar ve hareketler sonucunda isteklerine ulaşmaları, halkı batıl inançlara yöneltmiştir. Cehaletin dorukta olduğu dönemlerde bilim adamları çalışmaları, halktan olumlu sonuç alamamıştır.

İLİMİZDE GÖRÜLEN BAZI BATIL İNANÇLAR

Al Basması: Al Basması (Umayı nefise) adı eski Türk töresinden kaynaklanmaktadır. Şamanizm'de Umay adındaki kişi, gebeleri ve lohusaları koruyan manevi bir kişiliktir. İslâm'la bu inanç tersine döndü. Umay ve Umacı olarak adlandırılan bu cadı, lohusaların düşmanı olarak kültürümüze yeniden girmiştir. Yapılan tüm hareketler Umaydan lohusaları korumak için yapılır hale gelmiştir.

Umaydan korunmak için loğusa kadının odasında geceleri ışıklar sabaha kadar yanar, yanında mutlaka bir kişi bulunurdu. Ocaklardan kılıç

getirilir, loğusa kadının yastığının altına konulurdu. Kılıç bulunamazsa loğusa kadının başına al (kırmızı) yazma bağlanır.

Kurt Ağzı Bağlamak: Dağda otlatılan koyun, inek vb. gibi hayvanların dağda kaybolması sonucu, bu işle uğraşan insanlar, hocalara giderler bir külek yoğurt ve bir tas hoşaf gibi hediye götürürler, hocalar da “Allahümme ya mabut, ağzını bağla dilini tut” diye dua etmek suretiyle kaybolan hayvanların kurt tarafından öldürülmesine mani olunacağına inanılır.

Köpek Uluması: Durmadan uluyan köpek, kötü işlerle yorulur ve köpek susturulur. Köpek susmazsa öldürülür. Ayrıca kara kedi ve kara köpek de uğursuz sayılır.

Bunlara ilave olarak; akşam tırnak kesilmesi, baykuş ötmesi, kadının erkeğin önünden geçmesi gibi eylemlerde uğursuz sayılmaktadır.

HALK HEKİMLİĞİ

Difteri (kuşpalazı): Hastalığa yakalan çocukların iyileşmesi için, Mehmet ismini taşıyan 7 kişinin evinde birer kaşık yemek yağı toplanıp, karıştırılır. Günde bir kaşık çocuğa içirilir.

Üzerlik Otu: Genellikle mezarlık yetişen bu otun tohumları toplanır, motif şeklinde ipe dizilmek suretiyle evlere asılır. Nazardan koruyucu olduğuna inanılan bu motiflere halen günümüzde rastlanmaktadır. Ayrıca bu ottan bir miktar tavaya konur, dumanı çıkıncaya kadar yakılır, çıkan duman hastalara teneffüs ettirilirdi. Dumanı teneffüs eden hastaların rahatlayacağına inanılmaktadır.

Kırık-Çıkık Tedavisi: Sınıkçılar tarafından yaptırılmakta idi. Ehil olmayan bu insanlar pek çok kişinin sakat kalmasına yol açmıştır.

Bebeklerde Kulak Ağrısı: Kulağı ağrıyıp devamlı ağlayan çocukların kulağına 3-5 damla anne sütü damlatılırdı. Bebeğin gerçekten kulak ağrısı varsa sütün yumuşatıcı etkisi yüzünden iyi gelir bebek susardı.

Muska Yazma: Bu işi meslek edinmiş üfürükçüler tarafından bazı ibaretler kâğıt üzerine yazılmaktaydı. Bu kâğıtlar üçgen biçiminde katlanarak taşınırdı. Sadece sıhhat için değil, başka amaçlar için de muska yazılırdı. Bunlar, şirinlik muskası, ara bozma muskası gibi..

YEREL ETKİNLİKLER

Mimar Sinan Kültür ve Sanat Haftası

Yeri ve Tarihi: Merkez ve Ağırnas Kasabası- Nisan'ın 2. Haftası

Düzenleyen Kuruluş: İl Kültür Müdürlüğü-Ağırnas Belediyesi-Erciyes Üniversitesi

Tel+Belgegeçer: (0352) 222 03 63 + 232 25 81

Hıdrellez Bayramı

Yeri ve Tarihi: Merkez-6 Mayıs

Düzenleyen Kuruluş: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Tel + Belgegeçer: (0352) 222 03 63 + 232 25 81

Akkışla-Gömürgen Yoğurt Festivali

Yeri ve Tarihi: Akkışla İlçesi, Gömürgen Beldesi- Mayıs'ın 4. Haftası

Düzenleyen Kuruluş: Gömürgen Belediye Başkanlığı

Tel + Belgegeçer: (0352) 595 51 66

Rafting Şenlikleri

Yeri ve Tarihi: Yahyalı İlçesi - Haziran

Düzenleyen Kuruluş: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü – Sponsor Firma

Tel + Belgegeçer: (0352) 222 39 03 + 222 08 79

Sarız Kilim Festivali

Yer ve Tarihi: Sarız İlçesi – Temmuz'un 3.haftası

Düzenleyen Kuruluş: Sarız Kaymakamlığı

Tel + Belgegeçer: (0352) 561 20 18

Erciyes Atlı Yayla Turizm Şenlikleri

Yeri ve Tarihi: Hacılar İlçesi – Temmuz'un 3. Haftası

Düzenleyen Kuruluş: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Hacılar Belediye Başkanlığı

Aşık Seyrani Kültür ve Sanat Şenlikleri

Yeri ve Tarihi: Develi ilçesi – Ağustos’un 4.Haftası

Düzenleyen Kuruluş: Develi Kaymakamlığı

Tel + Belgegeçer: (0352) 621 60 13 + 621 61 42

Üzüm Festivali

Yeri ve Tarih: İncesu İlçesi – Eylül’ün 2. Haftası

Düzenleyen Kuruluş: İncesu Belediye Başkanlığı

Tel + Belgegeçer: (0352) 691 33 13 – 691 30 03

Dadaloğlu Kültür Sanat Şenliği

Yeri ve Tarihi: Tomarza İlçesi – Dadaloğlu Beldesi – Eylül’ün 2. Haftası

Düzenleyen Kuruluş: Dadaloğlu Belediye Başkanlığı

Tel + Belgegeçer: (0352) 664 30 22

Yemliha Patlıcan Festivali

Yeri ve Tarihi: Kocasinan İlçesi-Yemliha Kasabası- Eylül’nün 4. Haftası

Düzenleyen Kuruluş: Yemliha Belediye Başkanlığı

Tel + Belgegeçer: (0352) 392 20 03 – 392 20 02 + 392 24 43

İncili Çavuş Kültür Sanat Şenliği

Yeri ve Tarihi: Tomarza İlçesi – Ekim’in 1. Haftası

Düzenleyen Kuruluş: Tomarza Kaymakamlığı

Tel + Belgegeçer: (0352) 661 55 15

Ahilik Kültür Haftası

Yeri ve Tarihi: Merkez – Ekim’in 2. Haftası

Düzenleyen Kuruluş: Sanayi ve Ticaret Müdürlüğü-Esnaf ve Sanatkârlar

Birliği Başkanlığı

Tel + Belgegeçer: (0352) 231 10 08

Seyyid Burhaneddin'i Anma Günü

Yeri ve Tarihi: Merkez – Kasım'ın 4.Haftası

Düzenleyen Kuruluş: Seyyid Burhaneddin Hazretleri Derneği

Tel + Belgegeçer: (0352) 231 32 87

Atatürk'ün Kayseri'ye Geliş

Yeri ve Tarihi: Merkez – 19 Aralık

Düzenleyen Kuruluş: Kayseri Valiliği-Milli Eğitim Müdürlüğü-Gençlik Spor İl Müdürlüğü

Tel + Belgegeçer: (0352) 222 89 75

Erciyes Kış Turizm Şenliği

Yeri ve Tarihi: Melikgazi İlçesi-Erciyes Kış Turizm Merkezi

Düzenleyen Kuruluş: İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü-Sponsor Firmalar

Tel + Belgegeçer: (0352) 222 39 03 + 222 08 79

SEYAHAT ACENTALARI

1-) ALTO TURİZM SEYAHAT ACENTASI A GRUBU

Fatih Mah. İstasyon Cd. Dörtüol Apt.
No:48/A Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 444 25 86 Belgegeçer: 222 67 84
info@altotur.com.tr

2) ALTO TURİZM SEYAHAT ACENTASI A GRUBU ŞUBE

Hoca Ahmet Yesevi Mh. Havaalanı Yolu
Özkanlar St. 304/A
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 444 25 86 Belgegeçer: 222 67 84

3) ALTO TURİZM SEYAHAT ACENTASI A GRUBU ŞUBE

100.Yıl Mah.Yeni Sanayi Girişi Petrol
Ofisi İstasyonu
Yahyalı/KAYSERİ
Tel: 611 35 93

4) AÇI TURİZM SEYAHAT ACENTASI A GRUBU

Fevziçakmak Mah. M.Kemal Paşa Bulv.
Emel Apt. No: 98/D
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 234 69 69 Belgegeçer: 223 83 23
info@aciturizm.com.tr

5) ALVİS TURİZM SEYAHAT ACENTASI A GRUBU

Fevzi Çakmak Mah. Sivas Cad. 50.Yıl
Apt.Altı No:95
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 235 60 34 – 235 62 74
Belgegeçer: 235 61 37
alvis@alvistavel.com

6) ASHAB TURİZM SEYAHAT ACENTASI A GRUBU

Gavremoğlu Mh.Tavlusun Cd.Sitaş İş
Merkezi Kat 3 No:9 Melikgazi/KAYSERİ
Tel:231 69 11 Belgegeçer: 231 69 23
ashabturizmkayseri@hotmail.com.

7) ASPO TOUR SEYAHAT ACENTASI A GRUBU

Gevher Nesibe Mah. Salih Avgun Paşa
Cad. Hukuk Plaza Kat: 1 No: 17
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 222 25 32 Belgegeçer: 222 25 31
www.aspotour.com.
info@aspotour.com.

8) BİLAL ÖNAL TUR. SEY. AC. A GRUBU

Fevzi Çakmak Mah. Sivas Cad. Girne
Ap. No: 115/10 Kocasinan-KAYSERİ
Tel: 235 02 04 Belgegeçer: 235 26 27
www.bilalunalturizm.com.tr

9) BREMER TURİZM SEYAHAT ACENTASI A GRUBU

Gevher Nesibe Mh. Tekin Sok. Hukuk
Plaza İşhanı.No:6/C
Kocasinan/KAYSERİ
Tel:222 99 46 Belgegeçer:232 19 34
erdi@gezginturizm.com.tr
bremertour@kentturizm.com

10) BREMER (GEZGİN) TURİZM SEYAHAT ACENTASI A GRUBU ŞUBE

Sivas Cd. Çağlayan Apt. No:58/1
Melikgazi/KAYSERİ
Tel:223 91 54 Belgegeçer:223 91 63
gezgintur@kentturizm.com
erdi@gezginturizm.com.tr

**11) BTT TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Gevher Nesibe Mh. İstasyon Cd.
No:59/A Kocasinan/KAYSERİ
Tel:221 23 15
Belgegeçer:232 42 39 – 221 23 15
ceyhandayioğlu@hotmail.com

**12) BÜŞRA TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Kalpaklıoğlu Mh. Yenisu Sk. Dünya İş
Merkezi A Blok Kat:7 No:44/27
Melikgazi/ KAYSERİ
Tel:232 14 33-231 69 59
Belgegeçer:232 14 34
busra-kayseri@hotmail.com

**13) CARVİS TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Alpaslan Mh. Sivas Cd.Kasseria AVM
Asma Kat No:75 Melikgazi /KAYSERİ
Tel:223 69 99 Belgegeçer: 223 98 88
carvisturizm@hotmail.com.
sahinToksun1962@hotmail.com.

**14) CONSYM TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Kılıçarslan Mh. Sivas Bulv. Emre Apt.
No:88/A Melikgazi/ KAYSERİ
Tel: 235 13 23 Belgegeçer: 235 14 53
Info@consymtravel.com.

**15) ÇAĞLAR TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Kılıçarslan Mh. Sivas Cd. No: 46/A-B
Melikgazi/ KAYSERİ
Tel: 234 14 11 Belgegeçer: 235 48 08
cemalatac@hotmail.com

**16) DİNÇ TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

İnönü Bulv. Gönül İş Merkezi Kat:1 No:
101 Melikgazi/ KAYSERİ
Tel: 320 78 76 Belgegeçer:320 78 79
dincturizm@hotmail.com

**17) ERKİLET TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
C GRUBU**

Gevher Nesibe Mh.Tekin Sk.Hukuk
Plaza İşhanı No:6/C
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 222 04 80 Belgegeçer: 222 02 81
erkiletturizm@hotmail.com

**18) ERT KAYSERİ TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Fevziçakmak Mh. Mustafa Kemal Paşa
Blv. Nato Cd. Korkmaz Apt. No:144/A
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 222 61 07-235 22 22
Belgegeçer: 235 68 68
ertenturizm@hotmail.com

**19) HATTİ TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Mimarsinan Mh. Sivas Blv. No:131/2
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 235 48 51 235 95 71

**20) GERMETA TRAVEL TURZ. SEY.
ACENTASI
A GRUBU**

Cumhuriyet mah. İnönü Bul. Kantarcı
Ap. No: 75/D Melikgazi-KAYSERİ
Tel: 201 11 11 Belgegeçer: 201 11 12
www.germatetravel.com

**21) KAYSERİ ŞAHİKA TURİZM
SEYAHAT ACENTASI
A GRUBU**

Serçeönü Mh. Mesken Sok. Saray Cad.
Irmak Sitesi No:64

Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 222 40 40-222 46 46
Belgegeçer: 221 23 23
Info@sahikaturizm.com.tr

**22) İN-WAY TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Gevher Nesibe Mah. İstasyon Cad. No:
55/C Kocasinan / KAYSERİ
Tel:222 73 53 -222 73 50
Belgegeçer: 222 84 98
elif@in-way.com.tr

**23) THE JOKER TOUR TURİZM
SEYAHAT ACENTASI
A GRUBU**

Cumhuriyet Mh. Mevlevi Cd.No:17 Kat:2
Melikgazi/KAYSERİ
Tel: 221 41 95 Belgegeçer:221 41 96

**24) KİTHARA TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Muammerbey Mh. Sivas Cd. Akel Apt.
No:29/A Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 222 44 55 Belgegeçer: 221 43 23

**25) KOLEGA TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Serçeönü Mh. Sivas Bulv. No:37/D
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 231 11 44(221 18 76 -221 10 99)
Belgegeçer: 231 26 79

**26 LAPİS TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Serçeönü Mh. Pervane Cd. Gönen İş
Mkz. No:1/4 Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 222 90 91 Belgegeçer: 222 64 54-
(2229379)

**27) LMFC TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Sahabiye Mh.Ahmet Paşa Cd. Örnek İş
Merkezi No:17/B
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 222 82 88 Belgegeçer: 222 84 55
enginhavacılık@ttmail.com

**28) MİNERVA TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Sedar Cad. Vakıfçarşısı İşhanı Kat:1
No: 4 Melikgazi / KAYSERİ
Tel: 222 12 60 Belgegeçer: 222 12 60
Info@minervatours.com

**29) NEFER TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Gevher Nesibe Mh. Gür Sk. Özmutlu İş
Mrkz. No:9/7 Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 231 92 71-222 26 24
Belgegeçer: 232 20 00

**30) NEW GÖREME TURİZM
SEYAHAT ACENTASI
A GRUBU ŞUBE**

İstasyon Cd. Fazlıoğlu İşhanı Kat:8 /A
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 231 14 53- 222 00 50
Belgegeçer: 231 14 53
Info@goremetur.com

**31) NEVİL TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Sahabiye Mah. Gülhan Sok.Göksu Apt.
No: 9/A Kocasinan /KAYSERİ
Tel: 222 30 04 Belgegeçer: 221 30 21
e-maili Aynur-gs-@hotmail.com

**32) PEOPLE TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU ŞUBE**

Sahabiye Mh.Tunalı Cd.Göksu Apt.
No:5 Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 221 00 03-221 00 27
Belgegeçer: 232 42 20
people@peopletour.com

**33) PINAR ERTEN TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Gevher Nesibe Mh. Tekin Sk. Hukuk
Plaza Altı No:6/B Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 222 03 52 Belgegeçer: 222 60 80
pinarturizm@superonline.com

**34) PINAR ERTEN TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU ŞUBE**

Demirciler Sit. 14. Cd. No:44
Melikgazi/KAYSERİ
Tel: 311 44 10-311 44 11
Belgegeçer: 311 44 12-222 60 80

**35) PEÇENEK TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
B GRUBU ŞUBE**

Sahabiye Mh. Ahmet Paşa Cd. Örnek İş
Merkezi No: 17/B Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 222 10 55 -222 13 51
Belgegeçer: 222 49 52
pecenekturizm@hotmail.com

**36) POSTALLI TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Camikebir Mh. Burç Cd. Demircioğlu Apt.
No:1/2 Melikgazi/KAYSERİ
Tel: 222 11 00(222 10 00-223 03 03)
Belgegeçer: 222 11 01

**37) PUAN TUR TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU ŞUBE**

Camikebir Mh. Eski Postane Geçidi
Kılınmaz İşhanı Kat:2 Daire:205
Melikgazi/KAYSERİ
Tel: 222 63 71 Belgegeçer: 222 63 71

**38) SANCAKTAR TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Sahabiye Mah. Ahmetpaşa Cad. Örnek
İş Merkezi No:17/A
Kocasinan/KAYSERİ

Tel: 221 12 30-221 12 40
Belgegeçer: 221 09 79

**39) SEGON TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
B GRUBU**

Sivas Cd. Uzun Sit. E Blok No:135/2
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 223 54 67 Belgegeçer: 223 84 75
gonca@segontour.com

**40) SEMERŞAH TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU ŞUBE**

Camikebir Mh. Cumhuriyet Cd. Asma
Sk. No:7/1 Melikgazi/KAYSERİ
Tel: 231 52 46 Belgegeçer: 231 22 00

**41) SÜ-HA TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Serçeönü Mh. Saray Cd. Erciyes St. A
Blok yanı No:25/B Kocasinan/KAYSERİ
Tel:232 26 66-62 Belgegeçer: 232 26 79
suha@suha.com.tr

**42) SÜ-HA TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU ŞUBE**

Kalpakçioğlu Mah. Sivas Cad. No:12/24
Melikgazi/KAYSERİ
Tel: 331 12 92-444 11 38 den İstenecek
Belgegeçer: 331 12 99

**43) SÜ-HA TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU ŞUBE**

Nazmi Toker Cad. No:46
Melikgazi/KAYSERİ
Tel: 231 66 47

**44) ŞEB TOUR TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Hacısaki Mh. Kocasinan Blv. No:22
Kat: 4/3 KAYSERİ
Tel: 336 22 12 Belgegeçer: 320 13 31
idemirel@samtas.com.tr

**45) TANVER TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

M.Kemal Paşa Blv. Anadolu Sit. Altı
No:67/D
Melikgazi/KAYSERİ
Tel: 222 61 96 Belgegeçer: 222 49 65

**46) TILDA TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Mimarsinan Mh. Sivas Cd. Göksu Apt.
No:141/A-B
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 236 22 62-63-64
Belgegeçer: 236 22 65
tilda@tildatour.com

**47) TOKERLER TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Çarşı Cami Yanı No:5
Develi/KAYSERİ
Tel: 621 05 10 Belgegeçer:621 76 81

**48) TRAVELEX TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Hoca Ahmet Yesevi Mh. M.Kemalpaşa
Blv. Özkanlar St. No:304/A
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 337 00 52-50 Belgegeçer: 337 00
49 info@travelexturkey.com

**49) TUNAGÜR TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Serçeönü Mh.Ahmetpaşa Blv.Çiçek İş
Hanı No:14/B
KOCASINAN/KAYSERİ
Tel: 221 33 99 Belgegeçer: 232 53 32
tubaturkmen38@gmail.com
Ozturk.sefenay@zmail.com

**50) TURDEN TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Serçeönü Mh. Ahmet Paşa Cd.
Sünullah Apt No:7/B-C
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 231 55 00 Belgegeçer: 231 55 50
Kayseri@skyangelaviation.com

**51) VEDA TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Gevher Nesibe Mh. Park Cd. Fidan
İş. Mrkz. No:22/4-B
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 222 68 86 Belgegeçer: 221 25 85
info@vedaturizm.com

**52) YA-FA TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Hunat Mahallesi Dünya İş Merkezi
A Blok Kat: 2/7 Melikgazi/KAYSERİ
Tel: 232 77 27
Belgegeçer: (231 36 32) 232 77 27
Mail: yafaturizm@hotmail.com

**53) 38 TRAVEL SEYAHAT ACENTASI
A GRUBU**

Gevher Nesibe Mah.İstasyon Cad.55/B
Kocasinan /KAYSERİ
Tel: 222 24 89 Belgegeçer: 232 24 89

**54) KIYAM TURİZM SEYAHAT
ACENTASI
A GRUBU**

Serçeönü Mah. Sivas Cad. Duygu Apt.
No: 21/6
Kocasinan/KAYSERİ
Tel: 221 20 32 - Belgegeçer: 221 20 35

**55) EMSAL KUBA TURİZM SEYAHAT
ACENTASI**

Sahabiye Mah. Mete Cad. Çetinler Apt.
No: 16/1 Kocasinan/ KAYSERİ

KAYSERİ'DE TURİZM İŞLETME BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİ

*(O) Oda sayısı (Y) Yatak sayısı

1-HİLTON OTELİ**** (O) 215 (Y) 432

Cumhuriyet Meydanı
Kocasinan/KAYSERİ
Tel:(0352) 207 50 00
Belgegeçer: (0352) 207 50 50
E-mail:sales_kayseri@hilton.com
www.hilton.com

2-GRAND ERAS OTELİ ****

(O) 100 (Y)200
Hacı Mansur Mah. Miralay Nazım
Bey Cad.No:6 38050 Melikgazi
/KAYSERİ
Tel:(0352)330 51 11 Belgegeçer:
(0352)330 49 49-330 51 29
E-Mail: info kayseri@granderas. com.tr
mehmetkaramanlı@granderas.com.tr

3-ERCİYES GRAND**** (O) 55 (Y)118

Erciyes Kayak Merkezi
Melikgazi/KAYSERİ
ERAS OTELİ Tel: (0352) 342 21 28-29
Belgegeçer: (0352) 342 21 38-39

4- NOVOTEL **** (O) 96 (Y)192

Yeni Pervane Mah.Kocasinan
Bulv.No:161/1-2 KAYSERİ
Tel: (0352) 207 30 00
Belgegeçer: (0352) 207 30 10
Email h6904@accor.com

5- MİRADA DEL LAGO **** (O) 105 (Y)229

İbrahim Tenhuri Mah. Tekir Yaylası
Erciyes Turizm ve Kayak Merkezi
Hisarcık
Melikgazi/KAYSERİ
Tel: (0352) 342 21 00
Belgegeçer: (0352)342 20 24
erciyes@miradahotels.com.

6- MİRADA DEL MONTE ***

(O) 40 (Y)96
İbrahim Tenhuri Mah. Tekir Yaylası
Erciyes Turizm ve Kayak Merkezi
Hisarcık Melikgazi/KAYSERİ
Tel: (0352) 342 21 00
Belgegeçer: (0352)342 20 24
erciyes@miradahotels.com.

7- İBİS OTEL *** (O) 160 (Y) 320

Yeni Pervane Mah.Kocasinan
Bulv.No:161/1-2 KAYSERİ
Tel: (0352) 207 30 00
Belgegeçer: (0352) 207 30 10
Email h6904@accor.com

8-ALMER OTELİ *** (O) 75 (Y)164

Osman Kavuncu Cad. No:1
38080 Melikgazi /KAYSERİ
Tel:(0352)320 79 70
Belgegeçer:(0352)320 79 74
E-mail: almerk@almer.com.tr –
www. almer. com. tr.

9-AYATA OTELİ *** (O) 37 (Y)74

Osman Kavuncu Cad. No:100
Kocasinan / KAYSERİ
Tel: (0352) 330 58 60
Belgegeçer: (0352) 330 58 68
hotelayata@hotelayata.com.tr

10-BENT OTELİ *** (O) 40 (Y)80

Gevher Nesibe Mah. Atatürk Bul. No:40
38060 Kocasinan-KAYSERİ
Tel:(0352)221 24 00
Belgegeçer:(0352)221 24 05
E-mail: info@benthotel.com.tr

11-ÇAPARI OTELİ ***(O) 44 (Y)91

Gevher Nesibe Mah. Donanma Cad.
No:12 38010 Kocasinan-KAYSERİ
Tel(0352)222 52 78
Belgegeçer:(0352)222 52 82
info@holcapari.com.

12-GRAND ÜLGER * (O) 33 (Y) 66**
Küçük Mustafa Mah. Osman Kavuncu
Bulvarı No:55 Melikgazi/KAYSERİ
Tel (0352)320 14 15
Belgegeçer: (0352) 320 48 64
www.grandulger.com

13-LİFOS OTELİ*(O) 42 (Y)84**
Sanayi Mh. Kocasinan Blv.
No:78 Kocasinan-KAYSERİ
Tel: 320 43 43 Belgegeçer: 330 19 20
info@lifoshotel.com.tr

14-ALTINSARAY OTELİ *(O) 66**
(Y)135
Sanayi Mah. Kocasinan Bul. No:72
Kocasinan/KAYSERİ
Tel:(0352)330 59 59- 320 32 40
Belgegeçer:(0352)330 59 60
www.altinsarayhotel.com
E-mail: rezervasyon.@altinsaray.com.tr.

15-ASBERLİN OTELİ ** (O) 62 (Y)128
Camikebir Mah. Park Cad. No:21
Melikgazi-KAYSERİ
Tel:(0352) 231 31 51
(222 66 20 - 232 53 13)
Belgegeçer:(0352)231 40 80
E-mail: hotelhattat @ mynet. com.

16-A KLAS OTELİ ** (O) 30 (Y)55
Sahabiye Mah. Mete Cad. No:6
Kocasinan-KAYSERİ
Tel:(0352)222 24 00
Belgegeçer:(0352)222 24 04
www.otelklas.com.tr

17- CİTY ONE ** (O) 100 (Y)200**
Sanayi Mah. 2.Cad.No: 11
Kocasinan / KAYSERİ
TEL: (0352) 207 00 00
Belgegeçer: (0352) 207 00 19

18- NÜZHET OTEL **(O) 54 (Y)108**
Fatih Mah.Kocasinan Bulvarı
No: 128 KAYSERİ
Tel: (0352) 222 20 70
Belgegeçer: (0352) 222 25 80

19- LA CASA BOUTUQUE (O) 45
(Y)90
Hacı Saki Mah. Atatürk Bulv. No: 05
Kocasinan KAYSERİ
Tel: 0352 320 01 84
Belgegeçer: 0325-320 01 87

TOPLAM: 19

1.399 2.862

BAKANLIĞIMIZDAN BELGELİ LOKANTALAR

<u>LOKANT</u> <u>A</u> <u>ADI</u>	<u>SINIFI</u>	<u>ADRESİ</u>	<u>KAPASİT</u> <u>ESİ</u>	<u>TEL</u>	<u>BELGEG</u> <u>ECER</u>
Kaşıkla Mantı Restaurant	1	Anbar Mh.Zafer Cd No:4 KAYSERİ www.kaşıkla.com.tr	450 Kş.ymk.sln 100 öz.ymk.sln	326 30 75	326 44 04
Yıldız Restaurant	2	Sivas Yolu Kumarlı Mevkii 7.km Kocasinan/ KAYSERİ	80 Kişilik	241 02 75 241 12 73	241 05 45
Mc Donald's Kafe		Alpaslan Mh.Sivas Cd Kaserya İş Merkezi No:94/A Melikgazi/KAYSERİ	70 Kişilik	223 37 18	223 36 68
Black Rose Restaurant	1	Camikebir Mah.Ulucamii Sk Mermerlihan Kat:1/3 Melikgazi/KAYSERİ	150 Kişilik	222 00 26	

KAYSERİ TURİST İSTATİSTİK VERİLERİ

İLİMİZE GELEN TURİST SAYISI

<u>YIL</u>	<u>YERLİ</u>	<u>YABANCI</u>	<u>TOPLAM</u>
2001	133.590	31.243	164.833
2002	227.517	46.953	274.470
2003	198.847	35.854	234.701
2004	215.800	45.500	261.300
2005	236.500	50.500	287.000
2006	240.000	52.000	292.000
2007	270.490	65.420	335.910
2008	272.350	66.125	338.475
2009	273.111	66.374	339.480
2010	274.322	67.899	342.221

İLİMİZDEKİ SEYAHAT ACENTALARI

YIL SAYI

2004 28

2005 33

2006 40

2007 46

2008 46

2009 52

2010 54

İLİMİZDEKİ TURİZM İŞLETME BELGELİ KONAKLAMA TESİS SAYISI

YIL TESİS SAYISI ODA SAYISI YATAK SAYISI

2004 13 818 1.672

2005 13 818 1.672

2006 13 818 1.672

2007 16 1.069 2.313

2008 16 1.103 2.390

2009 12 799 1.627

2010 19 1.399 2.862

İLİMİZDEKİ TURİZM YATIRIM BELGELİ KONAKLAMA TESİSİ SAYISI

<u>YIL</u>	<u>TESİS SAYISI</u>	<u>ODA SAYISI</u>	<u>YATAK SAYISI</u>
2004	3	79	159
2005	5	184	369
2006	7	551	1.228
2007	6	465	1.004
2008	6	657	1.387
2009	10	988	2.152
2010	6	512	1.061

İLİMİZDEKİ TURİZM İŞLETME BELGELİ LOKANTA KAFETERYA SAYISI

<u>YIL</u>	<u>TESİS SAYISI</u>	<u>KAPASİTESİ (Kişi)</u>
2004	6	2.028
2005	6	2.028
2006	6	2.028
2007	6	2.028
2008	6	2.028
2009	6	2.328
2010	4	808

İLİMİZDEKİ TURİZM İŞLETME BELGELİ OTELLERE GELEN TURİST SAYISI

<u>YIL</u>	<u>YERLİ</u>	<u>YABANCI</u>	<u>TOPLAM</u>
2004	127.418	7.142	134.560
2005	189.105	10.543	199.468
2006	156.691	12.362	169.053
2007	158.856	10.295	163.151
2008	143.502	18.893	162.395
2009	134.297	10.762	145.116
2010	97.281	17.484	128.727

İLİMİZDEKİ HAVAALANINA GİRİŞ YAPAN YERLİ-YABANCI TURİST SAYISI

<u>YILLAR</u>	<u>YERLİ</u>	<u>YABANCI</u>	<u>TOPLAM</u>
2006	99.352	34.091	133.443
2007	76.552	36.902	113.454
2008	73.345	39.687	113.032
2009	77.171	43.556	120.727
2010	76.236	39.935	116.171

